

**CZYTAJ
NAS:**

- CO TYDZIEŃ
W GAZECIE
- CODZIENNIE
W INTERNECIE

NOWY KURIER
mławański.pl

CENA 2,80 zł
(w tym 5% VAT)

DZIERZGOWO GRUDUSK LIPOWIEC MŁAWA RADZANÓW STRZEGOWO STUPSK SZREŃSK SZYDŁOWO WIECZEWIA WIEŚNIEWO

ZDERZENIE Z ŁOSIEM. NIE LEKCEWAŻMY ZNAKU „ZWIERZĘTA DZIKIE”

NA TRASIE S7 POD MŁAWĄ BMW ZDERZYŁO SIĘ Z ŁOSIEM. WEDŁUG POLICJI WYPADKI Z UDZIAŁEM DZIKICH ZWIERZĄ SĄ CORAZ CZĘSTSZE. DLATEGO APELUJĄ O NIE LEKCEWAŻMY ZNAKU A-18B „ZWIERZĘTA DZIKIE”. **S. 6**

INAUGURACJA BUDOWY S7 STRZEGOWO – PIENKI – PŁOŃSK

POWIAT || **s. 5**

13 września odbyła się inauguracja budowy dwóch odcinków drogi ekspresowej S7 Strzegowo – Pienki i Pienki – Płońsk.

KOMPLET PUNKTÓW NASZYCH ZESPOŁÓW

SPORT || **s. 15**

Mławianka pokonała Żbika Nasielsk, Korona wygrała z Płońskiem, Konopianka pokonała Koronę Karolinowo, Tamka wygrała z Kownatami.

KONCERT CHARYTATYWNY „GRAMY DLA OSKARKA”

MŁAWA || **s. 4**

W niedzielę, 15 września na rynku w Mławie odbył się koncert charytatywny „Gramy dla Oskarka”, 9-letniego mławianina cierpiącego na dystrofię mięśniową. Organizatorzy zapewnili mnóstwo atrakcji, dzięki którym każdy mógł wspomóc leczenie chłopca.

WICESTAROSTA ODZNACZONY

MŁAWA || **s. 2**

AKCJA KRWIODAWSTWA

WIEŚNIEWO || **s. 12**

80. ROCZNICA NAPAŚCI SOWIECKIEJ NA POLSKĘ

MŁAWA || **s. 13**

REKLAMA

WAWA-MED
PRYWATNA PRZYCHODNIA
Czynne: pn.-pt. 8-19, sob. 9-13

DZIAŁDOWO
ul. M. Konopnickiej 14
e-mail: wawa-med@wp.pl

tel. 668-684-212 www.wawa-med.pl

GASTROLOG z Warszawy HEMATOLOG z Warszawy GINEKOLOG (kobieta) z Warszawy REUMATOLOG z Działdowa NEUROLOG DZIECIĘCY z Warszawy NEUROCHIRURG z Warszawy KARDIOLOG z Olsztyna LARYNGOLOG z Olsztyna (dorośli i dzieci) ONKOLOG z Olsztyna CHIRURG OGÓLNY z Olsztyna UROLOG z Warszawy (dorośli i dzieci) ENDOKRYNOLOG z Olsztyna DIABETOLOG z Olsztyna	ORTOPEDA z Olsztyna INTERNISTA z Olsztyna ALERGOLOG PEDIATRA z Olsztyna NEUROLOG Epileptolog z Warszawy CHIRURG NACZYNIOWY z Warszawy DERMATOLOG z Gdańska (dorośli i dzieci) MEDYCYNA ESTETYCZNA lekarz z Gdańska USG-RADIOLOG z Warszawy PUNKT POBRAŃ czynny pn., śr., pt. 8:00-11:00 współpracujemy z laboratorium w Olsztynie BADANIA EKG, HOLTERY TESTY ALERGOLOGICZNE ZABIEGI WSZCZĄ ESPERALU
---	---

PAMIĘTAJMY O ZWYCIĘSTWACH

Odkąd tylko pamiętam - w szkole, w domu i w instytucjach, w których działałem - uczono mnie miłości do Polski. W mojej głowie przewijają się słowa nauczycieli, którzy zawsze stawiali najwyższy patriotyzm. Tak było zarówno w szkole podstawowej i średniej. Jednak w całym podniosłem charakterze umiłowania Ojczyzny i pamięci o tych, którzy walczyli o jej wolność, a co za tym idzie o wolność moją i mojego pokolenia, niepokoi mnie fakt, że zapominamy o zwycięstwach. W jedyny i najwspanialszy na świecie sposób obchodzimy wydarzenia z dziejów naszego kraju, które były - wspinałymi, pełnymi bohaterstwa oraz poświęcenia, ale jednak porażkami. Chodzi m.in. o: wybuch II wojny światowej, agresję ZSRR na Polskę, wybuch Powstania Warszawskiego i innych ruchów niepodległościowych. Jedynym wyjątkiem jest Dzień Niepodległości, który choć z racji aury bywa „nieprzyjemny” jest zawsze najszczęśliwszym dniem w roku. Proste pytanie, które zawsze rodzi się w mojej głowie: „Dlaczego nie obchodzimy z takim rozmachem licznych dni chwaty Polski i narodu Polskiego?”. Przykładów mamy wiele, choćby Bitwa pod Grunwaldem, która czasem wydaje się stawiana gdzieś z tyłu.

Szymon Wyrostek
s.wyrostek@gazetaolsztynska.pl

Najmniej dla naszego szpitala

MŁAWA || Radny sejmiku Artur Czapliński zamieścił na facebooku wpis, w którym informuje o kwotach wsparcia dla powiatowych szpitali na Mazowszu. Nasz szpital otrzyma najmniej.

Informacja została przekazana po spotkaniu z Ministrem Zdrowia Waldemarem Kraską, na którym padły kwoty wsparcia. Podczas spotkania Pan Minister ogłosił zmianę wysokości ryczałtu dla szpitali I i II stopnia referencyjności - czyli dla szpitali powiatowych. Łączna kwota przyznana mazowieckim szpitalom powiatowym to 43 mln 361 tysięcy złotych.

Jeśli chodzi natomiast o poszczególne kwoty, prezentują się one następująco: Szpital w Płońsku otrzymał najwięcej - 2,6 mln złotych, Szpital w Sierpcu 1,5 mln złotych, Szpital w Sochaczewie 2,3 mln złotych, Szpital w Mławie 171 tysięcy złotych, Szpital w Puławach 1,5 mln złotych,

Mazowieckie szpitale powiatowe otrzymają 43 mln 361 tys. zł

Szpital w Przasnyszu 1,9 mln złotych.

Zmiana oznacza poprawę finansowania szpitali powiatowych na Mazowszu. Dobra sytuacja finansowa szpitala to możliwość niesienia lepszej i skuteczniejszej pomocy chorym. Dzisiejsze informacje w połączeniu z innymi propozycjami zgłoszonymi przez Premiera Morawieckiego (nowy zawód asystenta medycznego i fundusz infrastruktury szpitalnej) to dobra perspektywa stopniowej poprawy funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej w Polsce - informował na swoim profilu radny sejmiku Artur Czapliński.

IP
redakcja@kuriermlawski.pl

TU SMACZNIE ZJESZ I PRZECYTASZ „KURIER MŁAWSKI”

PIZZERIA „105”

ul. Żwirki 33, bogate menu, zawsze świeże składniki, zamówienia w lokalu i na telefon, tel. 23 655 10 54

„TESALI”

ul. Poświętna 3A, smaczne i świeże jedzenie w ekspresowym tempie na miejscu i na dowóz. tel. 23 684 13 14

„PIEROGARNIA NA STARYM RYNKU”

ul. Stary Rynek 4, smaczne domowe obiady i pyszne pierogi także z dowozem do klientów tel. 23 655 03 30

KONKURS

SPRAWDŹ CZY WYGRAŁEŚ...

Właściciel auta proszony jest o zgłaszanie się z gazetą, w której umieszczone jest zdjęcie i dowodem rejestracyjnym pojazdu do biura stacji przy Torfa Żałęskiego 6 u godzinach 8-16. Tam otrzyma kupon, uprawniający do jednorazowego, bezpłatnego zatankowania 15 litrów paliwa.

Wspólnie z firmą Transmik, sponsorem nagrody, ZACHĘCAMY DO UDZIAŁU W KONKURSIE

Srebrny Krzyż Zasługi dla Wicestarysty

POWIAT || W piątek, 6 września odbyła się uroczystość w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim. Wojewoda Mazowiecki wręczył Wicestarosie powiatu mławskiego Zbigniewowi Markiewiczowi Srebrny Krzyż Zasługi.

Podczas wrześniowej uroczystości, Wojewoda Mazowiecki Zdzisław Sipiera wręczył Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski oraz Złote, Srebrne i Brązowe Krzyże Zasługi. Łącznie przekazano 15 odznaczeń państwowych. W gronie wyróżnionych znalazł się także Wicestarosta powiatu mławskiego Zbigniew Markiewicz, który otrzymał Srebrny Krzyż Zasługi.

Ceremonia miała miejsce w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim, w Sali im. Stefana Starzyńskiego. Po wysłuchaniu hymnu państwowego Wojewoda Mazowiecki, w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dokonał wręczenia odznaczeń, które otrzymali: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia

Zbigniew Markiewicz wśród osób wyróżnionych przez wojewodę

Polski: Krzysztof Dowgiałło; Złote Krzyże Zasługi: Jan Andrzejewski, Leon Czerwiński, Janusz Górski, Jan Szewczak, Józef Wolski, Andrzej Zbyszynski; Srebrne Krzyże Zasługi: Jadwiga Kicmał, Zbigniew Markiewicz, Adam Misiewicz, Krzysztof Murawski; Brązowe Krzyże

Zasługi: Krzysztof Bieńkowski, Gabriel Graczyk, Kamila Jeziorska-Chojacka, Jolanta Wiśniewska.

Order Odrodzenia Polski to drugie najwyższe polskie państwowe odznaczenie cywilne, nadawane za wybitne osiągnięcia na polu oświaty, nauki, sportu, kultury, sztuki,

gospodarki, obronności kraju, działalności społecznej czy służby państwowej. Z kolei Krzyż Zasługi jest nagrodą dla osób, których działania na rzecz państwa lub obywateli przekroczyły zakres zwykłych obowiązków, przynosząc znaczną korzyść krajowi. IP

redakcja@kuriermlawski.pl

NOWY KURIER
mławski.pl

REDAKCJA: 06-500 Mława, ul. Warszawska 1, lokal 9/10
tel./fax 89 652 64 00
e-mail: redakcja@kuriermlawski.pl, www.kuriermlawski.pl

REDAKTOR NACZELNY: SZYMON WYROSTEK, DZIENNIKARZE: NATALIA TOMALA, ZDZISŁAW BREŃSKI,
BIURO REKLAMY: MONIKA MAJOROWSKA, PATRYCJA TRZCIŃSKA.
SKŁAD DTP: GRUPA WM SP. Z O.O.;
WYDAWCA: GRUPA WM SP. Z O.O., 10-364 OLSZTYN, UL. TRACKA 5;
PREZES ZARZĄDU: JAROSŁAW TOKARCZYK;
DRUK: DRUKARNIA PRASOWA GRUPY WM SP. Z O.O. OLSZTYN, TEL. 89 539 74 21

PRENUMERATA REALIZOWANA PRZEZ RUCH S.A.:
Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie www.prenumerata.ruch.com.pl
Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail:
prenumerata@ruch.com.pl lub kontaktując się z Telefonicznym Biurem Obsługi Klienta pod numerem: 801 800 803 lub 22 717 59 59
- czynne w godzinach 7 00 - 18 00. Koszt połączenia wg taryfy operatora.

Walczą nie tylko o wyrok

Państwo Szypulscy od ponad 20 lat żyją z poczuciem krzywdy. Wobec ich byłej już spółdzielni i wobec sądu. Liczą na to, że tym razem inny sąd przyzna im rację. — Nie jestem sama. Razem z panią senator będziemy walczyć. Do końca, nie tylko o wyrok. Ale o sprawiedliwość — mówi Barbara Szypulska.

Wszystko zaczęło się jeszcze za PRL-u, od ślubu Barbary i Szczepana. Żyli spokojnie, na świat przychodziły kolejne dzieci. W 1992 roku za oszczędności życia kupili spółdzielcze, własnościowe mieszkanie. Pani Barbara zajmowała się domem i dziećmi. Pan Szczepan pracował. Kłopoty rodziny rozpoczęły się, kiedy Szczepan stracił pracę. Młode małżeństwo staje przed wyborem: opłacić czynsz w spółdzielni czy dać dzieciom jeść. Sytuacja była dramatyczna, powstały zaległości wobec spółdzielni. Pani Barbara zostaje wykluczona z członkostwa. W 1996 roku zapada wyrok w sprawie o eksmisję. Mąż już pracuje, płaci bieżące opłaty. Jest jeszcze dług z odsetkami. W sumie około 8 tys. zł. Spółdzielnia kieruje sprawę do komornika i jednocześnie wzywa rodzinę do przeprowadzki do innego lokalu. Ma to być zamiana mieszkania.

Jak się potem okazało, był to lokal, do którego własnościowe prawo miała córka... księgowej spółdzielni. Barbara Szypulska pożyczyla pieniądze od rodziny. Termin eksmisji został wyznaczony na 8 października 1998 r. W tym dniu rano pani Barbara idzie do spółdzielni, chce uregulować odsetki. Błaga o wstrzymanie eksmisji. Jest w dziewiątym miesiącu ciąży z siódmym dzieckiem. 60-metrowe własnościowe mieszkanie jest jej. W domu czeka na nią sześcioro dzieci. Nie dostaje jednak zgody na wpłatę pieniędzy w kasie spółdzielni. Słyszy, że няма wracać do mieszkania i czekać na komornika. Mimo wszystko małżeństwo wpłaca na poczekanie całą kwotę, końcówkę zadłużenia. To nie wstrzymuje jednak eksmisji.

Rzeczy Szypulskich zostają przewiezione do mieszkania córki księgowej.

PANI BARBARA TRAFIA DO SZPITALA, CHWILĘ POTEM ROZPOCZYNA SIĘ PORÓD. ZE SZPITALA NIE MOŻE

— Nie jestem sama. Razem z panią senator będziemy walczyć — mówi pani Barbara

WRÓCIĆ DO DOMU. JEJ
DOMU JUŻ NIE MA.

Rodzina mieszka u rodziców pana Szczepana. Cisną się w jednym pokoju. Dostają pismo ze spółdzielni, żeby załatwić formalności związane z przydziałem nowego mieszkania (córki księgowej). Tymczasem ta zostaje przyjęta w poczet członków spółdzielni i otrzymuje przydział spółdzielczego własnościowego prawa do mieszkania Szypulskich. Do ich mieszkania, z którego zostali wraz z rodziną eksmitowani.

To jednak nie koniec. Nie dochodzi także do „zamiany lokali”. Pani Barbara udaje się do spółdzielni, żeby wyjaśnić sprawę. Księgowa tłumaczy, że zamiana mieszkań odbędzie się bez udziału notariusza, gdyż koszty aktu są zbyt wysokie. Barbara ma otrzymać przydział na nowy lokal już bez dokonywania

żadnych wpłat. Podpisuje podsunęty przez księgową kwit, że „otrzymała kwotę 39 tys. zł tytułem... zwrotu wkładu budowlanego”. Mają zamienić się wkładami budowlanymi. Barbara i Szczepan Szypulscy jadą po przydział lokalu. Wtedy okazuje się, że muszą za nie zapłacić.

Pani Barbara udaje się więc do swojej macierzystej spółdzielni po wyjaśnienia.

NIKT NIE CHCE Z NIĄ
ROZMAWIAĆ. JEST
BEZSILNA, NIE MOŻE NIC
ZROBIĆ, WIĘC ZAWIADAMIA
PROKURATURĘ.
W TYM CZASIE OTRZYMUJE
OD CÓRKI KSIĘGOWEJ
WEZWANIE DO ODEBRANIA
RZECZY Z PRZYDZIELONEGO
MIESZKANIA.

POTEM JEJ RZECZY
WYRZUCAJĄ KOŁO DOMU
TEŚCIÓW.
POSTĘPOWANIE
W PROKURATURZE ZOSTAJE
UMORZONE.

Cała rodzina mieszka u rodziców pana Szczepana i nie ma swojego dachu nad głową. W ich mieszkaniu mieszka córka księgowej. Po roku je sprzedaje po cenie rynkowej. O historii rodziny Szypulskich Lidia Staroń dowiedziała się od pracowników spółdzielni. Senator dociera do kobiety, rozmawiają. Pomaga.

Umorzone śledztwo jest wznowione, sprawę nadzoruje Prokuratura Krajowa. Pani Basia jest kłębkim nerwów, boi się wyjść z domu.

— To był dla mnie bardzo ciężki czas. Tuż po porodzie dowiedziałam się, że nie mam już dachu nad głową

— wspomina pani Barbara. — Nie mogłam uwierzyć, że z taką premedytacją można oszukać drugiego człowieka.

CHCIAŁAM WALCZYĆ,
ALE TRAFIŁAM NA MUR.
JAKO SZARY CZŁOWIEK
NIE MOĞŁAM NIC ZROBIĆ.
W KOŃCU SIĘ PODDAŁAM.
NADZIEJĘ TCHNĘŁA
WE MNIE DOPIERO PANI
SENATOR. DZIĘKI NIEJ
POCZUŁAM, ŻE MOŻE
TO JESZCZE NIE KONIEC
WALKI.

Kobieta zaczyna walczyć. Ma nadzieję na sprawiedliwość. Teraz nie jest sama. Do sądu trafia akt oskarżenia m.in. przeciwko księgowej, która zostaje skazana na 1 rok więzienia w zawieszeniu i ma naprawić szkodę w wyso-

kości... 22,8 tysiąca złotych. Wyrok uprawomocnił się 8 lipca 2016 roku.

— NIE JESTEM SAMA.
RAZEM Z PANIĄ SENATOR
BĘDZIEMY WALCZYĆ.
DO KOŃCA, NIE TYLKO
O WYROK.
ALE O SPRAWIEDLIWOŚĆ

— komentuje pani Basia. Senator przygotowała pozew do sądu o zapłatę pieniędzy, które naprawdę stracili Szypulscy. Sprawa jest wtoku. Rodzina z niecierpliwością czeka na wyrok. — Dla pani Basi to 20 lat walki o mieszkanie, czas, nerwy, zabrane dzieciństwo dzieci. Sąd wyceńił tę krzywdę na niecałe 23 tys. złotych. To nie może być smutny koniec tej historii. Zrobię wszystko, żeby im pomóc. Tej rodzinie należy się w końcu sprawiedliwość — mówi senator Staroń. **KS**

Koncert charytatywny „Gramy dla Oskarka”

MŁAWA || W niedzielę, 15 września na rynku w Mławie odbył się koncert charytatywny „Gramy dla Oskarka”, 9-letniego mławianina cierpiącego na dystrofię mięśniową. Organizatorzy zapewnili mnóstwo atrakcji, dzięki którym każdy mógł wspomóc leczenie chłopca.

Koncert charytatywny jest przykładem imprezy, która łączy przyjemne z pożytecznym. Poprzez zabawę uczestnicy mogą wesprzeć szczytny cel np. pomóc chorym ludziom. Tak też stało się w Mławie 15 września, kiedy zorganizowano koncert dla Oskarka cierpiącego na dystrofię mięśniową, czyli zanik mięśni. W niedzielne popołudnie na mieszkańców Mławy czekało wiele atrakcji. Tego dnia nie zabrakło dmuchanych zjeżdżalni, a także Minionka i Myszki Minnie, z którymi można było zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie. Zadbano także o atrakcje kulinarne. Uczestnicy imprezy mieli okazję spróbować m.in. tradycyjnego chleba ze smalcem. Ponadto w ramach wsparcia zorganizowano również wielkie licytacje. Była to dobra okazja do spędzenia czasu wgronie rodziny, a przede wszystkim do okazania wsparcia 9-letniemu Oskarkowi. Dorośli mogli pomóc, a dzieci rewelacyjnie się bawić i spędzić czas na świeżym powietrzu. Do akcji chętnie włączyli się wolontariusze, a także organizacje i instytucje takie jak straż pożarna, policja, harcerze, czy jednostka strzelecka. Na scenie zaprezentowały się m.in. zespoły Atmosfera, Why AT & Populous, Angel, Respect, Rivers, Tacton, Evertime, Heaven, Foxter, Profi Dance. Imprezę poprowadził DJ Block. Dochód z koncertu przeznaczony będzie na bardzo kosztowny sprzęt ortopedyczny i rehabilitacyjny dla Oskarka, który w przyszłości będzie mu niezbędny. **NT**

redakcja@kuriermlawski.pl

Więcej zdjęć na
kuriermlawski.pl

Kiedy Filip się urodził, diagnozy zwały nas z nóg. „Państwa syn nie będzie sam się poruszał, jadł ani pił”. Lekarze nie owijali w bawełnę. Powiedzieli nam wprost, że o jakiegokolwiek samodzielności możemy zapomnieć. Na szczęście my nigdy nie przestaliśmy wierzyć w to, że będzie inaczej, że medycyna pójdzie do przodu, a Filip nie będzie skazany na wózek. Teraz to, w co tak mocno wierzyliśmy, może się spełnić... - informują rodzice Filipa. Dziś Filip jest już po pierwszym etapie operacji! Udało się – lekarze naprawili nóżkę. Niestety to dopiero połowa drogi po sprawność. Na chłopca czeka kolejna operacja, która ma odbyć się w listopadzie. Nadal brakuje jednak ponad 150 tys. zł. Dlatego koncerty charytatywne to dobry sposób na to, aby zachęcić ludzi do niesienia pomocy, a przy okazji dać im coś w zamian.

Na koncert przyszedł całe rodziny

Przygotowano mnóstwo atrakcji

Na scenie zagrał zespół Respect

Mieszkańcy potoczyli przyjemne z pożytecznym

Dorośli mogli pomóc, a dzieci świetnie się bawić

Wolontariuszy wspomagała Myszka Mini

Imprezę poprowadził DJ Block

Każdy kto przyszedł mógł wspomóc akcję

Można było przymierzyć policyjny strój

Na scenie wystąpili też Why AT & Populous

Lokalne przysmaki czekały na uczestników imprezy

Arkadiusz IWANIAK

LEWICA

numer 1

na liście Lewicy do Sejmu RP

KW SŁUSZ LEWICY

DEMOKRATYCZNEJ

75219mam1-j-0

Znalazł się wśród najlepszych dzielnicowych

MŁAWA || Funkcjonariusz z Komendy Powiatowej Policji w Mławie asp. szt. Tomasz Karpiński znalazł się wśród najlepszych dzielnicowych. Zajął III miejsce w eliminacjach wojewódzkich XII Ogólnopolskich Zawodów Policjantów Dzielnicowych – „Dzielnicowy Roku”.

Zwycięzcą tegorocznych eliminacji wojewódzkich do XII Ogólnopolskich Zawodów Policjantów Dzielnicowych – „Dzielnicowy Roku” okazał się asp. szt. Pastuszka Rafał z Komendy Powiatowej Policji w Zwoleniu. Na drugiej pozycji uplasował się asp. szt. Romanowski Zbigniew z Komendy Powiatowej Policji w Sochaczewie. Zawody prowadzone były dwutorowo, ich celem było również wyłonienie najlepszego kierownika rewiru dzielnicowych. Spośród 21 kierowników realizujących zadania w KWP zs. w Radomiu, najlepszym okazał się asp. szt. Połaski Krzysztof z Komendy Powiatowej Policji w Węgrowie. To właśnie ci trzej policjanci reprezentować będą teraz garnizon mazowiecki w zawodach na szczeblu krajowym, które odbędą się na terenie Szkoły Policji w Katowicach.

W Centrum Szkolenia Policji w Legionowie w dniach 5-6 września dzielnicowi, którzy

zwyciężyli w eliminacjach na szczeblu komend miejskich i powiatowych województwa mazowieckiego, a także kierownicy rewirów dzielnicowego przystąpili do rywalizacji o tytuł, odpowiednio - najlepszego dzielnicowego i najlepszego kierownika dzielnicowych w KWP zs. w Radomiu.

W konkursie na szczeblu wojewódzkim startujący w nim dzielnicowi rywalizowali m.in. podczas testu z wiedzy policyjnej, strzelaniu i symulacji przyjęcia interesanta. Zadania te wymagały wykazania się przez dzielnicowych znajomością prewencji, prawa oraz psychologii. Oceniane były umiejętności dzielnicowych w zakresie: komunikacji werbalnej i niewerbalnej, tworzenia atmosfery życzliwości i pomocy obywatelom, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, analizowania i wyciągania wniosków, wskazywania możliwości do zastosowania rozwiązań zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa i normami współżycia

As. szt. Tomasz Karpiński

społecznego, propagowania metod i sposobów unikania zagrożeń. W zawodach kierowników dzielnicowych uczestnicy rozwiązywali test z wiedzy zawodowej.

Dzielnicowi, którzy zajęli dwa pierwsze miejsca oraz najlepszego kierownika dzielnicowych będą reprezentować teraz garnizon mazowiecki podczas zawodów ogólnopolskich, które odbędą się w Szkole Policji w Katowicach w dniach 22-

Najlepsi dzielnicowi eliminacji wojewódzkich do XII Ogólnopolskich Zawodów Policjantów Dzielnicowych

25 października. Policjantom biorącym udział w zawodach pogratiulował i wręczył pamiątkowe dyplomy oraz puchary Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji zs. w Radomiu mł. insp. Dariusz Krzesicki wspólnie z Zastępcą Komendanta ds. Logistycznych Centrum Szkolenia Policji w Legionowie insp. Anną Gołąbek oraz Naczelnik Wydziału Prewencji KWP zs. w Radomiu mł. insp. Witold Krawczyk.

Rywalizacja podczas zawodów przebiegała na bardzo wysokim poziomie, a najlepszymi dzielnicowymi okazali się:

1. asp. szt. Pastuszka Rafał z Komendy Powiatowej Policji w Zwoleniu,
2. asp. Papierowski Damian z Komendy Powiatowej Policji w Sochaczewie,
3. asp. szt. Karpiński Tomasz z Komendy Powiatowej Policji w Mławie.

Z kolei najlepszymi kierownikami dzielnicowych okazali się:

1. asp. szt. Połaski Krzysztof z Komendy Powiatowej Policji w Węgrowie,
2. asp. Suchodolska-Krynska Kornelia z Komendy Miejskiej Policji w Ostrołęce,
3. asp. szt. Gruszka Anna z Komendy Powiatowej Policji w Zwoleniu.

KWP
redakcja@kuriermlawski.pl

Inauguracja budowy „siódemki” na trasie Strzegowo – Pieńki – Płońsk

POWIAT || 13 września odbyła się inauguracja budowy dwóch odcinków drogi ekspresowej S7 Strzegowo – Pieńki i Pieńki – Płońsk. Ta inwestycja to 35,7 kilometrów drogi ekspresowej.

okalizacja miejsca uroczystości – początek (zgodnie z kilometrażem) obwodnicy Płońska w ciągu S7, strona lewa, km ok. 0+300, tj. miejsce styku rozpoczynanej inwestycji z istniejącą obwodnicą miasta.

Dojazd – na węźle „Ciechanów” na obwodnicy Płońska

należy wjechać na rondo i następnie zjechać z niego na łącznicę wiodącą w kierunku Gdańska. Na końcu łącznicy (km 0+400) należy skrócić w prawo w gruntową drogę, przy której znajdować się będzie miejsce uroczystości. Szczegóły dojazdu na załączony mapce i zdjęciu lotniczym.

Inwestycja obejmuje dwa odcinki drogi ekspresowej S7 na Mazowszu o łącznej długości 35,7 km - Strzegowo - Pieńki (ok. 22 km) i Pieńki - Płońsk (ok. 13,7 km). To dwa z czterech odcinków drogi ekspresowej S7 na terenie województwa mazowieckiego, na które zostały już podpisane umowy na realizację. Zgodnie z umową powstanie droga ekspresowa o przekroju dwujezdniowym wraz z drogami serwisowymi. Zostanie wykonany remont wybranych dróg lokalnych oraz budowa urządzeń ochrony środowiska. W ramach inwestycji powstanie m.in. 40 obiektów inżynierskich oraz 5 węzłów - Strzegowo Północ, Strzegowo Południe, Głinojeck, Pieńki Rzewińskie oraz Dłużniewo.

Inwestycja obejmuje dwa odcinki drogi ekspresowej S7 na Mazowszu

W celu obsługi podróżnych powstaną dwa MOP-y – Ćwikliniek i Dłużniewo. Nawierzchnia drogi zostanie wykonana

z betonu cementowego i dostosowana do ciężkiego ruchu z obciążeniami nawierzchni 115 kN/oś (11,5 tony na oś).

Wykonawcą obu odcinków jest konsorcjum firm Strabag Sp. z o.o. i Strabag Infrastruktura Południe Sp. z o.o., które wybuduje odcinek Strzegowo - Pieńki za kwotę 516,2 mln zł, a odcinek Pieńki - Płońsk za 311,7 mln zł. Na obu zadaniach wykonawca zadeklarował 34-miesięczny okres wykonania robót oraz 10-letnią gwarancję jakości wykonanych prac. Umowy na realizację zostały podpisane 12 stycznia 2018 r. Planowany termin zakończenia obu kontraktów to II kwartał 2021 r. Inwestycja jest współfinansowana ze Środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

IP
redakcja@kuriermlawski.pl

KONSTAL

PRODUCENT

GARAŻE Blaszane

BRAMY Garażowe

Najniższe CENY

Różne wymiary

Transport i montaż

GRATIS cały KRAJ

Dogodne RATY

WZMOCNIENIE

www.konstal-garaże.pl

509-574-644 505-526-036 29-642-34-61

24-368-32-17 23-683-10-85 22-100-45-86

509-574-644 505-526-036 25-643-57-75 86-225-23-11 89-741-38-75

KOJCE dla Psów

509-574-644

505-526-036

29-642-34-61

24-368-32-17

23-683-10-85

22-100-45-86

509-574-644

505-526-036

25-643-57-75

15190tbr-H -N

eprasa.pl d4dd90f9c3

BMW zderżyło się z łosiem. Bądźmy ostrożni

MŁAWA || Na trasie S7 pod Mławą BMW zderżyło się z łosiem. Kierowca auta nie odniósł obrażeń. Jednak zwierzę nie przeżyło. Według policji wypadki z udziałem dzikich zwierząt są coraz częstsze. Dlatego apelują o nie lekceważenie znaku A-18b „zwierzęta dzikie”.

W środę, 11 września ok. godz. 13.00 doszło do wypadku na DK7 na odcinku obwodnicy Mławy. Samochód osobowy BMW zderzył się z łosiem. Samochód został rozbity. Na szczęście kierowca nie odniósł większych obrażeń i został opatrzony na miejscu zdarzenia. Łoś jednak nie miał tyle szczę-

cia - nie przeżył zderzenia z pojazdem.

Oto, dlaczego dzikie zwierzęta często przechodzą przez drogi wybudowane przez ludzi, zapytaliśmy prezesa mławskiego koła łowieckiego.

- Zwiększenie się populacji łosia powoduje ich migrację. Zwierzęta te szukają nowych miejsc na żerowiska i dlatego przekraczają drogi. Zdarza się, że wrejonie swojego działania

mają ostoję, żerowisko i wodopój. Na tych terenach ludzie wybudowali drogi. Jednak dzikie zwierzęta chodzą swoimi ścieżkami - mówi Grzegorz Kuciński, prezes Koła Łowieckiego nr 3 Łoś w Mławie.

Podkreśla również, że losie nie mają żadnego naturalnego wroga i są na szczycie łańcucha. „Ufają” ludziom, bo się nie wolno na nie polować. Dlatego często można zobaczyć te zwierzęta blisko siedliska człowieka.

- Zdarza się, że łoś spaceruje sobie środkiem miasta, a nawet wchodzi do sklepu - precyzuje Grzegorz Kuciński.

Z kolei dziki lubią ułatwiać sobie życie. Pojawiają się coraz częściej w miejscach, gdzie człowiek pozostawia odpadki. Droga nie jest dla nich żadną

Policja apeluje o nie lekceważenie znaku A-18b „zwierzęta dzikie”.

przeszkodą, one po prostu podążają swoją ścieżką.

Policja apeluje do kierowców o ostrożność i zwracanie uwagi na znaki. Według funkcjonariuszy do wielu z tych tragicznych w skutkach zdarzeń by nie doszło, gdyby kierowcy zwracali uwagę na znaki ostrzegające ich przed dzikimi zwierzętami.

- Kierujący pojazdem jest zobowiązany zachować ostrożność, a gdy ustawa tego wymaga szczególną ostrożność. Taką mamy zachować w związku ze znakiem ostrzegającym nas o dzikich zwierzętach na drodze. W ramach szczególnej ostrożności należy dostosować prędkość do zmieniającej się sytuacji tak aby w razie potrzeby skutecznie zatrzymać pojazd - mówi Zbigniew

Ruszkowski, instruktor nauki jazdy. - Z praktycznego punktu widzenia zalecałbym ograniczyć prędkość w lasach, zaroślach czy polach uprawnych, zwłaszcza kukurydzy. Należy zwracać uwagę na syndromy przemierzających się zwierząt takie jak: „świecące oczy”, zwracać uwagę na obrzeża drogi czyli rowy. Koniecznie zadbać o sprawne i dobre oświetlenie oraz czystą szybę. Musimy brać pod uwagę to, że dzikie zwierzęta na widok światła zatrzymują się. W przypadku, gdy mamy świadomość, że nie uda się uniknąć zderzenia z dzikim zwierzęciem pamiętajmy, żeby chronić najbardziej istotne części ciała, w szczególności głowę - dodaje Zbigniew Ruszkowski.

IP

komunikat

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz.U z 2018 r. poz. 2204 z późn. zm.) **Wójt Gminy Stupsk** informuje, że w dniach od **19.09.2019 r.** do **11.10.2019 r.** na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Stupsku zostanie wywieszony wykaz nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży. Wykaz zamieszczony zostanie również na stronach internetowych urzędu. Wykaz obejmuje działki nr 287/3, 287/1, położone w miejscowości Konopki.

68190tm1-a -0

REKLAMA

przetarg

Wyciąg z ogłoszenia o pierwszym przetargu pisemnym nieograniczonym

Burmistrz Miasta Mława ogłasza pierwszy przetarg pisemny nieograniczony na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości komunalnych

oznaczonych jako działki nr **2/13, 2/35, 25/3, 26/4, 4551/2, 27/8, o łącznej pow. 0,3533 ha**, oraz przeniesienie prawa samoistnego posiadania nieruchomości nr **26/2 o powierzchni 0,0135 ha**.

Nieruchomości nr nr 2/13, 2/35, 25/3, 26/4, 4551/2, 27/8 są własnością Miasta Mława, nieruchomość nr 26/2 pozostaje w samoistnym posiadaniu Miasta Mława. Nieruchomości są położone w Mławie, przy al. św. Wojciecha, na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Zachodnia” w Mławie, uchwalonym uchwałą nr XI/123/2015 Rady Miasta Mława z dnia 27 października 2015 r. Nieruchomości znajdują się na terenie oznaczonym w planie symbolem 1.U – przeznaczenie podstawowe terenu: usługi.

Nieruchomości są przeznaczone do zbycia łącznie.

Nieruchomości mają dostęp do drogi publicznej: al. św. Wojciecha.

Nieruchomości przeznaczone do zbycia mają urządzone następujące księgi wieczyste:

działka nr 2/13 – KW PL1M/00040661/5; działka nr 2/35 – KW PL1M/00040343/0;

działka nr 25/3 – KW PL1M/00043679/5; działki nr nr 26/4, 27/8 – KW PL1M/00044857/4;

działka nr 4551/2 – KW PL1M/00037658/7. Działka nr 26/2 nie ma urządzonej księgi wieczystej.

Przez działki nr nr 4551/2, 27/8, 26/4, 2/13 przebiega podziemna sieć gazowa. Przez działkę nr 4551/2 przebiega podziemna sieć telekomunikacyjna i elektroenergetyczna.

Ewentualna przebudowa kolidujących urządzeń infrastruktury technicznej oraz wyznaczenie punktów granicznych nastąpi na koszt nabywcy.

Cena wywoławcza: **366 800,00 zł (słownie złotych: trzysta sześćdziesiąt sześć tysięcy osiemset 00/100).**

Wadium: **37 000,00 zł (słownie złotych: trzydzieści siedem tysięcy 00/100).**

Zbycie nieruchomości opodatkowane jest podatkiem od towarów i usług VAT w wysokości 23%. Podatek VAT należy dodać do ceny wywoławczej i ceny zbycia.

Część jawna przetargu odbędzie się w dniu 22.10.2019 r. o godz. 10.00 w Urzędzie Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, pokój 25. Część jawna przetargu odbywa się w obecności oferentów.

Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, oraz opublikowane na stronie internetowej Urzędu Miasta Mława w Biuletynie Informacji Publicznej:

www.mlawa.pl.

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Urzędzie Miasta Mława: Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego, ul. Stary Rynek 19, pok. 13, tel. 23 654 32 53 wew. 400.

69190tm1-a-M

Prowadzili „na podwójnym gazie”

POWIAT || W minionym tygodniu policjanci mieli do czynienia z kolejnymi nietrzeźwymi kierowcami. Zatrzymali cztery osoby, które prowadziły będąc pijane.

W poniedziałek (9 września) ok. godz. 12:00 we Wieczfnia Kościelnej, patrol policji zatrzymał 36 – letniego mieszkańca gm. Wieczfnia Kościelna. Mężczyzna kierował samochodem marki Peugeot w stanie nietrzeźwości, mając w organizmie ponad 2,15 promila alkoholu.

W piątek (13 września), ok. godz. 23:00 na ul. Wiatracznej w Szreńsku, funk-

cjonariusze zatrzymali 25 – letniego mieszkańca gm. Szreńsk. Mężczyzna kierował motorowerem marki Yamaha w stanie nietrzeźwości, mając w organizmie ponad 2,40 promila alkoholu.

W sobotę (14 września), ok. godz. 19:30 na ul. Jagiellońskiej w Dzierżgowie, policjanci zatrzymali 36 – letniego mieszkańca Warszawy, który kierował samochodem marki Alfa Romeo w stanie nietrzeź-

wości, mając w organizmie ponad 2,30 promila alkoholu.

Z kolei w poniedziałek, ok. godz. 18:00 w Grzybowie (gm. Wieczfnia Kościelna), patrol policji zatrzymał 46 – letniego mieszkańca gm. Wieczfnia Kościelna. Mężczyzna kierował motorowerem marki Junak, bez tablic rejestracyjnych a ponadto w stanie nietrzeźwości, mając w organizmie ponad 1,65 promila alkoholu. Trwają czynności policji.

IP

Konopie w domku letniskowym

POWIAT || W ostatnim czasie funkcjonariusze ujawnili dwie uprawy konopi w nietypowych miejscach. W Mławie marihuana ukrywana była w domku letniskowym.

W czwartek (12 września), ok. godz. 17:30 w Mławie, funkcjonariusze Wydziału Kryminalnego KPP w Mławie, ujawnili w domku letniskowym oraz miejscu zamieszkania 28 – letniego mieszkańca pow. mławskiego susz roślinny w postaci marihuany. Czarnorynkowa wartość zabezpieczonych środków odu-

rzających wyniosła ponad 12 tys. zł.

Z kolei w niedzielę (15 września), ok. godz. 13:00 na terenie gm. Wiśniewo (kompleks leśny), w wyniku pracy operacyjnej funkcjonariusze Wydziału Kryminalnego KPP w Mławie ujawnili uprawę konopi innych niż włókniste w ilości 44 krzewów, z czego 11 było w fazie suszenia. Trwają

czynności policji. Policja przypomina, że w świetle ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, za posiadanie narkotyków grozi kara do 3 lat, a gdy przedmiotem przestępstwa jest ich znaczna ilość - nawet do 10 lat pozbawienia wolności. Natomiast handel narkotykami zagrożony jest karą do 8 lat pozbawienia wolności. IP

redakcja@kuriermlawski.pl

Pijani wciąż zabijają na drogach

SPOŁECZEŃSTWO || Statystyki nie są optymistyczne. W czasie wakacji zatrzymano więcej nietrzeźwych kierowców niż w całym ubiegłym roku. Najchętniej za kółko po alkoholu kierowcy wsiadali w niedzielę. Przyczyna może być niezwykle prozaiczna.

Kontrole trzeźwości w Polsce zdarzają się dosyć często. Tym bardziej dziwi fakt, że mimo wiedzy o tym Polacy wciąż jeżdżą pod wpływem alkoholu. Więcej pijanych kierowców na naszych drogach zaskakuje tym bardziej, że zmieniło się do nich nastawienie społeczne. Coraz częściej nie tylko powiadamy o nietrzeźwych kierowcach, ale i sami ich zatrzymujemy. Na przykład niedawno dzięki takiej obywatelskiej postawie wyeliminowano z ruchu mieszkankę Braniewa, która jechała drogą S 22 i miała ponad 2 promile alkoholu w organizmie.

Zaostrzenie prawa, częstsze

W pierwszym półroczu 2019 roku policjanci zatrzymali w naszym regionie

1700

kierowców którzy prowadzili po pijanym

kontrole i właśnie zmiana nastawienia społecznego były przyczyną tego, że w ciągu ostatnich lat liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców zaczęła spadać. Ten dobry trend został odwrócony jeszcze w pierwszym kwartale 2019 roku, kiedy policja wykryła 22 165 nietrzeźwych kierowców. To aż o 9 proc. więcej niż w analogicznym okresie 2018 roku.

Niestety tegoroczne wakacje potwierdziły, że dzieje się coś złego. Były one pierwszymi od 2016 roku, gdy zanotowano wzrost liczby nietrzeźwych kierowców. Od 21 czerwca do 31 sierpnia 2019 r. zatrzymano ich o 1215 (7 proc.) więcej niż rok temu. Takie dane przedstawił serwis rankomat.pl.

Wynika z nich, że w tegoroczne wakacje zatrzymano łącznie 17 650 osób. Staty-

stycznie najwięcej kierowców wsiada za kierownicę po alkoholu w dni wolne od pracy — w niedzielę (19,4 proc.) i soboty (18,7 proc.).

Z opublikowanego w kwietniu 2019 roku raportu przygotowanego dla Alcosense Laboratories wynika, że aż prawie 30 proc. polskich kierowców przyznało, że mogło jeździć samochodem pod wpływem alkoholu. Bliższa połowa z ankietowanych nie wiedziała też, jakie limity w tym zakresie obowiązują w Polsce.

Przypomnijmy więc, że

jeśli mamy powyżej 0,2 promila (dawka dopuszczalna), to grozi nam albo więzienie, albo zakaz prowadzenia pojazdów nawet dożywotnio. Wszystko zależy od stężenia i tego, czy kierowca zostanie ponownie złapany, prowadząc samochód po pijanemu. Prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu (od 0,2, do 0,5 promila) to

wykroczenie, natomiast prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości (powyżej 0,5 promila) to przestępstwo.

Nie wszyscy kierowcy wiedzą też, że istnieje zjawisko tzw. nieświadomej nietrzeźwości, czyli stanu, w którym czujemy się trzeźwi mimo stężenia alkoholu przekraczającego limity. Dlatego eksperci zalecają odczekanie kilkunastu godzin po spożyciu alkoholu, zanim usiadziemy za kierownicą.

W TVN24 rzecznik komendanta głównego policji Mariusz Ciarka powiedział, że od 19 czerwca do końca sierpnia 2019 roku na polskich drogach doszło do 6800 wypadków, a zatrzymanych zostało 25 885 kierowców pod wpływem alkoholu.

— Zgodnie z ustawą o ubezpieczeniach obywatelskich, prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu stanowi podstawę do odmowy wypłaty odszkodowania z polisy OC — przypomina Urszula Pazio-Hrapkiewicz, dyrektor operacyjnej Rankomat. — Kierowca, który jest sprawcą kolizji lub wypadku musi więc zapłacić za wszystkie szkody z własnej kieszeni.

Wspomniany już rzecznik KGP poinformował, że rocznie policjanci przeprowadzają około 6 milionów kontroli na drogach.

— Z roku na rok faktycznie jest coraz więcej kontroli trzeźwości. To nie podlega dyskusji. Ale jeśli potraktujemy to indywidualnie, to jest trochę inaczej — mówi Błażej Gawroński, dyrektor Miejskiego Zespołu Profilaktyki i Terapii Uzależnień.

Dwa lata więzienia grożą za jazdę w stanie nietrzeźwym (powyżej pół promila alkoholu).

I wyjaśnia:

— Jeżdżę rocznie ponad 30 tys. km i nie pamiętam kiedy ostatni raz byłem badany na trzeźwość. Wiem, że jest pełno akcji, ale ludzie odnoszą to do indywidualnych doświadczeń. W USA spotkałem się

z przeświadczeniem, że trafić na kontrolę jest niezwykle łatwo. Od trzech lat prowadzę w olsztyńskim WORD kurs reedukacyjny dla złapanych pod wpływem alkoholu za kółkiem. Muszą go zdać, żeby odzyskać prawo jazdy. To poligon doświadczalny. Pytam o okoliczności i przeważająca liczba osób to ci, którzy mają problemy z alkoholem. Piją dużo i w sposób ryzykowny. Nie ma tutaj przypadku.

Z danych wynika, że przeciętny Polak wypija nie mniej niż 11 litrów czystego alkoholu rocznie. Na świecie spożycie spada, w Polsce rośnie. Błażej Gawroński przekonuje, że przyczyna wzrostu liczby zatrzymanych nietrzeźwych kierowców jest prosta.

— Z roku na rok wzrasta ilość spożycia alkoholu. To przekłada się na statystyki. Według mnie pijani kierowcy nadal też czują się bezkarni.

Powiązany z tym może być drugi powód. To nieświadomość tego, że następnego dnia po spożyciu alkoholu jest się nadal nietrzeźwym czyli wspomniana już tzw. nieświadoma nietrzeźwość. Z drugiej strony mamy powszechny wzrost świadomości, że siadanie za kierownicą w stanie nietrzeźwości jest naganne. Potwierdzają to wszystkie badania opinii publicznej.

Przeciętny Polak wypija nie mniej niż 11 litrów czystego alkoholu rocznie.

Mamy zatem paradoksalną sytuację. Kierowcy nie chcą jeździć po alkoholu. Robią to, bo nie wiedzą, że nie są jeszcze trzeźwi. Oczywiście to pewne uogólnienie, ale sensownie wyjaśniające tę sprzeczność. Nie zmienia to oczywiście faktu, że polskie drogi stają się przez to mniej bezpieczne. Choć trzeba też uczciwie powiedzieć, że 63 tysiące pijanych kierowców, jakich zatrzymano w pierwszym półroczu 2019 roku odpowiada „tylko” za 5-6 proc. wypadków. To „tylko” to jednak życie aż 79 osób, bo tyle ludzi zabili pijani kierowcy od stycznia do końca czerwca 2019 roku.

PAWEŁ JASZCZANIN
p.jaszczanin@gazetaolsztyńska.pl

Co zrobić, żeby zatrzymać ten trend? Pomijając w tym miejscu ilość wypijanego przez nas alkoholu, eksperci wskazują na trzy ważne elementy:

1. Powszechna edukacja dotycząca tego, żeby nie wsiadać za kółko następnego dnia po większym spożyciu alkoholu.
2. Zaostrzenie kar za jazdę pod wpływem alkoholu.
3. Propagowanie pozytywnych zachowań takich, jak powiadomianie policji o pijanych kierowcach czy zatrzymanie obywatelskie.

Młody nie chce się wyprowadzić

WŁASNY DOM || Polak lubi być samodzielny, ale nie w kwestii własnego mieszkania. Od rodziców wyprowadza się dopiero przed trzydziestką i to też z wielkim trudem. Dlaczego dopiero tak późno? Czy brakuje mu pieniędzy, a może po prostu odwagi?

Kiedy chłopiec staje się mężczyzną? Badania pokazują, że współcześni mężczyźni żyjący w kulturze zachodniej osiągają dojrzałość emocjonalną około 43 roku życia. To statystycznie około 11 lat później niż kobiety. Nie ma się więc co dziwić, że pokolenie 20-, 30-, a nawet 40-latków nie chce dorosnąć. Dlaczego? Zwygody? Zbraku pieniędzy?

Współcześni mężczyźni żyjący w kulturze zachodniej osiągają dojrzałość emocjonalną około

43 roku życia

— Kiedy syn był przed trzydziestką, poinformował, że od jutra już nie będzie ze mną mieszkał. Że w końcu jest gotowy, aby się wyprowadzić — przyznaje pani Ewa, z którą rozmawialiśmy. — To był dla mnie szok, bo cały czas miałam wrażenie, że syn „ma jeszcze na to czas”. Nie zdawałam sobie sprawy, że ma już swoje lata, a większość

jego kolegów nie tylko ma rodziny, ale i swój dach nad głową. Wpadłam nawet w panikę, że sobie nie poradzi... ten mój syneczek.

— Długo mieszkalam z rodzicami. Dawno skończyłam studia, miałam pracę, ale nie myślałam, żeby coś wynajmować. Dobiegała mi trzydziestka, ale nie czułam tego. Przyzwyczaiłam się do obiadów, które mama gotowała, tata czasem robił mi kanapki do pracy. Mogłam też odkładać z wypłaty na przyjemności. Oczywiście cały czas spierałam się z rodzicami, bo miałam inny pomysł na życie niż oni. Ale tkwiłam w swoim pokoju i trudno było mi uzmysłwić sobie, że jestem już dorosła i wystarczająco zaradna — zdradza Patrycja z Olsztyna. — W końcu koleżanka wynajęła wielkie mieszkanie i szukała kogoś, żeby było jej lżej z opłatami. Jedna koleżanka się zgodziła. Został jeden wolny pokój... I wtedy coś we mnie pękło. Pomyślałam, że przyszedł już właściwy czas.

27 lat 7 miesięcy i 6 dni — tyle czasu zajmuje statystycznemu Polakowi przygotowanie się (finansowe i mentalne) do tego, aby opuścić dom rodzinny. Tak wynika

Młody Polak wyprowadza się z domu przed trzydziestką

z danych Eurostatu za 2018 rok. I to jest bardzo dobra wiadomość. Bo w 2012 roku Polak był starszy, gdy opuszczał rodzinny dom — miał 28,5 lat.

W Polsce kobiety opuszczają dom rodzinny w wieku 26,3 lat, a mężczyźni 1,5 roku później. W całej Europie różnica jest jeszcze większa, bo kobiety wyprowadzają się w wieku 25 lat, a mężczyźni dwa lata później.

— Osoby młode przeważnie zarabiają mniej, a konieczność posiadania wkładu własnego znacznie utrudnia za-

Statystycznemu Polakowi przygotowanie się (finansowe i mentalne) do opuszczenia domu rodzinnego zajmuje

27 lat

7 miesięcy

6 dni

kup pierwszego mieszkania. Oczywiście do wyboru jest też najem, ale większość młodych woli własne cztery kąty z prozaicznego powodu. Jeśli w danym miejscu planujemy mieszkać dłużej, to najem jest dziś po prostu droższy niż zakup na kredyt — twierdzi Bartosz Turek, głównego analityka HRE Investments, który opracował badania Eurostatu.

— Nie bez znaczenia jest też wychowanie i kultura, które za standard uznają szybkie usamodzielnianie się, a model ten wspierają darmowe szkolenie i system stypendiów.

Z wyliczeń Expandera wynika, że młody człowiek potrzebuje aż 120 przeciętnych pensji, aby kupić mieszkanie o powierzchni 50 metrów kwadratowych w Warszawie. Gdy weźmiemy pod uwagę sytuację na rynku warmińsko-mazurskim, okazuje się, że u nas jest łatwiej. Potrzeba około 80 wypłat.

Choć młodzi Polacy usamodzielniają się, to wciąż sytuacja jest gorsza niż w większości europejskich krajów. Polska pod tym względem zajmuje 19. miejsce na 32 kraje przebadane przez unijny urząd statystyczny. Najszybciej z domów rodzinnych wyprowadzają się mieszkańcy najbogatszych krajów Europy Północnej. Szwedzi, Duńczycy czy Finowie już w wieku od 18,5 do 22 lat zmieniają adres zamieszkania. Na drugim biegunie znajdziemy głównie kraje południa Europy. Rekordzistami są mieszkańcy Czarnogóry, Serbii czy Macedonii, gdzie średni wiek wyprowadzki przekracza 31 lat. W tym wypadku sytuację należy łączyć z relatywnie niskimi dochodami. Podobnie jest w Bułgarii, Słowacji czy Chorwacji.

ADA ROMANOWSKA

Masz pytania do autorki? Pytaj: a.romanowska@gazetaolsztyńska.pl

E-recepty, czyli próba ułatwienia życia pacjentom

ZDROWIE || Z początkiem 2019 roku wprowadzono możliwość wystawiania e-recept. Jak na razie nie jest to obligatoryjne. Nadal honorowane są również papierowe druki.

Osoby, które miały już styczność z e-receptą bardzo chwala sobie takie rozwiązanie.

— Po wizycie u lekarza dostałam sms-a z kodem, który wystarczyło podać w aptece i dostałam lek. Miałam do kupienia dwa opakowania i na jedno z nich nie musiałam brać odpisu, jak było to dotychczas. Po prostu w określonym czasie musiałam przyjść do tej samej apteki z kodem z sms-a. Bez żadnych

zbędnych papierów — mówi pani Jolanta.

Niestety, nie we wszystkich miejscach stosuje się takie rozwiązanie. Wiele placówek wciąż korzysta z papierowych recept. Na pytanie, czy mają zamiar wprowadzić e-receptę, pada najczęściej odpowiedź: „No, będziemy musieli”. Wielu pacjentów zażywa niektóre leki na stałe i muszą odwiedzać swoje przychodnie, aby otrzymać na nie receptę. Dla takich osób e-recepta byłaby

doskonałym rozwiązaniem. Całą sprawę, poza zakupem leku w aptece, można by ułatwić, nie wychodząc z domu, kontaktując się z przychodnią w celu wystawienia takiej recepty. Na tę chwilę, aby ją otrzymać, trzeba czasami dwukrotnie udać się do przychodni. Pierwszy raz, aby zostawić kartkę ze swoimi danymi i lekami, których potrzebujemy, i kolejny następnego dnia, aby odebrać zamówioną receptę. Taką praktykę stosu-

je wiele przychodni, w których dowiadujemy się, jak wydawane są takie recepty.

Od 1 stycznia 2020 r. nie będzie już wyboru. E-recepty wypną dotychczasowe wersje papierowe. Wiele osób martwi się o problemy z korzystaniem z recept elektronicznych przez osoby starsze, które nie zawsze korzystają z telefonu komórkowego lub poczty elektronicznej. Na szczęście e-recepta może być wystawiona na trzy sposoby. Oprócz

wspomnianych kodów otrzymanych sms-em lub pocztą elektroniczną, pacjent może też otrzymać wydruk ze specjalnym kodem kreskowym i kodem PIN, który wystarczy okazać w aptece. Osoby niekorzystające z telefonów komórkowych bądź maila nie muszą się zatem obawiać problemów z realizacją recept.

Cyfryzacja sektora medycznego nie kończy się na receptach. Już teraz każdy

może zarejestrować swoje Internetowe Konto Pacjenta (IKP). Możemy dzięki niemu otrzymać receptę drogą elektroniczną, ale nie tylko. Zapewnia ono dostęp do historii e-recept, e-zwolnień oraz dokumentacji medycznej. Wgląd do tych danych ma zarówno pacjent, jak i personel medyczny. Umożliwia to lepszą koordynację procesu leczenia i tym samym zwiększa bezpieczeństwo i jego jakość.

Filip Cudnoch

Starsi państwo będą fikać w TV

POPKULTURA || Skoro srebrne pokolenie rządzi w świecie, to dlaczego nie miałyby rządzić i na ekranach naszych telewizorów? Tak najwidoczniej myślą szefowie kolejnych stacji. Ostatnio TVN emituje program pt. „Starsza pani musi fikać”

Starsza pani musi fikać” to program oparty na dość prostym schemacie: celebryta i jego mama (rzadziej: dziecko i znana mama) wyruszają wspólnie na wyprawę, w czasie której tytułowa „starsza pani” staje przed różnymi wyzwaniami. Mają one być, rzecz jasna, ekstremalne i zaskakujące. Stąd też pływanie w towarzystwie rekinów, rajd po pustyni czy lot paralotnią, które w pierwszym odcinku serii Dawid Kwiatkowski zaaranżował dla swojej mamy.

W spocie zapowiadającym program, którego bohaterami byli Dawid Kwiatkowski i jego mama, na pierwszy plan wysuwały się różnice między bohaterami. Obyty w świecie gwiazdor młodego pokolenia skonstrastowany zostaje z kobietą, która „całe życie spełniła w Gorzowie”, a zapytana o to, gdzie była poza Polską, odpowiada: „wNRD”.

Jeszcze przed premierą telewizyjną, Dawid Kwiatkowski napisał na Instagramie: „(...) dla mnie ta przygoda to więcej niż program telewizyjny. Kiedy podejmowałem decyzję, czy chcę wziąć udział w programie i pokazać w nim moją mamę, miałem dużo wątpliwości. Nie wiedziałem, czy jestem gotów na to, by opowiedzieć całej Polsce

historię, która nas spotkała, nie wiedziałem, czy to już ten czas i miejsce”.

Wspomniana przez wokalistę historia dotyczy problemu alkoholowego, z którym zmagala się jego mama. Kobieta zwierzyła się z niej pod wpływem spotkania, do którego doszło na planie programu. I chyba właśnie ta sytuacja okazała się najważniejszym punktem pierwszej odsłony „Starsza pani musi fikać”.

Wszyscy chcemy czuć się reprezentowani w telewizji i kinie. Chcemy mieć programy szyte na naszą miarę, takie, w których będzie mowa o naszych codziennych zmaganiach. Nic więc dziwnego, że kolejne grupy społeczne stają się bohaterami produkcji telewizyjnych.

W minionym sezonie popularność zdobyło „Sanatorium miłości”. Przez kilkanaście tygodni TVP emitowała program opowiadający o ludziach, którzy spotkali się w sanatorium Rownica w Ustroniu. Wszyscy byli powyżej 60 roku życia. Dwanaścioro osób spędziło ze sobą trzy tygodnie, a widzowie przyglądali się temu, jak nawiązują coraz bliższe relacje. Reality show zdobyło nie tylko rzesze fanów, ale i nagrodę dla najlepszego programu rozrywkowego Europy Środkowo-Wschodniej.

— Telewizje na całym świecie

Dawid Kwiatkowski ze swoją mamą

cie próbują dostosować się do zmian demograficznych. Żyjemy dłużej i jesteśmy bardziej aktywni — tłumaczył przyczyny popularności programu Mateusz Matyszkowicz, członek zarządu TVP, i dodał, że „Sanatorium miłości” wpisuje się w tę potrzebę.

Zapotrzebowanie na opowieści o seniorach widzą także inni. Netflix, czyli platforma będąca czymś w rodzaju internetowej wypożyczalni filmów, seriali i programów, ma w swojej ofercie wiele produkcji, których bohaterami są osoby w wieku 50+. Tak jest

choćby w przypadku bardzo popularnego serialu „Grace i Frankie” opowiadającego o dwóch kobietach, których spokojna codzienność zostaje zburzona przez wiadomość, że ich mężowie są w sobie zakochani. Dwie starsze panie, które dotąd się zaledwie to-

lerowały, zbliżają się do siebie i wspólnie stawiają czoła nowej rzeczywistości.

„The Kominsky Method” to z kolei opowieść o przyjaźni dwóch dojrzałych mężczyzn. Serial w komediowej formule przemycia wiele trafnych spostrzeżeń dotyczących jesieni życia. Dzięki rolom Micheala Douglasa i Alana Arkina udało się twórcom pokazać też, że współczesny siedemdziesięciolatek ma niewiele wspólnego ze swoim rówieśnikiem sprzed kilku dekad.

Warte uwagi są też „Nasze noce”. Film z Jane Fondą (odtwórczynią Grace ze wspomnianego serialu Netfliksa) i Robertem Redfordem w rolach głównych opowiada nie tylko o uczuciu, które połączyło ludzi w zaawansowanym wieku, ale i o ich samotności czy nawet wykluczeniu.

DARIA BRUSZEWSKA-PRZYTUŁA
d.bruszewska@gazetaolsztynska.pl

W grudniu w TVP pojawi się „The Voice Senior”. W programie wystąpią utalentowane wokalisty osoby po 60. roku życia. W roli trenerów zobaczymy Urszulę Dudziak, Alicję Majewską, Marka Piekarczyka oraz Andrzeja Piasecznego. „The Voice Senior” poprowadzą Tomasz Kammel i Marta Manowska, która dotąd wspierała m.in. uczestników „Sanatorium miłości”.

Prawo będzie bardziej przyjazne dla najmniejszych firm

PRZEPISY || Przygotowany przez MPiT pakiet Przyjazne Prawo ma ułatwić przedsiębiorcom prowadzenie biznesu. Obejmuje ułatwienia dotyczące małych i średnich firm.

Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii przygotowało pakiet Przyjazne Prawo. Ma ułatwić przedsiębiorcom prowadzenie biznesu. Obejmuje kilkadziesiąt ułatwień, zwłaszcza dla małych i średnich firm, wśród których główne to m.in. prawo do błędu przez pierwszy rok prowadzenia działalności gospodarczej i ochrona konsumencka dla firm zarejestrowanych w CEIDG. Zmiany są spójne z innymi, wprowadzonymi wcześniej w Konstytucji dla Biznesu oraz Pakiecie MŚP.

Mają wyeliminować te przepisy, które są przestarzałe, zbyt restrykcyjne i nie przystają do współczesnych realiów gospodarczych. Większość z nich wejdzie w życie od stycznia 2020 roku.

Przygotowany przez MPiT projekt zmian w blisko 70 ustawach, czyli pakiet Przyjazne Prawo (PPP), który ma ułatwić przedsiębiorcom prowadzenie biznesu, został podpisany przez prezydenta w pierwszej połowie sierpnia. Większość przewidzianych w nim zmian ma zacząć obo-

Marcin Jaraczewski

wiązywać od stycznia 2020 roku. Wśród najważniejszych jest m.in. wydłużenie terminu rozliczania VAT w imporcie w celu wzmocnienia pozycji polskich portów w konkurencji z zagranicznymi, ochrona konsumencka dla firm zarejestrowanych w CEIDG oraz prawo do błędu przez pierwszy rok działalności.

— Jeżeli jednorazowo w ciągu 12 miesięcy naruszają oni przepisy obowiązującego prawa — może to być prawo podatkowe, ustawa o ubezpieczeniach społecznych czy

RODO — nie będą ponosił z tego tytułu odpowiedzialności. Pierwsze takie naruszenie będzie skutkowało upomnieniem, pod warunkiem że młody przedsiębiorca naprawi je bardzo szybko — mówi Marcin Jaraczewski, radca prawny i partner w Lawmore.

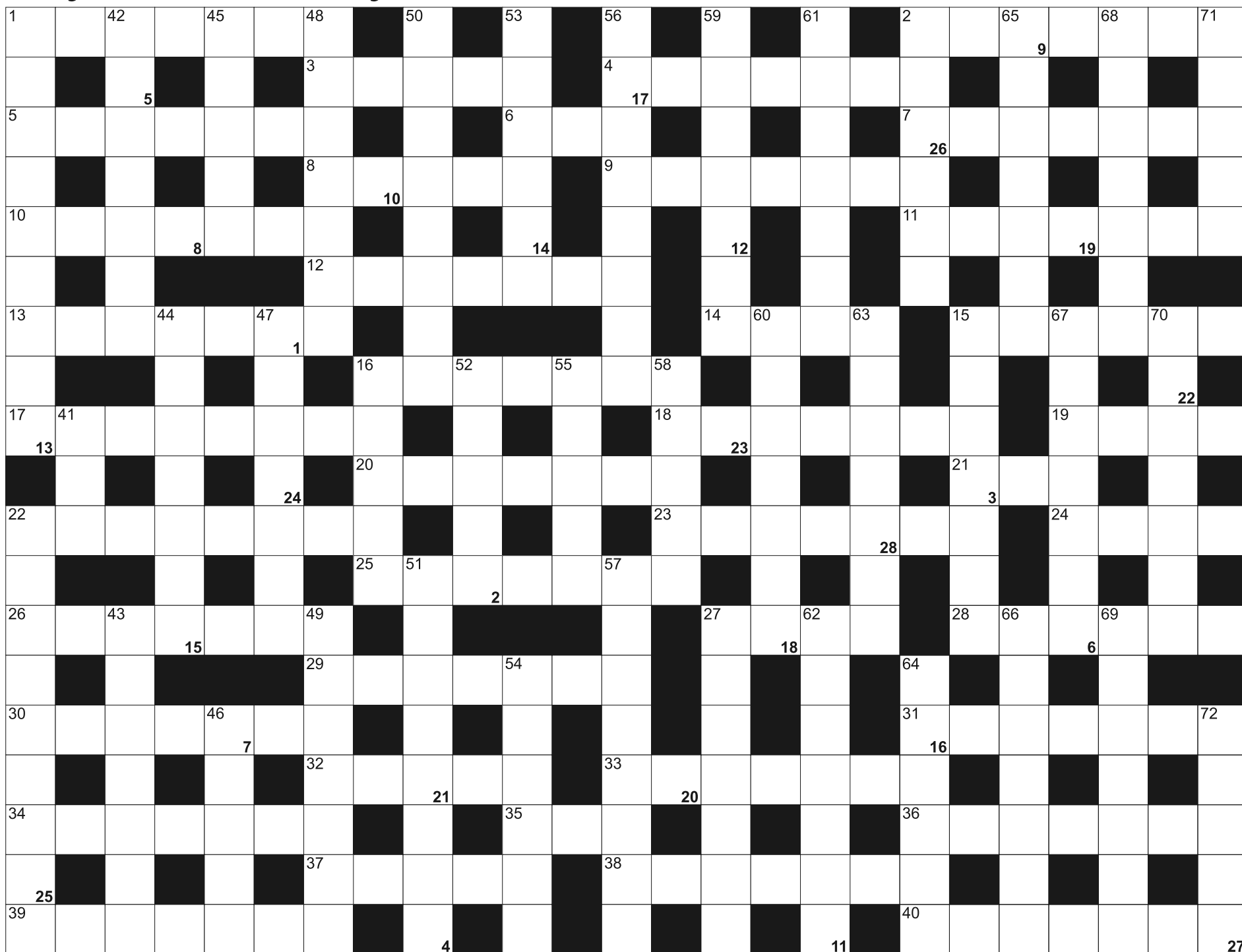
To również obejmie wyłącznie przedsiębiorców zarejestrowanych w CEIDG i będzie obowiązywać przez 12 miesięcy od momentu podjęcia działalności gospodarczej po raz pierwszy (albo ponownie po upływie co najmniej 36

miesięcy od dnia ostatniego zawieszenia lub zakończenia działalności).

— Istotną rzeczą jest również przyznanie quasi statusu konsumenta przedsiębiorcy jednoosobowemu. Będzie obowiązywać w szeregu przypadków, kiedy będzie on zawierał umowę bezpośrednio związaną z prowadzoną działalnością gospodarczą, ale z której charakteru będzie wynikało, że nie jest ona zawierana w celach związanych z działalnością zawodową — mówi Marcin Jaraczewski.

newseria

Krzyżówka klasyczna z hasłem

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 28, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7	8		9	10	11	12	13	14		15		16	17	18	19	20		21
22	23		24	25	26	27	28																	

POZIOMO: 1) rzymska bogini mądrości, nauki i literatury; 2) krawędź, skraj, rant; 3) mleczne u malucha; 4) Elops złotawy inaczej; 5) potoczne płyty z gipsu i kartonu; 6) napój piratów; 7) przyprawa w laskach; 8) najdłuższa rzeka Francji; 9) wbiec igły; 10) buddyjski niebyt, stan błogiego szczęścia; 11) afrykańskie państwo z Monrovia; 12) w ofercie pensjonatów i hosteli; 13) substancja podlegająca przemianom chemicznym; 14) mały Adam; 15) koneksje, znajomości i powiązania; 16) miejsce urodzenia Gaetano Donizettiego; 17) słynna amerykańska wyspa z więzieniem; 18) kobieta wydająca wyroki; 19) brak go w kabrioletcie; 20) kraj z prezydentem Zeleńskim; 21) stopień wódny spiętrzający wodę; 22) dawny wysoki kapelusze męski; 23) dawny powóz konny na ulicach miast; 24) bywa przetwarzana; 25) departament w Beninie z siedzibą w Natitingou; 26) nieład i chaos w pokoju; 27) willa z muzeum Szymanowskiego; 28) stolica Udmurcji; 29) leży pod sosną; 30) jednośląd dla dziecka; 31)

człowiek bez poczucia humoru; 32) norweski dramatopisarz, autor "Dzikiej kaczki"; 33) zabawa, spotkanie towarzyskie; 34) amerykański staffordshire terrier; 35) Międzynarodowa Stacja Kosmiczna; 36) składana linijka z podziaką; 37) festiwalowa stolica polskiej piosenki; 38) plynie przez Krasnojarsk i Kyzyl; 39) masyw górski w środkowej Saharze z Tahat; 40) żeński odpowiednik imienia Adrian

PIONOWO: 1) część garnituru; 2) autor "Folwarku zwierzęcego"; 15) rzeka w Peru, prawy dopływ Amazonki; 16) plynie przez Łódź i Sochaczew; 22) opowiadania Lema z Klapacuszem i Trurl'em; 27) technika medytacja skupiona na oddechu; 41) afrykańskie drapieżniki; 42) kraj w Afryce Zachodniej nad Zatoką Gwinejską; 43) miejsca, gdzie prowadzone są połowy; 44) tytuł powieści Zofii Nałkowskiej; 45) jednostka monetarna Indii; 46) najbardziej na południe wysunięty wulkan wspan Saniatze; 47) najwęższy szczyt łańcucha górskiego Ural;

48) uzyskał schronienie w obcym kraju; 49) słynny malarz samouk, Epifaniusz Drowniak; 50) powierzchowna ranka naskórka; 51) do obserwacji nieba; 52) słomka do picia; 53) zakręty, serpentyiny; 54) Filoksera, mszyca, groźny szkodnik winnic; 55) marka polskich żup w proszku; 56) scentralizowany, totalitarny ustrój społeczny; 57) ponowne nadanie programu telewizyjnego; 58) druzyna wiślarska; 59) popularna roślina na napor do płukania gardła; 60) Denis, autor "Kubusia Fatalisty i jego pana"; 61) zmiana w kopalni; 62) Ewangelista, apostoł, poborca podatkowy; 63) najwyższy szczyt Karkonoszy oraz Sudetów; 64) najdłuższy klawisz na klawiaturze; 65) klasztor w Himalajach najwyżej położony na świecie; 66) żrące podruca kilka pićczek; 67) województwo z Pabianicami i Kutnem; 68) podłużne ciastko z bitą śmietaną; 69) ćwiczenie muzyczne lub wokalne; 70) napisał "Klub Pickwicka"; 71) wiótko poliestrowe z Torunia; 72) ... Lumpur, stolica Malezji

Ogłoszenia drobne

PRACA

KURZĘTNIK: Zatrudnię pracowników ogólnobudowlanych i murarzy od zaraz, 500-081-076

PRACUJ jako Opiekunka Seniorów w Niemczech. Atrakcyjne zarobki, pełna organizacja wyjazdu, kursy niemieckiego w Mławie - po nich oferty pracy gwarantowane. Zarobisz więcej niż w Polsce! tel. 517-175-036, Promedica24,

PRACUJ jako Opiekunka Seniorów w Niemczech i zarabiaj pieniądze, które dają satysfakcję. Atrakcyjne zarobki i bonusy, pełna organizacja wyjazdu i kursy z j. niemieckiego od podstaw. Tel. 517-175-036, Promedica24

PRZYJMĘ do pracy mężczyzn, lekka praca, wysokie zarobki, 667-229-348

PRZYJMĘ pracowników budowlanych, 517-729-421

SZUKAM chętnych osób do pracy w remontach i wykończeniach wnętrz. Masz doświadczenie w branży remontowo- budowlanej, jesteś chętny do pracy- zadzwoń 507-951-949

SZUKAM fachowca do wykonania wykończeń przy oknach i drzwiach oraz pomalowania mieszkania- Nowe Miasto Lubawskie, 56-472-55-57

ZATRUDNIĘ KIEROWCĘ KAT. B Z DOŚWIADCZENIEM. TRASY NA TERENIE POLSKI. CODZIENNE WYJAZD, CODZIENNE POWRÓT. MILE WIDZIANY RENCISTA LUB EMERYT. 515-040-044,, 500-167-449

ZATRUDNIĘ kierowcę kat.C+E, transport krajowy od poniedziałku do piątku, naczepa firanka, 667-580-916

ZATRUDNIĘ kierowcę kat.C+E, transport krajowy, dobre zarobki, 667-580-916

ZATRUDNIĘ kierowcę kategoria C+E jazda po kraju weekendy w domu dobre zarobki 572-943-571, 606-963-649

ZATRUDNIĘ monter izolacji termicznej z doświadczeniem lub do przyuczenia, pracownik budowlany tel.608-612-359

ZATRUDNIĘ murarzy i pracowników budowlanych, wysokie wynagrodzenie 609-293-996.

ZATRUDNIĘ murarzy, pomocników dekarzy. Atrakcyjne warunki pracy. Stawka do uzgodnienia, 783-681-434

ZATRUDNIĘ pracowników budowlanych do dociepleń pod Warszawą, dobre warunki, możliwość zakwaterowania, 533-158-349

ZATRUDNIĘ pracowników budowlanych i murarzy tel. 506-439-480

SPRZEDAM

DREWNO opałowe sprzedam, różny gatunek, suche i na rozpałkę, 504-260-135

DREWNO opałowe suche sprzedam- obładra sosnowa, bukowa oraz rozpałka sosnowa, zapewniam transport, 697-768-908

DREWNO opałowe, 508-622-314

NML Sprzedam kosiarkę spalinową 260zł, przyczepkę do roweru 250zł, kompresor nowy 50L 499zł, rower męski czeski 390zł, rower damka Romet 320zł, Pawiki Tigry 100zł/para, 509-347-713

OSTRÓDA, okna, grzejniki nowe- używane, 513-159-810, (89)642-02-82

SPRZEDAM drewno, opał, kominek, 725-446-778

NIERUCHOMOŚCI

DO wynajęcia mieszkanie 27 m2 bezczynszowe w Mławie od zaraz, 697-094-998

DO wynajęcia mieszkanie 27 m2 bezczynszowe w Mławie od zaraz, 697-094-998

DO wynajęcia oficyna w Mławie ul. Srebrna 15, 792-199-631

LUBAWA. Sprzedam domy jednorodzinne, ul.Stanisława Wolskiego w zabudowie szeregowej. od 110 do 120m2 +piwnica +ogródek. Stan deweloperski. Wysoki standard, 668-142-537

LUBAWA. Sprzedam działkę budowlaną 12 lub 15 arów, uzbrojona, ul.Wiśniowa. Cena: 12500zł/ar (do negocjacji), 504-696-494

NML Dom czterokondygnacyjny z 4 łazienkami w Nowym Mieście Lubawskim sprzedam lub zamienię na mieszkanie w bloku, 608-822-756

NML Kupię kawalerkę w Nowym Mieście Lubawskim lub Lubawie do 2 piętra, 500-663-239

NML Lokal handlowy do wynajęcia, ul.3 Maja, centrum Nowego Miasta Lubawskiego 511-121-048

NML Mieszkanie 20m2 umeblowane na parterze z osobnym wejściem wynajmę 1 lub 2 osobom, 664-593-705

NML Mieszkanie do wynajęcia- 2 pokoje, kuchnia, łazienka, przedpokój, zadbane, ul.Podgórna 11, Nowe Miasto Lubawskie, 661-499-717, 660-386-593

NML Sprzedam dom 130m2 w Nowym Mieście Lubawskim ul.Grunwaldzka 62, pow. działki 25ar, 370.000zł do negocjacji, 697-397-627

NML Sprzedam dom w Mikołajkach gm.Kurzętnik, 668-525-922

NML Sprzedam dom, 669-735-689

NML Sprzedam duży dom bliźniak, 8 pokoi, ul.Tysiąclecia, Nowe Miasto Lubawskie, 607-335-201

NML Sprzedam działkę budowlaną 12,17ha w Nowym Mieście Lubawskim, uzbrojona, 603-426-369

NML Sprzedam działkę budowlaną w Nowym Mieście Lubawskim, osiedle przy Kurzętniku 782-108-123

NML Sprzedam działkę rekreacyjno- budowlaną 13 arów nad jeziorem Nowa Wieś gm.Jabłonowo Pomorskie, 606-764-734, 667-180-282

NML Sprzedam działkę siedliskową o pow. 20 ar lub większą , 608-151-643

NML Sprzedam działki budowlane przy ul.Rolnej w Nowym Mieście Lubawskim, 604-562-972

NML Sprzedam działki budowlane w Kurzętniku, 783-482-150

NML Sprzedam kamienicę w centrum rynku Nowego Miasta Lubawskiego, budynek mieszkalno- handlowy 1 piętrozy z poddaszem użytkowym i piwnicą- bez pośredników 509-987-645

NML Sprzedam mieszkanie 52m2 w Nowym Mieście Lubawskim, parter, 503-316-281

NML Wynajmę domek gospodarczy- 2 pokoje, kuchnia, łazienka, 532-243-623

NML Wynajmę mieszkanie lub pokój- umeblowane, 696-097-088

NML Wynajmę nowe mieszkanie 45m2- osiedle Dębno, 665-887-162

NML Wynajmę parter domu jednorodzinnego osobne wejście, dwa pokoje, kuchnia, łazienka, duże podwórko, spokojna dzielnica, Nowe Miasto Lubawskie 604-939-786, 531-041-248

POKÓJ dla Pani lub uczennicy Mława, 794-182-692

SPRZEDAM domek 70 metrów z wygodami, 507-128-177

SPRZEDAM działkę rolną o powierzchni 17 ha Stare Łączyńo gmina Dzierzgowo 510-138-518, 732-660-420

SPRZEDAM działki budowlane przy trasie Działdowo- Ksieży Dwór, ,, 694-646-837

SPRZEDAM M-4, Nidzica, ul. 1-go Maja, lp., pow.47m2, +piwnica, CO miejskie, cena 137000zł, 502-285-229

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL, 503-103-703

WYNAJMĘ lokal handlowo-usługowy w okolicach Biedronki i urzędu skarbowego na ulicy Skłodowskiej, 694-646-837

WYNAJMĘ powierzchnię biurową,warsztaty murowane, halę murowaną oraz miejsce postojowe TIR. - Nidzica, 883921567

ZAMIENIĘ mieszkanie w Mławie na dom , 508-160-522

AUTO-MOTO

CITROEN Berlingo 2.0HDI 2005r. srebrny metalik, aktualne OC i przegląd, alufelgi, nowe opony, 7.000zł do negocjacji- sprzedam 506-439-480

FIATA 125,126, poloneza, warszawę, syrenę, inny stary samochód, motorower, motocykl- kupię tel.502-280-033

KUPIĘ auta do wyrejestrwania, 501-189-302

KUPIĘ motorower Simson i inne stare motocykle. 505-431-881

NML Sprzedam BMW 116i 1.6 benzyna 2008r. czerwony, automat, 3 drzwi, 515-894-911, 661-439-172

NML Sprzedam Daewoo Matiz 0.8 benzyna 2000r. stan db., 1.200zł 502-241-515

NML Sprzedam Opel Corsa C 1.2+gaz 2005r. 106.000km, stan bdb., 501-569-653

NML Sprzedam Renault Scenic 1.6+gaz sekwencja 4 lata 2002r. przegląd i OC do lutego 2020r., bogate wyposażenie, cena do uzgodnienia, 608-772-635

SPRZEDAM BMW E 46 2001 rok 2,0 diesel kombi tanio, 692-133-234

SPRZEDAM Kia Picanto 1.0 benzyna, 2010rok, 502-209-274

SPRZEDAM Opel Astra J 1.7CDTI 2013rok , 502-209-274

SPRZEDAM Opel Corsa 1.2 benzyna, 2007rok, 502-209-274

SPRZEDAM Opel Meriva 1.7 CDTI, 2011rok, 502-209-274

SPRZEDAM VW Polo rok produkcji 1996 tanio , 514-240-053

STARY samochód z małym przebiegiem kupię, tel.573-900-737

VW Transporter 1.9TD 1997r. 9-osobowy, aktualne OC i przegląd, stan dobry, 5.500zł- sprzedam 506-439-480

USŁUGI

BUDOWA domów, hal, kurników, usługi ogólnobudowlane- docieplenia budynków, tynki, układanie kostki brukowej- faktura VAT tel.506-439-480

CYKLINOWANIE, 502-472-522

FIRMA ogólnobudowlana- budowa domów, hal, garaży, kurników, tynki, posadzki, ogrodzenia, docieplenia, układanie kostki brukowej, kucie betonu tel.609-293-996.

GARAŻE blaszane, ocieplane, bramy garażowe, wiaty, hale. Transport i montaż, raty, www.garazyki.pl, (58)535-15-96, 695-214-000.

GARAŻE blaszane, PROMOCYJNE CENY, www.partnerstal.pl, 798-710-329, (89)650-51-06, 87/555-54-20.

GLAZURNIK emeryt poleca swoje usługi w układaniu płytek 514-592-158

OCZYSZCZALNIE ścieków, szamba, producent, 794-617-449

PERFECT CLEAN kompleksowe usługi sprzątające: mycie okien, sprzątanie domów, mieszkań, klatek schodowych, biur i innych tel.793-202-893

TLUMACZ PRZYSIĘGŁY J.ANGIELSKIEGO tel.692-445-433.

TRANSPORT, przeprowadzki, 729-242-457

TYNKI maszynowe cementowo-wapienne, 508-133-794

UKŁADANIE kostki brukowej, 507-751-585; 608-164-160

USŁUGI DEKARSKO- BLACHARSKIE Piotr Zawacki, tel.888-373-282

USŁUGI hydrauliczne, 508-491-711

USŁUGI wykończeniowe- malowanie, szpachlowanie, płyty kartonogips, podłogi i płytki, 519-695-322

WYKOŃCZENIA mieszkań- regipsy, stelaże metalowe, szpachlowanie, malowanie. Montaż drzwi i okien, ocieplanie domów, ocieplanie i wykończenia poddaszy- szybko, solidnie i tanio 507-951-949.

WYPOŻYCZALNIA przyczepek, ławet , ul.Kamionki 23C, Nowe Miasto Lubawskie 605-353-491 , 609-738-393.

RÓŻNE

KAMIENIARSTWO-SPRZEDAŻ nagrobków granitowych, 788-121-372

NAUKA

ANGIELSKI DLA DZIECI OD LAT 5- ANGOL tel.56/472-57-89, kom.692-445-433

ANGIELSKI DLA POCZĄTKUJĄCYCH, INNE POZIOMY- ANGOL tel.56/472-57-89, kom.692-445-433

ANGIELSKI DO MATURY- ANGOL tel.56/472-57-89, kom.692-445-433

ANGIELSKI, NIEMIECKI, FRANCUSKI I ROSYJSKI DLA POCZĄTKUJĄCYCH, INNE POZIOMY- ANGOL tel.56/472-57-89, kom.692-445-433

BOOST YOUR ENGLISH- PREP COURSES TO FCE & CAE- ANGOL tel.56/472-57-89, kom.692-445-433

JĘZYK ANGIELSKI- korepetycje, 507-572-218

ZWIERZĘTA

AMUR, sandacz, jesiotr, pstrąg, tołpyga, karp, karaś pospolity, lin, węgorz, złota orfa, sum, karaś kolorowy, materiał zarybieniowy- sprzedam tel.600-460-777.

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

! F.H.U. kupi knury, maciory, bydło, samochód+ waga, faktura, tel.721-040-072.

KOKOSZKI OKAZJA, szczepione różnokolorowe, 16-20 tygodniowe- sprzedam z dowozem na miejsce tel.505-919-321.

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

NML Sprzedam cielaka, 518-966-527

Ogłoszenia drobne

NML Sprzedam cielaki- byczki, jałowki, 516-181-554

NML Sprzedam jałowicę wysokocielną, wycielenie 5.10.2019r., 508-731-074

NML Sprzedam prosięta 16 sztuk, waga średnia 20kg, mięsne, okolice Łąkorza, 513-681-473

maszyny rolnicze

KUPIĘ ciągniki rolnicze każdy typ pracy ładowacze przyczepy, 517-574-412

NML Sprzedam pszenżyto i kombajn ziemniaczany Anna, 691-839-482

NML Sprzedam wał kruszący 6m ciągany, pług dwuskbowy obrotowy, talerzówka 2,2m, pług czteroskbowy obrotowy Overum tel.698-703-449

NML Sprzedam wiertarkę stołową, giętyną hydrauliczną do blachy, zwolnica do Claas Mercator, tokarnię do metalu, tel.698-703-449

SPRZEDAM beczkowóz ocynkowany 5000 litrów, rozrzutnik obornika 8 ton, przyczepa 4,5 tony wywrot, Ursus 1634, Zetor 8245, 501-240-380

SPRZEDAM przyczepę MTZ82, pług, rozrzutnik,, 698-220-636

WAŁ kruszący 6m ciągany, pług dwuskbowy obrotowy, talerzówka 2,2m, pług czteroskbowy obrotowy Overum- sprzedam tel.698-703-449

WIERTARKA stołowa, giętyna hydrauliczna do blachy, zwolnica do Claas Mercator, tokarnia do metalu- sprzedam tel.698-703-449

ciągniki

NML Sprzedam ciągnik C-360 po remoncie, 883-056-851

NML Sprzedam ciągnik Zetor 25 z silnikiem Ursusa do prac ogrodowych 6.500zł, tel.505-647-063

SPRZEDAM konwie kompletne z przewodami i pulsatorami tanio, 501-201-523

produkty rolne

NML Sprzedam siano w kostce dobrej jakości, 56-472-15-69

SPRZEDAM kukurydzę na ziarna lub na kiszonkę, okolice Wieczfn i Itowa, 608-164-160

SPRZEDAM kukurydzę na ziarno i kiszonkę, okolice Wieczfn i Itowa, 608-164-160

SPRZEDAM pszenżyto ozime, czyszczone, 604-846-684

SPRZEDAM żyto hybrydowe pierwszy rok po centrali, odmiana serafino, 75 złotych za 100 kilogramów, 503-703-395

SPRZEDAM:ZBOŻA paszowe. TEL.605-505-511

inne

KUPIĘ ciągniki, sprawne lub do remontu. 888-881-802

ORKA, uprawa, siew agregatem, 724-744-684

SPRZEDAM około 2 ha ziemi rolnej w gminie Dzierzgowo, 500-673-532

USŁUGI dla rolnictwa Działdowo agromachines.pl, 501-385-555

WEZMĘ w dzierżawę grunty orne. Atrakcyjne warunki, 507-089-077

Podczas akcji krwiodawstwa zebrali 8 litrów

WIŚNIEWO || W środę 11 września po raz drugi Gminna Biblioteka Publiczna w Wiśniewie zorganizowała akcję krwiodawstwa na terenie gminy Wiśniewo. Mieszkańcom udało się zebrać 8 litrów krwi, która jest bezcennym darem i ratuje ludzkie życie.

Obsługą akcji zajęło się Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Mławie. Do Gminnej Biblioteki zawitało 24 ochotników, którzy rozumieli, że oddawanie krwi to rodzaj posłannictwa. Nie da się jej zastąpić żadnym lekiem, a jedynym źródłem są zdrowi ludzie. Wspólnie udało się zebrać około 8 litrów krwi. Wójt Gminy Wiśniewo Grzegorz Woźniak z uśmiechem na ustach dał przykład pozostałym mieszkańcom, podkreślając jak istotną rolę odgrywają akcje krwiodawstwa. Zaznaczał, że liczy się każda osoba gotowa do niesienia pomocy, ponieważ cenny dar krwi może sprawić, że czyjeś życie zostanie uratowane. W akcję włączyli

W akcji wziął udział również wójt gminy Wiśniewo – Grzegorz Woźniak

się również przedstawiciele Szkoły Podstawowej w Wiśniewie, GOPS Wiśniewo, Urząd Gminy Wiśniewo, pracownicy GBP w Wiśniewie i mieszkańcy gminy. Dzięki współpracy z Urzę-

dem Gminy w Wiśniewie i Dyrekcją szkoły w Wiśniewie zorganizowano poczęstunek w formie pysznej grochówki. Zupę i drobne upominki otrzymywali wszyscy biorący udział w akcji.

Do Gminnej Biblioteki zawitało 24, które chciały oddać krew

Oddający krew uczestniczyli także w losowaniu nagrody, którą była sokowirówka.

Krew płynąca w żyłach i tętnicach odgrywa bardzo ważną rolę w życiu każdego człowieka. Jest żywą tkanką

złożoną z różnych komórek: krwinek czerwonych, krwinek białych i krwinek płytkowych, które to zawieszone są w części płynnej krwi zwanej osoczem. Jej składniki tworzą wysoko-rozwinęty system

obronny i transportowy, od istnienia którego zależy nasze życie i zdrowie.

IP
redakcja@kuriermlawski.pl

Wiecej zdjęć na
kuriermlawski.pl

Radosław Mysior złowił największą rybę Mistrzostw Okręgu Ciechanowskiego

MŁAWA || Finał Indywidualnych Mistrzostw Okręgu Ciechanowskiego w Wędkarstwie Spławikowym bez medali dla naszych wędkarzy. Radosław Mysior z największą rybą.

Tegoroczne zmagania w spławiku w wydaniu kobiet i seniorów rozgrywane w systemie grand prix w minioną niedzielę dobiegły końca. Finałowe zawody Indywidualnych Mistrzostw Okręgu Ciechanowskiego w Wędkarstwie Spławikowym Kobiet i Seniorów rozegrana została w niedzielę 15.09.2019r. na zbiorniku w Nowym Mieście.

Pogoda „prawie” dopisała spławikowcom – było dość ciepło i niemal bezchmurnie. Duże problemy sprawiał wędkującym momentami bardzo silnie wiejący wiatr, który powodował „trzeszczenie” tyczek i niesamowite kłopoty z utrzymaniem zestawów w węconym polu.

Sędzią Głównym tych zawodów był Paweł Śniadała z Koła PZW w Pułtusku a pomocy sędziowskiej i organizacyjnej w przeprowadzeniu zawodów udzielali mu koledzy z Kół w Nowym Mieście, Cieksynie i Żurominie. Na zawody dojechali także, kibicując zawodnikom V – ce Prezes Zarządu Okręgu ds. Sportu Andrzej Marchlewicz a także

Radosław Mysior złowił największą rybę zawodów

Dyrektor Zarządu Okręgu Adam Gieriej. Ryby?? Raczej chyba nie ma co narzekać, pomimo ekstremalnych, bardzo wietrznych warunków łowienia... Były krapie, leszczyki, okonie i płocie. Było też kilka pięknych ryb, z którymi na delikatnych zestawach, zawodnicy przegrali po krótkich holach tracąc przypony.

Co do rywalizacji w kategorii seniorów najlepszym w tych zawodach okazał się zwycięzca sektora A – kol. Arkadiusz Filipowicz z Koła PZW w Opinogórze z wynikiem 6 075 g. Koledze Arkowi nie przeszkadzał zbyt wiatr, łowiąc bardzo skutecznie odległość

ciówką leszczyki. Największą rybą tych zawodów był leszczyk o masie 865g złowiony przez Radosława Mysiora z Koła PZW w Mławie.

Wśród Pań w tych zawodach decydowały pojedyncze rybki. Ba, nawet nie rybki a niewielkie różnice w ich wielkości. Zwyciężyła tym razem Luiza Pyrżyńska z Koła PZW w Cieksynie z wynikiem 2 175g, która kolejną zawodniczkę – Gertrudę Banach z Koła PZW w Żurominie wyprzedziła o zaledwie 10 g a następną – Anetę Pyrżyńską o 85 g.

Po bardzo wyrównanej walce z konkurencją przez wszystkie zawody cyklu, przy

Medaliści i wyróżnieni w spławikowych mistrzostwach okręgu

minimalnych różnicach na ich finiszu Indywidualną Mistrzynią Okręgu Ciechanowskiego w Wędkarstwie Spławikowym Kobiet za 2019 rok została kol. Luiza Pyrżyńska z Koła PZW w Cieksynie. Drugie miejsce zajęła Gertruda Banach z Koła PZW w Żurominie przed Anetą Pyrżyńską z Koła PZW w Cieksynie. Mistrzyni z ubiegłego roku jeszcze tym razem się obroniła, ale minimalne różnice wszystkich zawodniczek wróżą bardzo zaciętą walkę w przyszłym sezonie w rywalizacji pań. Wśród seniorów w tym sezonie nie miał sobie równych

kol. Artur Wójcicki z Koła PZW w Opinogórze i jako debiutant zdobył tytuł Indywidualnego Mistrza Okręgu Ciechanowskiego w Wędkarstwie Spławikowym Seniorów za 2019 rok. Podium uzupełnili Jacek Filipowicz z Koła PZW w Opinogórze przed Pawłem Pyrżyńskim z Koła PZW w Cieksynie. Koledzy z Opinogóry jak widać po wynikach bezapelacyjnie rządzą w spławiku seniorskim w 2019r. Dodatkowo, podczas rywalizacji Seniorów, toczyła się walka o tytuł Mistrza w kategorii Weteran +55 i Weteran +65. W kategorii Weteran +55 najlepszym był jak i w po-

przednim roku kol. Wiesław Jasiński z Koła PZW w Glinie. Kategorie Weteran +65 zwyciężył Andrzej Mrozowski z Koła PZW w Nowym Mieście. Wszystkim uczestnikom a szczególnie zwycięzcom serdecznie gratulujemy osiągniętych wyników. Chciałbym też w swoim imieniu jak i zawodników podziękować współorganizatorom wszystkich spławikowych zawodów a także sędziom delegowanym na nie przez koła, bo bez ich zaangażowania i pomocy zawody te byłyby niemożliwe do zrealizowania.

Wyniki Indywidualne Mistrzostwo Okręgu Seniorów

1. Wójcicki Artur - Koto PZW Opinogóra
2. Filipowicz Jacek - Koto PZW Opinogóra
3. Pyrżyński Paweł - Koto PZW Cieksyn
4. Koceba Rafał - Koto PZW Mława
9. Mysior Radosław - Koto PZW Mława
13. Bogdański Sebastian - Koto PZW Mława

IP, PZW
redakcja@kuriermlawski.pl

80. rocznica napaści sowieckiej na Polskę

MŁAWA || We wtorek 17 września odbyły się w naszym mieście uroczyste obchody 80. rocznicy napaści sowieckiej na Polskę, organizowane przez Związek Sybiraków w Mławie. Pojawiły się na nich również władze centralne i samorządowe. Nie zabrakło mieszkańców Mławy.

Obchody rozpoczęły się uroczystą Mszą Świętą w Kościele Św. Trójcy w Mławie, która została odprawiona o godz. 10.00. Następnie Kompania Honorowa Wojska Polskiego, Orkiestra Wojskowa, Poczty Sztandarowe

oraz zaproszeni goście i wszyscy uczestnicy przeszli pod Cmentarz Parafialny, gdzie została nadana nazwa ulicy Sybiraków. O godz. 11.30 nastąpił przemarsz na Cmentarz Parafialny pod pomnik Golgoty Wschodu - Zesłańców Syberyjskich w Mławie,

gdzie odegrano Hymn Państwowy i Hymn Sybiraków oraz wygłoszono okolicznościowe przemówienia. Odbył się również Apel Poległych, podczas którego nastąpiło uroczyste złożenie kwiatów. Po jego zakończeniu wszyscy przeszli do Miejskiego Domu

Kultury w Mławie na uroczystą Akademię Artystyczną poświęconą 80 - tej rocznicy napaści sowieckiej na Polskę z 17 września 1939 r.

AGRESJA ZSRR NA POLSKĘ – zbrojna napaść dokonana 17 września 1939 przez ZSRR na

Polskę, będącą od 1 września 1939 w stanie wojny z III Rzeszą, element działań wojennych kampanii wrześniowej – pierwszej kampanii II wojny światowej. Wskutek wkroczenia sił zbrojnych ZSRR na terytorium Polski oba państwa znalazły się w stanie wojny. Władze polskie

kilkakrotnie stwierdzały, że kwalifikują działania ZSRR jako agresję. Jej skutkiem był tzw. IV rozbiór Polski.

IP
redakcja@kuriermlawski.pl

Więcej zdjęć na
kuriermlawski.pl

Kompania Honorowa Wojska Polskiego przeszła ulicami Mławy

Uczniowie wzięli udział w uroczystym pochodzie

Nie zabrakło Pocztów Sztandarowych

W obchodach wzięli udział też harcerze

Apel Poległych na Cmentarzu Parafialnym

Zajęcia wakacyjne w Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej

MŁAWA || W lipcu i sierpniu w Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej odbywały się cykliczne zajęcia warsztatowe dla dzieci w wieku 7-13 lat. Przygotowane propozycje cieszyły się zainteresowaniem.

Zajęcia zazwyczaj składały się z dwóch części: teoretycznej – opowieści, rozmowy, filmy i praktycznej – malowanie, rysowanie, wyklejanie i lepienie. Podczas pierwszego spotkania na przykład, dzieci poznały legendy o Mławie, a następnie

miały za zadanie namalować to, co najbardziej utkwiło im w pamięci. Na kolejnych między innymi tworzyły historie obrazkowe, wzorując się na prehistorycznych rysunkach naskalnych, malowały i rysowały również, inspirując się twórczością Wojciecha Pie-

chowskiego oraz poznawały bogactwo ptasiego królestwa. Na warsztatach plastycznych uczestnicy dowiedzieli się, jak zmieniał się herb miasta, następnie poprzedziło oglądanie motyli dziennych i nocnych na wystawie przyrodniczej, a jeszcze inne – zwierząt i ptaków

aktywnych bardziej w nocy niż za dnia. Podczas spacerów po parku dzieci poznawały gatunki występujących tam roślin i zwierząt oraz zabytki znajdujące się w zieleńcu. Dużo radości sprawiło im poszukiwanie skarbów przy pomocy detektora metalu. W trakcie spotkań

uczestnicy poznawali historię najważniejszych i najstarszych budynków na miejskim rynku, dowiedzieli się, jak wyglądał dzień powszedni dawnych mieszkańców oraz uczyli się kaligrafować. „Wakacje w muzeum” prowadzili pracownicy muzeum: Katarzyna Skorupa-

-Malińska, Mirosława Wila-mowska, Andrzej Grzymkowski, Ireneusz Mroczek, Andrzej Panasiuk oraz nauczycielka Dorota Klimek.

IP
redakcja@kuriermlawski.pl

Więcej zdjęć na
kuriermlawski.pl

Nie zabrakło spacerów edukacyjnych

Dzieci brały udział w zajęciach plastycznych

Uczestnicy uczyli się zasad bezpieczeństwa

Drużyny młodzieżowe w Lidze Wojewódzkiej

PIŁKA NOŻNA || Mławskie drużyny młodzieżowe bardzo dobrze prezentują się w rozgrywkach mazowieckich lig. W Ekstralidze, zespół juniorów zajmuje pierwsze miejsce, w Lidze Wojewódzkiej juniorzy młodzi zajmują drugie miejsce i trampkarze są liderami.

Podopieczni Piotra Króla nie czują żadnych respektów przed zespołami grającymi w Ekstralidze (najlepsze drużyny z Mazowsza).

W przedostatnim meczu na wyjeździe pokonali 5:0 zespół Kosę Konstancin. Dwie bramki w tym spotkaniu strzelił Jakub Tworek, po jednej: Wiktor Ogrodowczyk, Daniel Czerwiński i Kacper Robaczewski.

Mławianka: Kalman (78' Krajewski), Dąbrowski, Kwiatkowski (62' Karwiński), Rosocha, Ogrodowczyk (72' Robaczewski), Antoniak (55' Nowiński), Jankowski (78' Tomczyk), Puźmirowski, Rogalski (75' Czerwiński), Szczepkowski (70' Jastrzębowski), Tworek.

JUNIORZY LIDEREM

Najbliższe dwa mecze mogą potwierdzić naszą przynależność do czołowych zespołów Mazowsza. W niedzielę 15 września rywalem naszego zespołu był wicelider Znicz Pruszków. Podopieczni Piotra Króla zagraли bardzo dobre spotkanie. Od początku mieli przewagę na boisku, nie potrafili tylko udokumentować strzeleniem bramki. Dopiero w ostatnim kwadransie strzelili rywalowi trzy bramki. Dwie zdobył Jakub Tworek, trzecią z rzutu karnego Kacper Wydra.

Ostatni mecz pierwszej rundy zagrają w Warszawie w sobotę o godz. 13.45 na Konwiktorskiej 6.

Kosa Konstancin- Mławianka 0:5
Mławianka- Znicz Pruszków 3:0

Fot. Zbigniew Berek

Juniorzy po wygranym meczu z Kosą Konstancin

Tabela:

1. MKS Mławianka	16	19:2
2. Polonia W- wa	13	16:2
3. Znicz Pruszków	11	6:3
4. Legia Warszawa	10	14:13
5. Broń Radom	6	9:16
6. URSUS W- wa	6	6:15
7. SEMP Warszawa	4	9:10
8. Kosa Konstancin	0	5:23

JUNIORZY MŁ. WICELIDEREM

Zespół juniorów młodszych w niedzielę 15 września przegrał 0:2 na boisku w Warszawie z Polonią. Podopieczni Marcina Grabowskiego mimo porażki zagraли dobre spotkanie. Mogli wywalczyć korzystniejszy wynik, po strzale Olczaka poprzeczka uratowała gospodarzy.

Ostatni mecz pierwszej rundy zagrają w najbliższy piątek o godz. 17.00 z Deltą Słupno.

Polonia Warszawa- Mławianka 2:0

TRAMPKARZE LIDEREM

Dryżyna trampkarzy pokonała na wyjeździe zespół Narwi Ostrołęka. Wszystkie bramki padły w drugiej poło-

wie, pierwsza zakończyła się bezbramkowym remisem. Po dograniu Gabriela Rogalskiego na listę strzelców wpisał się Bartłomiej Chmielewski. Drugą bramkę zdobył Igor Łączyński po dośrodkowaniu Aleksandra Olczaka. Wynik meczu ustalili strzałem głową Mateusz Powązka po dośrodkowaniu Damiana Kwapińskiego.

Następny mecz podopieczni Andrzeja Karpińskiego zagrają w środę 25 września ze Żbikiem Nasielsk.

Narew Ostrołęka- Mławianka 0:3

TABELA

1. MKS Mławianka	11	16:9
2. Białe Orły W-wa	7	15:3
3. Mazur Gostynin	6	15:31
4. Żbik Nasielsk	6	10:18
5. Agape Białoteka	4	16:4
6. MOSiR II Mińsk M.	4	14:15
7. Narew Ostrołęka	1	4:10

IV RUNDA- PUCHAR OKRĘGOWY

Piłkarze Wkry Radzanów w IV rundzie Pucharu Okręgowego podejmowali czołowy zespół Ligi Okręgowej, Żbika Nasielsk. Kibice mogli oglądać ciekawe widowisko, strzelono w meczu jedenaście bramek. W tym elemencie goście byli dużo lepsi, skuteczniejsi pod naszą bramką. Nasz zespół nie sprostał lepszej drużynie. W 38' bramkarza Żbika pokonał Adam Ziółkowski po dograniu piłki przez Cezarego Czernika. W 48' błąd bramkarza gości wykorzystał Michał Dwuźnik, odegrał piłkę do Czernika, który strzałem z 16 metrów zdobył drugą bramkę. W 51' Krzysztof Dziurlikowski wykorzystał błąd defensywy Żbika i strzelił obok interweniującego bram-

karza. - Za dużo błędów popełniliśmy w grze defensywnej, przez co straciliśmy aż osiem bramek- podsumował Zbigniew Kalinowski, grający zawodnik i trener Wkry.

Wkra: Żółtowski- Wojdowski (80' Grabowski), Mroczkowski, Kalinowski, Piórkowski- A. Ziółkowski (85' Stryjewski), Strzelec (75' Grzywacz), Rutecki, Czernik (89' Dudalski), Siemianowski (38' Dziurlikowski)- Dwuźnik.

Wkra Radzanów- Żbik Nasielsk 3:8

DWIE KOLEJKI W MŁO

Rozgrywki w Mławskiej Lidze Orlików wkraczają w decydującą fazę. Do zakończenia zostały już tylko cztery kolejki. Ciekawe rozstrzygnięcia pomiędzy najlepszymi zespołami zadecydują o końcowej kolejności. W minionym tygodniu rozegrane zostały dwie kolejki. W 13 kolejce Marco zremisowało 1:1 z Zielonym Miastem (br. M. Sokół- A. Cybulski). Zespół Zielonego Miasta stracił kolejnego zawodnika (wcześniej

Fot. Zbigniew Berek

Paweł Olszewski prowadzi w klasyfikacji najsukuteczniejszych zawodników

W. Gabryjelski- kontuzja), Jakub Danelczyk w drugiej połowie doznał urazu, drużyna kończyła mecz w osłabieniu. Lider Oldboy przegrał wysoko 1:6 z Oldboy 2. Honorowego gola zdobył J. Pelkowski, dla zwycięskiego zespołu: Sł. Gołębiowski- 3, H. Lemanek- 2 i D. Borzym.

Pozostałe wyniki 13 kolejki:
FC KEPA- Body Club 1:1

(K. Trzciatkowski- A. Szumacher)

Z T i R- O K M 8:1

(B. Głowacki- 5, K. Krzyżaniak-

2, P. Kacperowski- J. Lis)

JOKER- TAMKA 3:1

(P. Pszczółkowski- 3- J. Sypulski)

W 14 kolejce również doszło do ciekawych rozstrzygnięć, najlepiej o tym świadczą wyniki. Zespół Marco 2:1 pokonał drużynę Oldboy 2. Bramki dla Marco zdobyli: Rad. Smoliński i M. Sokół, dla pokonanych J. Rogowski. W drugim ciekawym meczu Oldboy pokonał 4:3 Jokera. Bramki strzelali: M. Walczak- 2 i A. Karpiński- 2- K. Ronie-

wicz- 2 i K. Głowacki. W klasyfikacji najsukuteczniejszych zawodników na prowadzeniu Paweł Olszewski, 28 bramek, który wyprzedza Andrzeja Karpińskiego- 24, Macieja Skrobińskiego i Mateusza Sokoła po 16, Sł. Gołębiowskiego- 15, Krzysztofa Stępkę- 13.

Pozostałe wyniki 14 kolejki:
Zielone Miasto- FC Kępa 2:0

(D. Kapsia i Rob. Smoliński)

Z T i R- Body Club 1:0

(K. Skierkowski)

Tamka Dzierzgowo- OKM 6:3

(J. Sypulski- 3, Sobiecki,

Woźniak, T. Grzybowski- J. Lis,

Jędrzejewski, Pakulski)

Tabela:

1. OLDBOY	33	49:22
2. Zielone Miasto	30	41:24
3. FC KEPA	29	48:14
4. OLDBOY 2	28	69:33
5. JOKER	26	50:33
6. MARCO	25	46:32
7. Z T i R	21	32:36
8. TAMKA	12	23:43
9. Body Club	4	22:61
10. O K M	0	12:92

ZDZIŚLAW BREŃSKI

redakcja@kuriermlawski.pl

Juniorzy młodzi na drugim miejscu w Lidze Wojewódzkiej

Trampkarze Mławianki przewodzą w Lidze Wojewódzkiej

Komplet punktów Mławianki, Korony i Konopianki

PIŁKA NOŻNA || Lepszy weekend naszych zespołów, Mławianka pokonała Żbika Nasielsk, Korona wygrała z Płońskiem, Konopianka pokonała Koronę Karolinowo, Tamka wygrała z Kownatami. Zespoły Mławianki i Konopianki wiceliderem. Wysoko w tabeli Korona i Tamka.

Mławianka- Żbik Nasielsk 3:2

Podopieczni Tomasza Aziewiczza w ostatniej minucie uratowali trzy punkty. Bramkę na wagę trzech punktów zdobył Dominik Lemanek. Początek spotkania nie najlepszy w naszym wykonaniu. W 14' w polu karnym Masiak miał dogodną sytuację po dograniu Tomczaka. Za to goście w kilka minut stworzyli zagrożenie pod naszą bramką. W 21' i 24' po błędach naszej defensywy zdobywają dwie bramki. W 25' Koprucki strzela nad poprzeczką, W 31' po dośrodkowaniu Dąbkowskiego, strzał Tomczaka z ostrego kąta broni gołkiper Żbika. W 38' po rzucie wolnym Dąbkowskiego, nad poprzeczką strzela Rogalski. W 43' Jabłonowski wybronił groźny strzał gości. Po przerwie goście ponownie stwarzają sytuację pod naszą bramką. W 55' Jabłonowski dwukrotnie ratuje zespół przed utratą bramek. W 59' dośrodkowanie Dąbkowskiego z rzutu wolnego i Koprucki głową strzela kontaktowego gola. W 67' Lemanek strzałem zza pola karnego pokonał bramkarza Żbika. W 70' Dąbkowski strzela z dystansu, piłka przechodzi nad poprzeczką. W 90' dośrodkowanie Radziszewskiego i Lemanek strzela zwycięskiego gola. Piłkarze Mławianki w następnej kolejce zagrają w sobotę 21 września o godz. 15.00 z MKS Ciechanów.

Mławianka: Jabłonowski- Jaworski (46' K. Wydra), Wodzyński (57' Radziszewski), Koprucki, Dąbkowski- Tomczak, Janakowski (46' Matusiak), Rogalski, Jaroszewski, Masiak- Lemanek.

Pierwsze zwycięstwo Tamki Dzierzgowo z Gryfem Kownaty Ż.

Korona Szydłowo- PAF Płońsk 3:1

Trzecie zwycięstwo zanotowali piłkarze Korony, podopieczni Włodzimierza Gorczycy przed własną publicznością pokonali zespół z Płońska. W 10' po dośrodkowaniu Artura Gawędy bramkę strzela Krzysiek Małecki. W 25' drugim celnym trafieniem popisał się Artur Gawęda po zagraniu piłki przez Kamila Głowackiego. W drugiej połowie wynik meczu ustalił w 80' Paweł Podlewski po dośrodkowaniu Kamila Głowackiego. W następnej kolejce zagrają na wyjeździe w sobotę o godz. 16.00 w Ostrowi Maz.

Korona: Węgierski- Górniak (46' Bartnikowski), D. Kowalski, Kućko (87' Jankowski), Kieczymer- Krz. Małecki (60' Podlewski), Karpiński, Hinburg (81' Sowiński), Różycki- Głowacki, Gawęda (87' Bartoszczyk).

GKS Strzegowo- KS CK Troszyn 1:4

Podopieczni Pawła Taranowskiego przegrywają kolejny mecz, na własnym boisku doznali porażki z Troszynem.

Honorowego gola w pierwszej połowie zdobył Maciej Warecki po zagraniu prostopadłym z głębi boiska.

Kolejny mecz zagrają w niedzielę 22 września o godz. 13.00 w Chorzelach.

GKS: K. Gatyński- Molzych, Wojciechowski, D. Gatyński, Ronkiewicz 46' Grawicz- Warecki, Wierzbicki, Lubański, Sikorski (80' Lewandowski)- Rogowski (82' Mączewski), Melchinkiewicz.

Pozostałe wyniki 6 kolejki: Tęcza- Ciechanów 2:3, Iskra- Narew 2:4, Sona- Ostrovia 0:1, Wkra- Pokrzywnica 6:2, Kryształ- Jednorozec 6:1.

Tabela:

1. WKRA Biezuń	15	17:9
2. MKS Mławianka	14	26:9
3. Narew Ostrołęka	14	17:11
4. Kryształ Gliniojeck	13	22:6
5. KS CK Troszyn	13	12:5
6. ŻBIK Nasielsk	11	11:8
7. Korona Szydłowo	10	13:8
8. OSTROVIA	10	10:7
9. GKS Pokrzywnica	7	13:19
10. ISKRA Krasne	6	15:19
11. PAF Płońsk	6	8:8
12. MKS Ciechanów	6	7:9
13. Maz. Jednorozec	6	8:27
14. TĘCZA Ojrzeń	6	8:14
15. Sona Nowe M.	1	4:17
16. GKS Strzegowo	0	4:19

KONOPIANKA WICELIDEREM

Czwarte zwycięstwo zanotowali piłkarze Konopianki, podopieczni Krzysztofa Butryna na własnym boisku pokonali Koronę Karolinowo. W 12' po dośrodkowaniu z lewej strony, Kosiewicz głową zagrał do środka. Dobrze ustawiony Zając głową skierował piłkę do bramki. W 28' po rzucie wolnym Pietrusia nieporozumienie defensywy gości, zabrakło w polu karnym naszego zawodnika. W 35' po indywidualnej akcji lewą stroną strzał Pietrusia broni gołkiper gości. W 52' strzałem zza pola karnego Lis podwyższa na 2:0, asysta Kosiewicza. W 55' mogła paść kolejna bramka, szybka kontra K. Nosarzewski zamiast strzelać odegrał do boku, Kosiewicz strzelił obok bramki. W 74' K. Nosarzewski po dograniu Kobielskiego strzela trzecią bramkę. W 84' Ciżewski sam na sam z brakarem przegrywa pojedynek. W 90' w podobnej sytuacji broni Ankiewicz.

Konopianka: Ankiewicz- Marach, Zając, Tereszkiwicz, A. Łapuć (78' Jackowski)- Pietruś (80' Grędziński), Kosiewicz (75' Suwiński), M. Nosarzewski, Siemianowski (46' Kobielski)- K. Nosarzewski, Lis (70' Ciżewski).

Piłkarze Wkry Radzanów stracili punkty z Rzekunianką. Honorowego gola dla naszego zespołu strzelił Mateusz Rutecki po indywidualnej akcji. W następnej kolejce zespół Wkry zagra na własnym boisku w sobotę 21 września o godz. 14.00 z Peltą Karniewo.

Wkra: Zóttowski- Kalinowski, Dwuznik, Mroczkowski, Wojdowski- Strzelec, Rutecki, Czernik, Siemianowski, A. Ziółkowski- Dziurlikowski.

Trzy bramki zdobyła Korona w sobotnim meczu z Płońskiem

Konopianka- Korona Karolinowo 3:0
Rzekunianka- Wkra Radzanów 5:1

TABELA

1. Błękitni Raciąż	13	18:4
2. KONOPIANKA	13	12:3
3. KS Wąsewo	12	13:6
4. Bartnik Myszyniec	9	12:5
5. PELTA Karniewo	9	11:13
6. Korona Karolinowo	7	9:9
7. ORZEŁ Sypniewo	7	12:8
8. RZEKUNIANKA	7	11:10
9. Wym. Długosiodło	6	9:7
10. GUKS Krasnosielc	6	8:10
11. Orzyc Chorzele	4	3:10
12. WKRA Radzanów	2	6:17
13. Boruta Kuczbork	1	4:13
14. WKRA Sochocin	0	2:15

ZWYCIĘSTWO TAMKI

Pierwsze zwycięstwo w tym sezonie odniósł piłkarze Tamki. Podopieczni Jacka Szypulskiego pokonali na własnym boisku zespół

z Kownat. Po wznowieniu faulowany jest zawodnik Tamki. Po dośrodkowaniu Łukasza Wójtowicza, piłkę do bramki skierował Rafał Markiewicz. W 21' po dograniu Wójtowicza, bramkę strzela Tomasz Dudziński. Dwie bramki strzela z rzutu karnego Tomasz Grzybowski, W 35' w polu karnym faulowany jest Michał Zbysiński, w 70' sędzia podyktował rzut karny za zagranie ręką w polu karnym. Piłkarze Żaka Szreńsk przegrali wyjazdowe spotkanie w Uniecku.

Kolejny mecz zagrają na własnym boisku w sobotę 21 września o godz. 12.00 z Orletami Baboszewo.

Tamka Dzierzgowo- Gryf Kownaty Ż. 4:2
Jutrzenka Unieck- ŻAK Szreńsk 3:0

ZDZIŚLAW BREŃSKI
redakcja@kuriermlawski.pl

Dominik Lemanek uratował trzy punkty w meczu ze Żbikiem

Zespół Konopianki wiceliderem w klasie A

Grędziński i Gruszewska w czołówce MTB

KOLARSTWO GÓRSKIE || Bartosz Grędziński w tym sezonie startuje w MTB Mazury, prowadzi w klasyfikacji generalnej i w kategorii PRO HM- 3. Wysokie miejsca zajmują Zuzanna (jest pierwsza) i Hadrian Gruszewscy w wyścigu w Cisowianka Mazovia MTB Marathon.

Ostatnia wakacyjna etapówka Milko Mazury MTB rozegrana została w niedzielę 1 września w Krutyni, był to 9 wyścig. Trasa przebiegała w okolicy rezerwatów, nad rzeką Krutynią wzdłuż Jeziora Mokre. Są to tereny szczególne, gdyż znajdują się pod ścisłą ochroną. Startowało ponad 200 zawodników.

Na dystansie PRO (74km) zwyciężył Jarosław Wołosz z Olsztyna z prawie 16-minutową przewagą nad Arturem Korcem. Na trzecim miejscu uplasował się Bartosz Grędziński z Kross Staff Team. To czołówka klasyfikacji generalnej całego cyklu Milko Mazury MTB w sezonie 2019. Grędziński w kat. PRO M- 3 zajął drugie miejsce.

W wyścigu dla dzieci startowała córka Bartosza Michalina Grędzińska, która w wyścigu Nickelodeon Race 1 w kategorii Open zajęła 7 miejsce, w kat. dziewcząt była trzecia.

Kacper Siergiej w wyścigu Race 3 zajął 13 miejsce w kategorii Open, w chłopcach był jedenasty.

W OLSZTYNIE 10 WYŚCIG

W drugą niedzielę września w stolicy Warmii rozegrany został 10 wyścig, start i meta zlokalizowane były w samym centrum olsztyńskiej starówki. Bartosz Grędziński startujący na dystansie PRO (67,5km) zajął 6 miejsce w Open, w kat. PRO M- 3 był piąty.

Michalina Grędzińska w swoim wyścigu zajęła 7 miejsce w Open i w kat. dziewcząt była druga.

Kacper Siergiej w wyścigu Nickelodeon Race 3 sklasy-

Fot. Zbigniew Prywatny

Z. Gruszewska, K. Siergiej, B. Grędziński, M. Grędzińska i H. Gruszewski

fikowany był na 10 miejscu w Open, w kat. chłopców zajął 8 miejsce.

W klasyfikacji generalnej po 10 wyścigach Bartosz Grędziński zajmuje 1 miejsce w Open i 1 miejsce w kat. PRO M- 3. Michalina zajmuje 3 miejsce w Open i jest druga w kat. dziewcząt. Kacper sklasyfikowany jest na 8 miejscu w Open i 6 miejsce w kat. chłopców.

ZUZANNA PIERWSZA

Rodzeństwo Gruszewskich w niedzielę 8 września startowało w Zarzeczu w wyścigu z cyklu Cisowianka Mazovia MTB Marathon. W wyścigu Hobby Zuzanna nie miała sobie równych, zwyciężyła

w kategorii Open i w HK- 4. Prowadzi również w klasyfikacji generalnej.

Hadrian Gruszewski w wyścigu FIT zajął 15 miejsce w Open, w kat. FM- J był drugi. W klasyfikacji generalnej zajmuje 19 miejsce w Open i drugi jest w kat. FM- J.

Startujący na tym dystansie Andrzej Litka zajął wysokie 11 miejsce w Open, w kat. FM- 4 stanął na najniższym stopniu podium. W klasyfikacji generalnej w Open zajmuje 10 miejsce, w kat. FM- 4 jest drugi.

ZAWKRZE NA MEMORIALE

W niedzielę 1 września na stadionie warszawskiej AWF odbyły się zawody lekkoatle-

tyczne im. E. Lokajskiego. KS Zawkrze reprezentowała grupa 8 lekkoatletów na co dzień trenujących pod okiem instr. Krzysztofa Koziatka i współpracującej z klubem instr. Justyny Zembrzuskiej. Nasi zawodnicy startowali z o wiele starszymi od siebie zawodnikami, ale biorąc pod uwagę ich kategorię wiekową, czyli MŁODZIKÓW, uzyskali oni naprawdę bardzo dobre wyniki, a przy tym ustanowili wiele nowych rekordów życiowych.

Patryk Bedra w konkursie skoku w dal zajął 1 miejsce w swojej kat. wiekowej skacząc 5.91 m i ustanawiając swój nowy rekord życiowy. Kaja Chmielewska w kat. DZIECI STARSZE w biegu na 600 m. uzyskała 1:44.18 i również zdobyła 1 miejsce w swojej kategorii wiekowej, ustanawiając przy tym swój rekord życiowy.

Sztafeta MŁODZIKÓW 4x100 m biegająca w składzie: Igor Granoszewski, Szymon Gorlewski, Konrad Kuciński i Patryk Bedra wywalczyła 1 miejsce z czasem 47.44, który jest nowym rekordem klubowym. **Pozostali zawodnicy również uzyskali bardzo dobre wyniki:** 100m: Igor Granoszewski 04 - 12.54 - VII m Szymon Gorlewski 04 - 12.65 (r. ż) - IX m

Patryk Bedra 04 - 12.77 - XI m Konrad Kuciński 04 - 12.98 - XV m **200m:** Anna Wtulich 04 - 29.46 (r. ż) - XI m Weronika Gębała 02 - 30.42 (r. ż) - VIII m Igor Granoszewski 04 - 25.03 (r. ż) - VI m Konrad Kuciński 04 - 25.60 (r. ż) - XI m Szymon Gorlewski 04 - 25.83 (r. ż) - XIII m **600m:** Dominik Dąbrowski - 1:37.83 (r. ż) - VI m

Zawody te były ostatnim sprawdzianem naszych młodych lekkoatletów przed Międzywojewódzkimi Mistrzostwami Młodzików U-16 w Olecku.

PLETWAŁ NA OBOZIE

Dwie grupy zawodników mławskiego Pletwała w okresie wakacji odpoczywały i przygotowywały się do nowego sezonu. Jedną 50- osobową grupą w dniach 18- 26 sierpnia przebywała w Ustrzykach Dolnych, gdzie ładowała akumulatory na nowy sezon. Oprócz zajęć programowych na basenie, nie zabrakło zajęć w terenie na przepięknych szlakach wyso-

kogórskich. Zajęcia odbywały się pod okiem Michała Chlastosza, Roberta Wieczorka i Tomasza Szczepańskiego.

– Zostały już tylko niezapomniane wspomnienia i dobra kondycja. Dziękuję za wspólny pobyt, za to że byliście dzielni zdobywając nowe szczyty. Nie marudziście zbyt, wypełnialiście polecenia wychowawców. Tworzyliście na tym obozie zwartą grupę przyjaciół, pomagaliście sobie i opiekowaliście się sobą wzajemnie, co szczególnie ważne jest na górskich szlakach. Uczestnicy zostali przeszkoleni przez ratowników GOPR- podsumował Tomasz Szczepański, Prezes KS Pletwał.

Grupa 16 najmłodszych adeptów pływania przebywała na obozie w Giżycku, w bazie COS. Przygotowywała się do nowego sezonu pod okiem Przemysława Wólkiewicza. Pracowali nad sprawnością ogólnorozwojową. Dla niektórych był to pierwszy obóz. Zajęcia prowadzone były na basenie w Giżycku, Wilkasach i na wodach otwartych.

ZDZIŚLAW BREŃSKI

redakcja@kuriermlawski.pl

Lekkoatleci mławskiego Zawkrza na zawodach w Warszawie

Najmłodsza grupa Pletwała na obozie w Giżycku

Trzy grupy pływaków Pletwała ładowały akumulatory na obozie w Bieszczadach

Dodatek bezpłatny nr 9
(351) wrzesień 2019 r.

ISSN 1230-882X

rolnicze abc

**Teraz trzeba
nakarmić glebę
przed zimą**

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Leszek Potorski
Dyrektor
Warmińsko-Mazurskiego
Oddziału Regionalnego ARiMR

CZYM JEST ARiMR?

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) powstała w 1994 r. w celu wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. ARiMR została wyznaczona przez rząd RP do pełnienia roli akredytowanej agencji płatniczej. Zajmuje się wdrażaniem instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz udziela pomocy ze środków krajowych. Agencja, jako wykonawca polityki rolnej, ściśle współpracuje z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. ARiMR podlega jednocześnie nadzorowi Ministerstwa Finansów w zakresie gospodarowania środkami publicznymi.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa kieruje prezes powołany przez premiera RP na wniosek ministra rolnictwa i rozwoju wsi oraz ministra finansów. Struktura ARiMR jest trzypoziomowa - centrala, 16 oddziałów regionalnych oraz 314 biur powiatowych.

KOMU POMAGAMY?

Głównymi beneficjentami działań realizowanych przez ARiMR są rolnicy, mieszkańcy wsi, grupy producentów rolnych, przedsiębiorcy i samorządy lokalne. ARiMR udziela też pomocy podmiotom z sektora rybackiego.

ZAKRES DZIAŁANIA

ARiMR w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybołówstwa na lata 2014-2020 jest podmiotem wdrażającym instrumenty pomocy finansowanej z następujących funduszy unijnych:

- Europejskiego Funduszu Rolnego Gwarancji (EFRG), w ramach którego Agencja realizuje instrumenty pomocy z I filara WPR: płatności bezpośrednie, wspólna organizacja rynków owoców i warzyw.
- Europejskiego Funduszu Rolnego

na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), z którego finansowane są wszystkie działania dotyczące rozwoju i wzrostu konkurencyjności polskiego rolnictwa, przetwórstwa żywności i obszarów wiejskich (II filar WPR).

- Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), w ramach którego wspierane są przedsięwzięcia na rzecz tworzenia zrównoważonego i konkurencyjnego rybołówstwa i akwakultury, społecznego rozwoju terytorialnego obszarów rybackich.

ARiMR podejmuje również działania w ramach pomocy krajowej, gdzie wsparcie finansowe pochodzi ze środków budżetu państwa – w szczególności są to dopłaty do kredytów preferencyjnych, inwestycyjnych i kłaskowych. Jest instytucją prowadzącą rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych (system IRZ) oraz system identyfikacji działek rolnych (LPIS).

REALIZOWANE ZADANIA

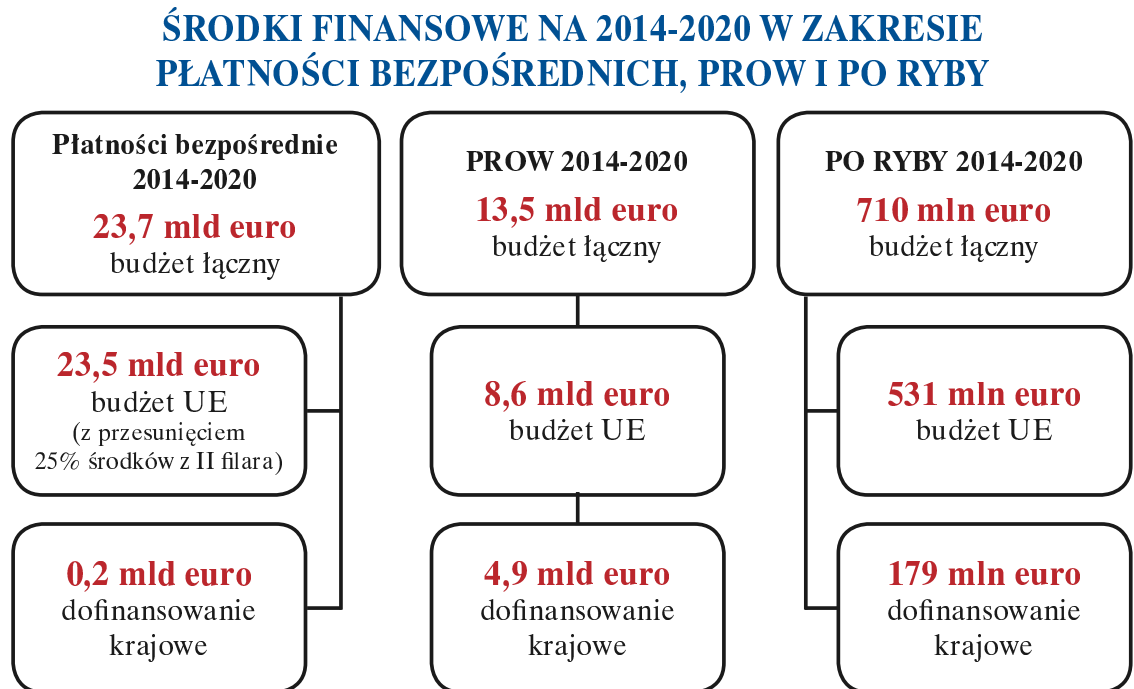
• Płatności bezpośrednie

Płatności bezpośrednie są głównym instrumentem wsparcia dochodów rolników w Unii Europejskiej. Polscy rolnicy zostali objęci uproszczonym systemem dopłat. Wsparcie finansowe udzielane jest proporcjonalnie do powierzchni upraw i posiadanych stad zwierząt. Po raz pierwszy płatności bezpośrednie zostały wypłacone w 2004 r. po akcesji Polski do UE. Systemem tym jest objętych ok. 1,4 mln rolników, kolejne 700 tys. otrzymuje z ARiMR dopłaty z tytułu prowadzenia działalności rolniczej na terenach górskich i trudnych do gospodarowania (ONW). Równolegle grupa ok. 100 tys. rolników korzysta z tzw. dopłat rolnośrodowiskowych.

• Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

PROW 2014-2020 jest drugim siedmioletnim (po PROW 2007-2013) programem unijnym realizowanym przez ARiMR. Umożliwia kontynuację procesu modernizacji oraz rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej i obszarów wiejskich rozpoczętego w minionych latach. Głównym celem PROW 2014-2020 jest wzrost konkurencyjności polskiego rolnictwa z uwzględnieniem celów środowiskowych. Nowy PROW realizuje sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020:

- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i leśnictwie oraz na obszarach wiejskich.
- Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie

innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami.

- Wspieranie organizacji łańcucha żywnościowego, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, dobrostanu zwierząt oraz zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
- Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem.
- Promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wspieranie przechodzenia w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmiany klimatu.
- Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Na Program, który wdrażany jest przez ARiMR, składa się 15 działań i 35 poddziałań. O pomoc w ramach poszczególnych instrumentów wsparcia mogą ubiegać się zarówno rolnicy, producenci rolni, zakłady przetwórcze, grupy producentów rolnych, osoby fizyczne rozpoczynające lub prowadzące działalność gospodarczą, lokalne grupy działania, jak i samorządy gminne, powiatowe, publiczne podmioty doradcze, instytucje naukowe.

• Program Operacyjny „Rybaćtwo i Morze” na lata 2014-2020

PO RYBY 2014-2020 umożliwia kontynuację procesu rozwoju rybołówstwa, akwakultury i przetwórstwa ryb w Polsce, rozpoczętego programami unijnymi SPO 2004-2006 i PO RYBY 2007-2013, jak również wyznacza nowe kierunki działań. Zakłada realizację sześciu priorytetów oraz pomoc techniczną:

- Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy.
 - Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy.
 - Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa.
 - Zwiększanie zatrudnienia i spójności terytorialnej.
 - Wspieranie obrotu i przetwarzania.
 - Wspieranie wdrażania Zintegrowanej Polityki Morskiej.
- ARiMR jest odpowiedzialna za wdrożenie większości z tych priorytetów.

• Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

PROW 2007-2013 był pierwszym, po wstąpieniu Polski do UE, siedmioletnim unijnym programem pomocowym dla rolnictwa wdrażanym przez ARiMR. Jego budżet wynosił 17,2 mld euro, z czego 13,2 mld euro pochodziło z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Obszarów Wiejskich (EFRROW), a 4 mld euro z budżetu krajowego. PROW 2007-2013 obejmował 23 działania, z których 15 wdrażanych było przez ARiMR.

W ramach PROW 2007-2013 Agencja udzielała wsparcia finansowego na:

- poprawę konkurencyjności sektora rolnego i leśnego poprzez:
 - szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie,
 - ułatwianie startu młodym rolnikom,
 - renty strukturalne,
 - korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów,
 - modernizację gospodarstw rolnych,

- zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej,
- poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa,
- przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych,
- uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności,
- działania informacyjne i promocyjne,
- zobowiązania z okresu 2004-2006 dla działania „Wspieranie gospodarstw niskotowarowych”
- grupy producentów rolnych,

II. poprawę środowiska naturalnego i obszarów wiejskich przez:

- wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW),
- program rolnośrodowiskowy (Płatności rolnośrodowiskowe),
- zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne,
- odtwierzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych,

III. polepszanie jakości życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej poprzez:

- różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej,
- tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw,
- podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej,
- odnowa i rozwój wsi,

IV. aktywizację społeczności lokalnych poprzez:

1. wdrażanie lokalnych strategii rozwoju,
2. wdrażanie projektów współpracy,
3. funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja.

Najwięcej wypłaconych dotychczas środków z PROW 2007-2013 zostało przeznaczonych na wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), modernizację gospodarstw rolnych oraz renty strukturalne.

• Program operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013”

Całkowity budżet PO RYBY 2007-2013, łącznie ze środkami krajowymi, wynosił 870 mln euro. W ramach tego programu, podzielonego na pięć priorytetowych osi, wspierane były przedsięwzięcia na rzecz uzyskania trwałej równowagi między zasobami morskimi a zdolnością połowową polskiej floty rybackiej, a także stworzenie nowoczesnego i konkurencyjnego sektora rybackiego w Polsce. ARiMR była odpowiedzialna za wdrażanie działań z trzech osi programu, na realizację których przeznaczono 63 proc. całego budżetu PO RYBY 2007-2013.

ARiMR dystrybuowała środki finansowe na:

- I. dostosowanie floty rybackiej, w tym na:
 1. pomoc publiczną z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej,
 2. pomoc publiczną z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej,

3. inwestycje na statkach rybackich i selektywność,
4. rybacko przybrzeżne,
5. rekompensaty społeczno-gospodarcze w celu zarządzania krajową flotą rybacką,

II. akwakulturę, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury, w tym na:

1. inwestycje w chów i hodowlę ryb,
2. działania wodno-środowiskowe,
3. środki na rzecz zdrowia zwierząt,
4. rybołówstwo śródlądowe,
5. inwestycje w zakresie przetwórstwa i obrotu,

III. środki służące wspólnemu interesowi, w tym na:

1. działania wspólne,
2. ochronę i rozwój fauny i flory wodnej,
3. inwestycje w portach rybackich, miejscach wylądunku i przystaniach,
4. rozwój nowych rynków i kampanie promocyjne,
5. projekty pilotażowe,
6. modyfikację w celu zmiany przeznaczenia statków rybackich.

Najwięcej wypłaconych dotychczas środków z PO RYBY 2007-2013 zostało przeznaczonych na rozwój obszarów zależnych od rybactwa, inwestycje w portach, miejscach wylądunku i przystaniach oraz inwestycje w zakresie przetwórstwa i obrotu.

• Wspólna organizacja rynku owoców i warzyw

Wsparcie finansowe w ramach wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw Unii Europejskiej udzielane jest przez ARiMR od 2004 r. Dzięki

wdrażaniu tego instrumentu pomocy nastąpił w Polsce dynamiczny wzrost liczby grup i organizacji producentów owoców i warzyw. Gdy w 2004 r. było ich 24, to pod koniec 2015 r. ich liczba wyniosła już 314.

Pomoc udzielana przez Agencję obejmuje:

1. pokrycie kosztów związanych z utworzeniem grupy producentów i prowadzeniem działalności administracyjnej;
2. pomoc finansową na pokrycie części kwalifikowanych kosztów inwestycji np. na budowę, przebudowę czy remont budynków przeznaczonych do przechowywania, magazynowania lub przygotowania owoców i warzyw do sprzedaży; zakup i montaż infrastruktury technicznej np. zakup urządzeń chłodniczych, do sortowania czy samochodów ciężarowych;
3. dofinansowane funduszu operacyjnego/programów operacyjnych organizacji producentów, w tym m.in. na poprawę jakości produktu, marketing, usługi doradcze.

• Pomoc krajowa

Pomoc finansowa ze środków krajowych udzielana jest przez ARiMR od 1994 r., czyli od momentu powołania jej do życia. W 2015 r. zasady tego wsparcia zostały dostosowane do rozwiązań obowiązujących w całej Unii Europejskiej w zakresie udzielania pomocy publicznej w rolnictwie. Agencja realizuje m.in. następujące formy pomocy:

1. dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów inwestycyjnych i kłeskowych,
2. gwarancje i poręczenia spłaty kredytów inwestycyjnych i kłeskowych,

3. poręczenia spłaty kredytów studenckich (dla studentów pochodzących z obszarów wiejskich); dofinansowanie kosztów ponoszonych przez producentów rolnych na utylizację padłych zwierząt gospodarskich,
4. dofinansowanie kosztów poniesionych na przygotowanie wniosku o rejestrację nazw i oznaczeń geograficznych pierwotnych produktów.

• Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004-2006

W grudniu 2008 r. ARiMR zakończyła realizację płatności w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich wdrażanego w latach 2004-2006, którego budżet wynosił 2 790 mln euro. Z działań PROW 2004-2006 skorzystało łącznie około 320 tys. beneficjentów, do których za pośrednictwem Agencji trafiło 10,9 mld zł.

Zdecydowana większość wypłaconych środków (75 proc.) przypadła na: wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) - 34 proc., dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów Unii Europejskiej - 22 proc. i renty strukturalne - 19 proc.

• Sektorowy program operacyjny „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”

ARiMR w czerwcu 2009 r. zakończyła realizację SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”. Łącznie wypłacono beneficjentom ponad 6,5 mld zł. Z tej kwoty około 5,42 mld zł przypada na 9 działań wdrażanych bezpośrednio przez ARiMR, a blisko 1,16 mld zł na

działania wdrażane przez samorządy wojewódzkie i Fundację Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA), dla których Agencja wykonała zadania związane z płatnościami.

SPO „Restrukturyzacja” pozwolił na zrealizowanie łącznie ponad 50 tys. projektów. Najwięcej ich było w ramach następujących działań:

- „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” - 24,1 tys. projektów,
- „Ułatwianie startu młodym rolnikom” - 14,2 tys.,
- „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów” - 4,0 tys.

• Sektorowy Program Operacyjny „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006”

30 czerwca 2009 r. zakończyła się realizacja sektorowego programu operacyjnego „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006”. Całkowity budżet Programu wynosił 373,7 mln euro. ARiMR zawarła umowy na ponad 1 mld zł, całkowicie wykorzystując przyznane środki finansowe.

Beneficjenci zrealizowali ponad 4 tys. projektów. Najwięcej w ramach priorytetu „Ochrona i rozwój zasobów wodnych, chów i hodowla ryb, rybacka infrastruktura portowa, przetwórstwo i rynek rybny, rybołówstwo śródlądowe” - 46 proc. zrealizowanych projektów oraz priorytetu „Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów (złomowanie, zmiana przeznaczenia statków, wspólne przedsięwzięcia)” - 36 proc.

25 lat
Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

135819otbr-A2 - P

Susza zatrzymała mechanizację?

Sprzedaż ciągników i przyczep rolniczych spada. I półrocze 2019 roku jest pod tym względem najgorsze od lat. W sumie zarejestrowano nieco ponad 3,9 tys. nowych ciągników i blisko 2,4 tys. nowych przyczep.

Rolnicy są mniej skłonni do inwestycji, a każdy zakup jest bardziej przemyślany. - To wynik problemów z suszą, chorobami zwierząt i sytuacji z dotacjami rolniczymi - tłumaczy Michał Spaczyński z Polskiej Izby Gospodarczej Maszyn i Urządzeń Rolniczych.

- W latach 2016-2018 indeks zadowolenia menadżerów z branży maszyn i urządzeń rolniczych wzrastał, a więc to zadowolenie z perspektywy rynku się poprawiało. Natomiast na przestrzeni ostatniego roku obserwujemy, że te nastroje się pogarszają. To szczególnie wynik ubiegłorocznej suszy, która bardzo mocno dotknęła polskich rolników. Przewidywania związane z zatrzymaniem inwestycji w gospodarstwach rolnych rzeczywiście mocno napawały pesymizmem menadżerów, którzy zajmują się

sprzedażą maszyn rolniczych - mówi.

Kwietniowy raport PIGMiUR wskazuje, że rośnie odsetek przedsiębiorców, którzy negatywnie oceniają sytuację na rynku maszyn rolniczych - ok. 42 proc. spodziewa się pogorszenia koniunktury (jeszcze w październiku 2018 roku było to ok. 23 proc.), spada natomiast odsetek optymistów. Ponad 36 proc. wskazuje, że sprzedaż w ich firmie będzie poniżej poziomu sprzed roku (20 proc. w październiku 2018 roku).

- Od 2012 roku, ze sprzedażą ciągników rolniczych na poziomie ponad 19 tys., sukcesywnie z roku na rok ta liczba spada. Ubiegły rok kształtował się na poziomie około 9 tys. sztuk i myślimy, że to będzie poziom, który również w tym roku zostanie prawdopodobnie osiągnięty. Aczkolwiek pierwsze miesiące niestety nie napawają zbyt dużym optymizmem - ocenia Michał Spaczyński.

I półrocze 2019 roku było pod tym względem jednym z najgorszych od lat - w sumie zarejestrowano 3 943 nowych ciągników,

o 46 mniej niż w I półroczu 2018 roku oraz o 343 mniej niż w 2017 roku. Kryzys przechodzi też rynek ciągników używanych.

Dla polskich producentów maszyn rolniczych wyzwaniem jest także obecność w Polsce największych światowych konkurentów, co powoduje, że rynek jest mocno nasycony. Dlatego coraz częściej szukają oni szans za granicą. Tylko w 2017 roku wartość polskiego eksportu maszyn i urządzeń rolniczych wyniosła blisko 1,2 mld euro (ponad 18 proc. wzrost). Pod względem sprzedaży Polska na-

leży do europejskiej czołówki.

- Jak popatrzymy na udział w przychodach poszczególnych firm produkujących w Polsce maszyny rolnicze, to coraz większy odsetek zyskuje sprzedaż do innych krajów europejskich. Rolnicy nie tylko w Europie, lecz także winnych częściach świata coraz bardziej doceniają jakość produkowanych w Polsce maszyn rolniczych przy stosunkowo niskiej cenie. Perspektywa rozwoju dla firm produkujących w Polsce jest bardzo dobra - przekonuje Michał Spaczyński.

opr. bar, mat. newseria.pl

Uwaga, tantniś krzyżowiaczek (Plutella maculipennis Curt.) żeruje w rzepaku ozimym

Szkodnik ten jest bardzo groźny zarówno dla roślin w okresie wznowienia wegetacji wiosennej, jak i dla młodych roślin rzepaku podczas wegetacji jesiennej. Minowanie liści rzepaku, wygrzyzanie dziur w liściach to typowe szkody wyrządzane przez larwy tego gatunku.

Charakterystyczne objawy żerowania młodych larw tantnisia krzyżowiaczka

Miniony sezon wegetacyjny wyróżniał się wzmożoną aktywnością tantnisia krzyżowiaczka. Żerujące larwy uszkadzały różne rośliny kapustowate, a wśród nich również rzepak. Bardzo liczne występowanie populacji tantnisia krzyżowiaczka w rzepaku, sygnalizuje konieczność prowadzenia lustracji na młodych w chwili obecnej roślinach rzepaku ozimego.

Jak wygląda tantniś krzyżowiaczek?

Tantniś krzyżowiaczek jest małym motylem o długość 7-8 mm i rozpiętości skrzydeł 17 mm. Cechą charakterystyczną tego gatunku są wąskie przednie skrzydła, koloru szaro-

robrazowego, z falistym białym obrzeżem wzdłuż tylnego brzegu. Druga para skrzydeł jest jednolicie szara, zakończona długą jasną strzępiną. W czasie spoczynku skrzydła ułożone są dachówkowato. Jajo ma kształt owalny, lekko spłaszczony, kolor żółty, długość 0,5 mm. Larwy zwane gąsienicami dorastają do 12 mm, posiadają trzy pary nóg krocznych i 5 par nóg odwłokowych zwanych posuwkami. Cała larwa jest koloru jasnozielonego z ciemną, prawie czarną głową. Ciało gąsienic na całej długości pokryte jest drobnymi włoskami. Zaniepokojone larwy zwijają się w podkówkę i opuszczają po nitce przędzy na ziemię.

Jak rozwija się tantniś krzyżowiaczek?

Formą zimującą są poczwarki otoczone siateczkowatym kokonem. Najczęściej znajdują się w pod resztkami roślinnym lub pod korą drzew w pobliżu plantacji na których żerowały. Motyle pojawiają się w kwietniu i maju. Samice składają jaja na chwastach z rodziny kapustowatych i rzepaku ozimym, a w późniejszym okresie na innych roślinach należących do tej samej rodziny. Jajeczka składane są wzdłuż nerwu głównego na spodniej stronie liści. Jedna samica składa około 200 jaj. Wylęgające się larwy początkowo minują liście, później zjadają dolną skórkę i tkankę miękiszową, a starsze wygrzyzają dziury w liściach. Żerowanie gąsienic trwa 3-4 tygodnie. Dorosłe larwy przepoczwarczają się na liściach. W zależności od warunków klimatycznych, rejonu uprawy, tantniś krzyżowiaczek może występować w 2-4 pokoleniach.

Na czym polega szkodliwość tantnisia krzyżowiaczka na rzepaku?

Szkodnik ten jest bardzo groźny zarówno dla roślin w okresie wznowienia wegetacji wiosennej, jak i dla młodych roślin rzepaku podczas wegetacji jesiennej.

Minowanie liści rzepaku, wygrzyzanie dziur w liściach to typowe szkody wyrządzane przez larwy tego gatunku. Postacie dorosłe-motyle nie wyrządzają żadnych szkód gospodarczych. Wpływ żerowania gąsienic tantnisia na rośliny zależny jest od intensywności zasiedlenia roślin. W warunkach sprzyjających rozwojowi gąsienic na jednej roślinie żeruje czasami nawet kilkadziesiąt larw. Zaatakowane rośliny mogą wtedy być całkowicie zniszczone. Bardzo ważna w ograniczaniu występowania tantnisia na rzepaku jest lustracja upraw. Pamiętajmy, że larwy

Larwa tantnisia krzyżowiaczka

W WARUNKACH SPRZYJAJĄCYCH ROZWOJOWI GĄSIENIC NA JEDNEJ ROŚLINIE ŻERUJE CZASAMI NAWET KILKADZIESIĄT LARW. ZAATAKOWANE ROŚLINY MOGĄ WTEDY BYĆ CAŁKOWICIE ZNISZCZONE.

żerują na spodniej stronie liści i mają kolor zbliżony do liści, dlatego lustrując plantację rzepaku zaglądamy na spód liści, a niezawodnym narzędziem ułatwiającym nam identyfikację powinna być

lupa. W monitoringu nalotów motyli na plantację rzepaku mogą być pomocne pułapki feromonowe wyłapujące samce tego gatunku.

Intensywność zasiedlenia plantacji jesiennych rzepaku

przez tantnisia krzyżowiaczka zależne jest w dużym stopniu od powodzenia zwalczania tego gatunku w okresie wegetacji wiosennej na rzepaku i innych roślinach kapustowatych. W zwalczaniu szkodnika duży wpływ ma ograniczanie występowania chwastów z rodziny krzyżowych w pobliżu plantacji, a także staranne niszczenie resztek roślinnych. Do zwalczania chemicznego przystępujemy w momencie przekroczenia progu ekonomicznej szkodliwości.

Prof. dr hab. Bożena Kordan, Katedra Entomologii, Fitopatologii i Diagnostyki Molekularnej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, bozena.kordan@uwm.edu.pl

Mgr inż. Mariusz Foltynski, Agrii Polska sp z o o., mariusz.foltynski@agrii.pl

STAN TRWAŁYCH UŻYTKÓW ZIELONYCH ORAZ EFEKTYWNE SPOSOBY JEGO POPRAWY

Trwałe użytki zielone (TUZ) w zdecydowanej większości położone są przy sieci hydrologicznej, w dolinach rzecznych i obniżeniach terenowych. Ich cechą charakterystyczną jest duże zróżnicowanie siedliskowe wynikające z uwilgotnienia i różnorodności gleb. Łąki i pastwiska w Polsce w ponad 70% występują na glebach hydrogenicznych (torfowo-murszowych, murszowatych oraz mułowych). Gleby mineralne na TUZ stanowią zaledwie około 29%. Największy udział TUZ w strukturze UR (ponad 35%) występuje w województwach podlaskim oraz warmińsko-mazurskim. Ważnym czynnikiem kształtującym ich specyfikę jest znacznie większy niż w innych województwach udział gleb hydrogenicznych stanowiący ok. 93% na Podlasiu i 84% w woj. warmińsko-mazurskim.

Przyczyny degradacji TUZ

Zmniejszenie plonowania oraz występowanie w runi chwastów i traw o niskiej wartości gospodarczej są niepokojącymi sygnałami wskazującymi na zaawansowany proces degradacji. Jest on następstwem niekorzystnych warunków siedliskowych i błędów w pratęchnice. Pierwszą i podstawową czynnością na TUZ przeznaczonych do odnawiania powinno być zidentyfikowanie oraz wyeliminowanie czynników powodujących degradację danego zbiorowiska. Bez takiego rozeznania nawet najstaranniej przeprowadzona renowacja nie przyniesie oczekiwanego rezultatu. Po ustaleniu i wyeliminowaniu niekorzystnych czynników należy wybrać najwłaściwszą metodę odnawiania. W zależności od stopnia degradacji TUZ stan runi można poprawić poprzez nawożenie, podsiew lub pełną uprawę.

Podsiew

Skutecznym sposobem poprawy stanu TUZ jest podsiew tradycyjny lub z użyciem specjalistycznych siewników, stosuje się gdy:

- odnawiana powierzchnia jest wyrównana;
- w runi występuje niewielki udział wartościowych gatunków traw oraz roślin bobowatych w stosunku do zalecanego przy danym sposobie użytkowania;
- duży udział stanowią rośliny o małej wartości paszowej;
- występuje nadmierny, ponad 30-proc. udział chwastów;
- udział uciążliwych chwastów tworzących kępy oraz rozłogi nie przekracza 20%;
- darń uległa niekorzystnym zmianom na skutek wieloletniego użytkowania, uszkodzeniu w czasie zimowania lub podczas długotrwałej stagnacji wody. Podsiew polega na wprowadzeniu nasion w darń pierwotną bez jej całkowitego niszczenia. Najdogodniejszym wiosennym terminem podsiewu w siedliskach posusznych jest pierwsza dekada kwietnia, na glebach torfowo-murszowych zwykle druga jego połowa, a na glebach podmokłych pierwsza dekada maja. Optymalnym terminem podsiewu letniego na glebach organicznych jest druga połowa

sierpnia a na glebach mineralnych – okres do połowy września. Siewki nowych gatunków wprowadzone w starą darń mają utrudnione warunki do przetrwania ze względu na dużą konkurencję w dostępie do światła oraz wody. Dlatego też niezmiernie ważne jest osłabienie konkurencyjności starej darni. Istnieją mechaniczne oraz chemiczne możliwości niszczenia starej darni. Przed podsianiem niezależnie od sposobu należy zastosować niskie koszenie.

Mechaniczne sposoby niszczenia darni

W tradycyjnych sposobach powierzchniowej uprawy stosuje się bronę ciężką lub glebogryzarkę. Brony zębowe ciężkie stosuje na glebach lekkich lub średnich dwu- lub trzykrotnie wzdłuż, na skos lub w poprzek. Na glebach średnich oraz ciężkich skuteczniejszym sposobem jest dwukrotne zastosowanie brony talerzowej. W tych sposobach przyjmuje się, że powierzchnia jest przygotowana do podsiewu, gdy jest pozbawiona darni w około 50%.

Gryzowanie niszczy i rozdrabnia darń, mieszając jej pozostałości z glebą. Na glebach mineralnych należy je wykonać minimum dwa razy na różnych głębokościach (7 cm i 10 cm). Przy zbyt mało wyrównanej powierzchni należy stosować włókę belkową oraz dwukrotne wałowanie.

Na glebach organicznych, aby ograniczyć mineralizację masy organicznej, wystarczające jest jednokrotne gryzowanie. Wszystkie zabiegi na tych glebach należy wykonać po sobie w jak najkrótszym czasie, nie dopuszczając do przesuszenia wierzchniej warstwy gleby. Istotne znaczenie, warunkujące udany podsiew, ma ugniatanie powierzchniowe ciężkim wałem łukowym, wykonane przed siewem nasion oraz po nim.

Chemiczne metody niszczenia starej darni

W zależności od rodzaju zachwaszczenia stosuje się chemiczne metody niszczenia starej darni herbicydami selektywnymi lub totalnymi.

Skuteczność działania herbicydu zależy między innymi od:

- wykonania zabiegu we właściwym terminie (okres intensywnego wzrostu chwastów);
- odpowiednich warunków atmosferycznych podczas wykonywania oprysku
- sprawności opryskiwacza i jego właściwego ustawienia;
- odpowiedniego stężenia substancji czynnej.

W celu całkowitego zniszczenia starej darni lub zmniejszenia jej konkurencyjności względem młodych siewek używa się herbicydów z glifosatem jako substancją aktywną. Stosuje się je na rośliny będące w fazie intensywnego wzrostu. Dawki zależą od gatunków chwastów występujących w runi oraz wymaganego stopnia zniszczenia darni. Celem całkowitego jej zniszczenia, w zależności od jej stanu, stosuje się Roundup Max 2 w dawce 1,5-3,0 l·ha⁻¹, a Active 360 poza okresem kwitnienia chwastów w dawce 3,0-5,0 l·ha⁻¹.

Uporczywe chwasty dwuliścienne takie jak: jaskier rozłogowy, jaskier ostry, mniszek pospolity, ostrożeń polny, pokrzywa zwyczajna oraz sity można skutecznie usunąć, stosując herbicydy selektywne, zwracając uwagę, czy zawierają substancję czynną dopuszczoną do stosowania. Przed zastosowaniem herbicydów selektywnych należy rozpoznać ich następny wpływ na rośliny bobowate w podsiewanych mieszankach.

Podsiew bezpośredni

W nowoczesnych sposobach podsiewu nasiona wprowadza się bezpośrednio do gleby. Do tego celu wykorzystuje się specjalistyczne siewniki: agregaty rotacyjne pasmowo-gryzujące oraz szczelinowe nacinające darń. W siewnikach szczelinowych znajdują się redlice nacinające starą darń (krojem talerzowym lub nożem) i w miejscu nacięcia

wprowadzające nasiona. W agregatach rotacyjnych pasmowo-gryzujących stara darń jest niszczone o około 40%, a jednocześnie z gryzowaniem nasiona wprowadzane są do gleby. Skuteczność podsiewu tymi agregatami zależy od warunków wilgotnościowych oraz rodzaju gleby. W warunkach gleb torfowo-murszowych ze względu na znaczną ich plastyczność i często przy niedostatecznym nacięciu szczelin skuteczniejsza jest metoda rotacyjna (pasmowo-gryzująca).

Niezależnie od sposobu podsiewu kluczowym czynnikiem zapewniającym sukces jest odpowiednia wilgotność gleby, umożliwiająca szybki wzrost młodych siewek, a także dobór odpowiednich gatunków. Należy stosować gatunki oraz odmiany o szybkim tempie początkowego wzrostu i rozwoju oraz dużej konkurencyjności wobec starej darni. Szczególnie pożądane są takie cechy jak: odporność na niedobór światła w początkowym etapie rozwoju i wzrostu, zdolność szybkiego ukorzeniania się w starej darni oraz odporność na choroby i szkodniki.

Mieszanki z odpowiednim udziałem traw tetraploidalnych oraz roślin bobowatych przystosowanych do różnych warunków, zarówno do gleb mineralnych jak i organicznych, z dużym udziałem gatunków z lokalnych plantacji (północno-wschodniego regionu kraju kraju), na specjalne zamówienie można zakupić w firmie Sowul & Sowul.

Dr hab. inż. Jerzy Barszczewski,
prof. nadzw./kierownik zakładu

*Instytut Technologiczno-Przyrodniczy
w Falentach*

*Zakład Użytków Zielonych
al. Hrabka 3, 05-090 Raszyn
tel. +48 22 735 75 33
e-mail: j.barszczewski@itp.edu.pl*

Niższe plony i podaż, wyższe ceny

Jak poinformował w ubiegłym tygodniu minister rolnictwa Jan Krzysztof Ardanowski, wciąż liczone są straty spowodowane suszą, co może potrwać do końca września.

Zgodnie z informacjami ministerstwa rolnictwa susza dotknęła ponad 200 tys. gospodarstw rolnych w całej Polsce, ale szacowanie strat trwa. Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych podkreśla, że sytuacja jest trudna, a niewielkie ilości opadów utrudniają rolnikom przygotowanie gleby pod jesienną orkę. Jak podkreśla, obiecane przez rząd dopłaty 1 tys. zł do hektara w przypadku 70-proc. strat w uprawach tylko w niedużym stopniu pokryją realne straty rolników. Konsumenci powinni się liczyć ze wzrostem cen owoców i warzyw ze względu na niższe plony i niższą podaż.

– **SUSZĘ MAMY PRAKTYCZNIE W CAŁYM KRAJU. NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTE ZOSTAŁY NIĄ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIE I WIELKOPOLSKIE, CZĘŚCIOWO TAKŻE ZACHODNIOPOMORSKIE, KUJAWSKO-POMORSKIE, ŁÓDZKIE I MAZOWIECKIE. POWIERZCHNIA ZGŁOSZONYCH UPRAW TO OKOŁO 3 MLN HEKTARÓW I OK. 200 TYS. GOSPODARSTW ROLNYCH POSZKODOWANYCH WSKUTEK SUSZY – MÓWI WIKTOR SZMULEWICZ, PREZES KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH.**

Jak podkreśla, sytuacja nadal jest trudna, ilość opadów we wszystkich wymienionych województwach jest niewielka, co przekłada się na niski poziom wilgotności gleb. To przysparza

rolnikom problemów m.in. z przygotowywaniem gleby pod jesiennie orki i ma wpływ na wschody rzepaku.

– Najbardziej ucierpiały w tym roku zboża jare i ziemniaki, sadownicze uprawy, gdzie nie ma nawodnień. Uprawy pozostałych roślin także dotknęła susza, widać ją zwłaszcza w kukurydzy, burakach cukrowych, a także w zbożach ozimych. Zwłaszcza gdy gleby są słabsze, plony są, ale znacznie niższe i gorszej jakości – mówi Wiktor Szmulewicz.

Jak poinformował w ubiegłym tygodniu minister rolnictwa Jan Krzysztof Ardanowski, wciąż liczone są straty spowodowane suszą, co może potrwać do końca września.

– Biorąc pod uwagę wszelkie spadki plonów, nawet tam, gdzie plony były przyzwoite, ale niższe od spodziewanych, straty są rzędu nawet kilkuset miliardów złotych. Czym innym jest kwestia szacowania strat przez komisje, które oceniają stany zbóż czy roślin na podstawie tego, co jest – mówi Wiktor Szmulewicz. – Nie wszyscy rolnicy zgłaszają swoje straty, np. jeśli to dotyczy małej powierzchni. Wtedy te szacunki mogą być znacznie niższe i to może być na poziomie kilku miliardów złotych.

Minister zapowiedział też, że rolnikom zostaną pokryte finansowo wszystkie straty, łącznie z dopłatą do hektarów (1 tys. zł powyżej 70 proc. strat w uprawach).

– Koszty najprostszej uprawy to są dzisiaj kwoty rzędu około 2–3 tys. na hektar. Im roślina bardziej intensywna, tym koszty są wyższe.

Jeżeli rząd planuje, i dobrze, wypłatę najwyższą w kwocie odszkodowania 1 tys. zł na hektar powyżej 70 proc. strat, to wciąż jest bardziej pomoc socjalna, a nie pokrywająca realne straty – mówi Wiktor Szmulewicz.

Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych ocenia, że susza i spadek plonów raczej nie przełożą się na wzrost cen produktów rolnych i towarów takich, jak cukier, zboża, chleb, mleko czy wieprzowina, ponieważ wpływają na nie inne czynniki. Przykładowo, w cenie chleba udział surowca, czyli mąki i zboża, wynosi ok. 10–20 proc., a reszta to koszty zużytej energii, paliwa do transportu etc. Wzrosnąć mogą za to ceny produktów świeżych, czyli owoców i warzyw.

opr. bar, materiały newseria.pl

Dofinansowanie do wapnowania – co należy zrobić, żeby je otrzymać?

Ośrodki Doradztwa Rolniczego realizują „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” którego celem jest wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych. Nabór wniosków odbywa się w Okręgowych Stacjach Chemiczno-Rolniczych od 01.08.2019 w trybie ciągłym. Działania tego typu są potrzebne by zwiększać efektywność gleby zwłaszcza, że ziemia w Polsce ma naturalną tendencję do zakwaszania.

Program regeneracji gleb poprzez wapnowanie będzie prowadzony od 2019 do 2023 roku i na jego cel zostanie przeznaczonych 300 mln zł.

Z programu mogą skorzystać rolnicy mający gospodarstwa rolne o powierzchni do 75 ha (pH gleby poniżej lub równe 5,5). Dotacje do zakupu wapna będą z kolei zależały od wielkości gospodarstwa;

do 300 zł/t czystego składnika odkwaszającego dla gospodarstw do 25 ha użytków rolnych,

do 200 zł/t dla gospodarstw od 25 do 50 ha użytków rolnych,

do 100 zł/t dla gospodarstw powyżej 50 ha, ale nieprzekraczającej 75 ha.

Z dotacji nie będzie można sfinansować jednak kosztów transportu czy rozsiania wapna.

Do kosztów kwalifikowanych zalicza się koszty zakupu wapna nawozowego lub środka wapnującego, zakupionego od 01.06.2019 do 31.10.2023 r.

Przed złożeniem wniosku do OSCh-R:

1) zbadać odczyn (pH) gleby w OSCh-R lub w laboratorium akredytowanym w zakresie analiz fizycznych, fizykochemicznych i chemicznych gleb, żeby otrzymać wyniki badania odczynu (pH) gleby. Próbkę do badania odczynu gleby pobiera się z powierzchni nie większej niż 4 ha. Badanie odczynu gleby (pH) należy wykonać raz na 4 lata. Za ważne uznaje się badania odczynu gleby wykonane w OSCh-R lub w laboratorium akredytowanym od dnia 1 stycznia 2017 r.

2) jeżeli badanie odczynu (pH) gleby wykonałeś w la-

boratorium akredytowanym w zakresie analiz fizycznych, fizykochemicznych i chemicznych gleb, uzyskany wynik badania pH gleby dostarczyć do OSCh-R i uzyskać opinię o zalecanej dawce czystego składnika CaO lub CaO+MgO w tonach na 1 ha UR o pH gleby R 5,5;

3) jeżeli badanie odczynu (pH) gleby wykonałeś w OSCh-R, otrzymasz w OSCh-R opinię o zalecanej dawce czystego składnika CaO lub CaO+MgO w tonach na 1 ha UR o pH gleby R 5,5;

4) dokonaj zakupu wapna nawozowego, które odpowiada któremuś z typów wapna nawozowego, określonych w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 września 2010 r. w sprawie sposobu pakowania nawozów mineralnych, umieszczania informacji

o składnikach nawozowych na tych opakowaniach, sposobu badania nawozów mineralnych oraz typów wapna nawozowego (Dz. U Nr 183, poz. 1229) lub środka wapnującego, odpowiadającego, któremuś z typów środków wapnujących, o których mowa w przepisach rozporządzenia (WE) nr 2003/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. w sprawie nawozów;

5) dopilnuj, aby na fakturze za zakupione wapno nawozowe lub środek wapnujący znalazły się informacje o typie i odmianie zakupionego wapna nawozowego lub środka wapnującego oraz informacje o zawartości CaO lub CaO+MgO

przykład 1: wapno nawozowe typ: z przerobu skał wapiennych, odmiana 04, minimalna zawartość CaO 50%,

przykład 2: wapno nawo-
zowe zawierające magnez
typ: węglanowe, odmiana
05, minimalna zawartość
CaO+MgO 45%.

PAMIĘTAJ, ŻE FAKTURA
MUSI BYĆ OPŁACONA,
W PRZYPADKU FAKTURY
WYSTAWIONEJ
„NA PRZELEW”
NALEŻY DOŁĄCZYĆ
POTWIERDZENIE
ZAPŁATY.

6) wypełnij i złóż wnio-
sek o wsparcie wapnowa-
nia regeneracyjnego gleb

w ramach Programu prio-
rytetowego „Ogólnopolski
program regeneracji śro-
dowiskowej gleb poprzez
ich wapnowanie”; wniosek
należy wypełnić w wersji
elektronicznej, wydruko-
wać i złożyć w oznaczonych
polach czytelny podpis (imię
i nazwisko) Wnioskodawcy
wraz z podaniem daty wy-
pełnienia wniosku;

- poprawnie wypełniony
i podpisany wniosek wraz
z załącznikami (opinią o za-
lecanej dawce + fakturą +
wypełnionymi i podpisanymi
trzech formularzami doty-
czącymi pomocy de minimis
w rolnictwie i rybołówstwie)
należy złożyć w najbliższej
dla Ciebie Okręgowej Sta-
cji Chemiczno-Rolniczej

(OSCh-R); przy wypełnianiu
wniosku możesz poprosić
o pomoc doradcę rolnego,
rolno-środowiskowego albo
pracownika OSCh-R. Warto
wiedzieć, że złe wypełniony
wniosek lub brak któregoś
z załączników spowoduje, że
OSCh-R nie przekaże Two-
jego wniosku do właściwego
miejscowo WFOŚiGW i nie
otrzymasz dofinansowania.

7) wysiej zakupione wapno
nawozowe lub środek wap-
nujący (Pamiętaj, że data
wysiania musi być później-
sza niż data złożenia wnio-
sku, jednak nie powinna być
późniejsza niż 12 miesięcy
od dnia zakupu wapna na-
wozowego lub środka wap-
nującego określonego na
fakturze VAT).

EKSPERT RADZI: JAK PRZELICZYĆ ZALECANE DAWKI CAO?

Należy odpowiednio podzielić
dawki CaO tak, by część można
było zastosować zaraz po złoże-
niu wniosku o dofinansowanie
do wapnowania w ramach
„Ogólnopolskiego programu
regeneracji gleb poprzez
ich wapnowanie”.

Dawki wapna podane przez
OSCh-R zostały wyliczone w taki
sposób by doprowadzić odczyn
gleby do wartości optymalnej.
Zwracam uwagę, aby brać pew-
ną korektę na zalecenia nawozo-
we, które otrzymamy z wynikami
badań ze Stacji Chemiczno-
-Rolniczej. Zbyt kwaśny odczyn
jest zły, ale zła jest też chęć zbyt
szybkiej i radykalnej naprawy
gleby. Dlatego nie zaleca się
stosowania całkowitej dawki
wapna wyliczonej dla przedziału
„wapnowanie konieczne” z uwa-
gi na możliwość wystąpienia
tzw. efektu „przewapnowania”,
czyli zaburzeń przyswajalności
składników pokarmowych dla
roślin — wyjaśnia Elżbieta
Zyskowska, dyrektor handlowy
firmy Nawozy Complexor.
Należy odpowiednio podzielić
dawki CaO tak, by część można
było zastosować zaraz po złoże-
niu wniosku o dofinansowanie
do wapnowania w ramach
„Ogólnopolskiego programu
regeneracji gleb poprzez ich
wapnowanie”, natomiast
pozostałą część przeznaczyć na
zabieg wapnowania uzupełnia-
jącego w następnym sezonie
nawozowym, jednak nie później
niż 12 miesięcy od daty zakupu
wapna, co jest jednym z warun-
ków uzyskania dofinansowania.
Dlatego warto zastanowić się
nad wyborem wapna, które bez
problemu można przechowywać
w gospodarstwie.

OSCh-R po zbadaniu próbek gle-
by podaje dwa ważne wartości
niezbędne do dofinansowania
do wapnowania:

a) pH badanej gleby (tylko działki
o pH mniejszym lub równym
5,5 kwalifikują się do dofinan-
sowania)

b) zalecenia nawozowe CaO lub
CaO+MgO podane w t/ha.
Dawki wapna nawozowego wy-
raża się w tonach tlenku wapnia
na 1 ha. Rolnik musi przeliczyć
odpowiednią dawkę na dawkę
konkretnego wapna nawozowe-
go uwzględniając procentową
zawartość CaO w tym wapnie.

Na przykład jeśli zalecana dawka
na glebach bardzo kwaśnych
wynosi 3t CaO/ha a do dyspo-
zycji mamy wapno typu „luz”
o zawartości CaO 30% to:
 $3:0,3=10t$ produktu w całej ma-
sie i taką dawkę należy podzielić
na 2 zeby nie „przewapnować”
gleby.

Należy pamiętać, że wapno typu

„luz”, które ma min. zawartość
CaO 30%, z uwagi na stopień
zmielenia skały do tzw. „frakcji
żwiru” osiąga reaktywność na
poziomie 30 % i dawkowanie
zwykle jest dość duże a efekty
są widoczne dopiero w drugim
roku po zastosowaniu, ponieważ
trzeba je zaościć (procesy
rozkładu wapna zachodzą
głęboko w glebie i roślina nie
jest w stanie skorzystać z tego
zabiegu, dopiero w następnym
roku po ponownym „przewró-
ceniu” gleby - jednak do tego
czasu nastąpią duże straty
związków zasadowych podczas
wymywania ich do głębokich
warstw gleby - szczególnie na
glebach lekkich).

Natomiast, jeśli zalecana dawka
wynosi 3t CaO/ha, a do dyspo-
zycji mamy wapno nawozowe
granulowane dobrej jakości
np. COMPLEXOR o zawartości
CaO 50% to $3:0,5=6t/ha$ i tak
nie możemy zastosować bo
zabijemy życie biologiczne gleby,
mimo że wynika to z obliczeń-
przestrzega Elżbieta Zyskowska
Dyrektor Handlowy.

W przypadku zaleceń dotyczą-
cych wapna magnezowego, MgO
mnożymy $x1,4$ Wynika to z faktu,
że 1 kg MgO równoważy 1,4 kg
CaO, czyli, że magnez ma o 40%
większą siłę alkalizującą niż wapń.
To trzeba wziąć pod uwagę przy
obliczaniu rzeczywistej dawki
wapna nawozowego w sytuacji,
kiedy badanie gleby wskazuje
na konieczność podniesienia
zasobności w magnez. Musimy
uwzględnić również ogromną
różnicę w reaktywności obu
nawozów. Reaktywność dobrej
jakości nawozów wapniowych
drobno zmielonych i w postaci
granulowanej jest 3 krotnie
większa od wapna potocznie
nazywanego „luzowym” czyli
wynosi ponad 90%. Z tego wyni-
ka, że porównując dawkowanie
omawianego wapna z granulowa-
nym należy zachować stosunek
3:1, czyli wspomniane 10t/
ha wapna „luzowego” w masie
możemy zastąpić 3t/ha wapna
granulowanego COMPLEXOR
w masie o wysokiej reaktywności
i dodatkowo odpowiednio tę
dawkę podzielić.

W takie zapotrzebowanie ideal-
nie wpisują się nawozy wapnio-
we: COMPLEXOR odmiana 04,
typ: z przerobu skał wapiennych,
min. zawartość CaO 50%
oraz COMPLEXOR TURBO
wapno nawozowe zawierające
magnez, typ węglanowe, min.
Zawartość CaO+MgO 45%,
które pochodzą ze zmielenia
i spulnienia skały jura i dolomitu
do mączki. Z uwagi na duży sto-
pień rozdrobnienia, wapń łatwo
przechodzi do reakcji w glebie

Elżbieta Zyskowska,
dyrektor handlowy

i jest automatycznie przyswa-
jalny przez rośliny, co skutkuje
reaktywnością na poziomie 98%
- poleca specjalistka.

COMPLEXOR dzięki wysokiej
zawartości CaO, efektywnie
podnosi pH gleby co przyczynia
się do lepszego rozwoju systemu
korzeniowego roślin a tym
samym większego wykorzystania
nawozów NPK nawet do 70%
co skutkuje zwiększonym plonem
nawet do 25% natomiast COMPLEXOR
TURBO o podwyższonej zawar-
tości magnezu, dedykowany jest
do uprawy kukurydzy, rzepaku, na
łąki i pastwiska. Wysoka zawar-
tość magnezu pobudza proces
kiełkowania, poprawia gospo-
darkę wodną i oddychanie roślin,
zapobiega chlorozie (żółknięciu
liści) uczestniczy w procesie
fotosyntezy, poprawia odporność
na choroby i suszę oraz obniża
kwasowość gleby-dodaje Elżbieta
Zyskowska Dyrektor Handlowy
Nawozy Complexor. Obie nawozy
pakowane są w BB 500 kg
z wkładką foliową lub worki 50 kg
z mikrowentylacją co zapewnia
bezpieczeństwo przy przechowy-
waniu produktu.

Stosowanie: przede wszystkim
pogłównie (nie zaorować!)
Zaawansowana technologicznie
granula o zróżnicowanym uziar-
nieniu, gwarantuje przemyślane
i optymalne uwalnianie wapnia
w glebie, idealnie z zapotrze-
bowaniem oraz zapewnia
równomierny wysiew. Istnieje
możliwość wysiania praktycz-
nie każdym typem siewnika.
Po zbiorach wysiać wapno
mieszając z glebą do 15 cm
NIE ZAORYWAĆ.

Wapno węglanowe COMPLE-
XOR i COMPLEXOR TURBO
charakteryzujące się dłuższym
i skuteczniejszym działaniem.
Jednocześnie bezpiecznie moż-
na je stosować na wszystkich
rodzajach gleby i pod wszystkie
uprawy a w szczególności
polecany jest na glebach lekkich
i ubogich w magnez.

Więcej informacji dotyczących
DOPLAT nawozów COMPLEXOR,
COMPLEXOR TURBO dawek,
cen, transportów oraz różnych
promocji będzie można uzyskać
dzwoniąc pod nr 727 925 807 lub
784 54 33 54, email: comple-
xor@wp.pl www.complexor.

REKLAMA

COMPLEXOR
jakość z natury

COMPLEXOR
NAWOZ MINERALNY
90% CaCO₃
i magnez
500 kg
R-DRZEW
18-520 Stawiski ul. Wiejska 25
tel. 784-54-33-54, 694-100-572

COMPLEXOR TURBO
NAWOZ MINERALNY
60% CaCO₃
+30% MgCO₃
500 kg
R-DRZEW
18-520 Stawiski ul. Wiejska 25
tel. 784-54-33-54, 694-100-572

90% CaCO₃
min 50% CaO
odmiana 04
Nawozy wapniowe COMPLEXOR i COMPLEXOR Turbo:
-podnoszą pH gleby
-zwiększają wykorzystanie nawozów mineralnych
-poprawiają warunki wodno-powietrzne gleby
-działają anty chwastowo i przeciwegrzybicznie

60% CaCO₃ i 30% MgCO₃
min 45% CaO+MgO
odmiana 05

www.wapno-nawozowe.eu **www.complexor.agro.pl**

R-DRZEW 18-520 Stawiski ul. Wiejska 25 tel. 694-100-572 784-54-33-54,

Wapnujemy gleby użytków rolnych – o czym należy pamiętać

Uprawa roślin na glebach o optymalnym odczynie gwarantuje wyższą efektywność nawożenia, większą odporność roślin na warunki stresowe, a co za tym idzie wyższe i o lepszej jakości plony, uzyskane z uwzględnieniem efektu środowiskowego.

Ponieważ zakwaszanie gleb użytków rolnych jest procesem ciągłym, należy systematycznie badać odczyn gleby, który jest podstawą oceny potrzeb wapnowania. Zabieg wapnowania przeprowadza się na ogół co cztery lata. Wapnowanie ma na celu zmianę właściwości chemicznych (pryswajalność składników pokarmowych), fizycznych (m. in. struktura gleby) i biologicznych gleby (zwiększenie aktywności pożądaných mikroorganizmów) na dłuższy czas.

PRZY WYBORZE FORMY NAWOZU WAPNIOWEGO NALEŻY UWZGLĘDNIĆ RODZAJ GLEBY. WAPNO TLENKOWE NADAJE SIĘ PRZED WSZYSTKIM NA GLEBY CIĘŻKIE I ŚREDNIE, KTÓRYCH ODCZYN ZMIENIA SIĘ BARDZO POWOLI.

Do poprawy pH gleb lekkich i bardzo lekkich należy stosować nawozy węglanowe. W przypadku nawozów węglanowych szybciej działają nawozy dobrze rozdrobnione oraz o wyższej zawartości wapnia i magnezu. Ponadto dokładne wymieszanie z glebą ułatwia proces rozpuszcza-

nia się nawozu w glebie i podnosi efektywność zabiegu.

Wapnowanie a stosowanie nawozów naturalnych i organicznych

Nawozy naturalne i organiczne modyfikują odkwaszające działanie wapna nawozowego, a ich regularne stosowanie poprawia właściwości gleb, ograniczając potrzeby wapnowania. Współdziałanie wapnowania i nawożenia organicznego może zwiększać lub zmniejszać efektywność obu zabiegów. W celu zapewnienia wysokiej skuteczności tych zabiegów, nie należy stosować obornika, gnojowicy i gnojówki bezpośrednio przed samym zabiegiem wapnowania, jak również bezpośrednio po nim. Równoczesna aplikacja tych nawozów powoduje straty azotu oraz uwstecznianie fosforu. Zalecany okres przerwy pomiędzy tymi zabiegami powinien wynosić 8-10 tygodni.

Wapnowanie a nawożenie mineralne

Dynamika przemian składników nawozowych w glebach wapnowanych wynika przede wszystkim ze zmian właściwości środowiska glebowego. Spadek wartości pH gleby poniżej poziomu optymalnego dla danego pierwiastka prowadzi do szybkiego obniżenia jego efektywności plonotwórczej. Spośród podstawowych ma-

Współdziałanie wapnowania i nawożenia organicznego może zwiększać lub zmniejszać efektywność obu zabiegów

kroelementów najsilniej na zakwaszenie reaguje fosfor.

Na glebach o odczynie kwaśnym, wapnowanie aktywując unieruchomione w glebie formy fosforu, zmniejsza potrzeby nawożenia tym składnikiem.

Natomiast intensywnemu wapnowaniu gleb, zwłaszcza lekkich, powinno towarzyszyć nawożenie odpowiednimi dawkami nawozów potasowych. Na glebach o niskiej zasobności w przyswajalny magnez zaleca się stosowanie wapna magnezowego. Nie jest wskazane łączenie zabiegu wapnowania z nawozami mineralnymi zawierającymi fosfor oraz azot w formie amonowej czy amidowej ze względu na uwstecznianie fosforu i straty gazowe azotu. Niekorzystne współdziałania pomiędzy nawożeniem azotem a wapnowaniem można zminimalizować poprzez zachowanie przerwy pomiędzy tymi zabiegami (4-6 ty-

godni), dobre wymieszanie nawozu azotowego z glebą niezwłocznie po rozsianiu i/lub stosowanie inhibitorów ureazy i nitryfikacji.

Czym należy kierować się przy wyborze wapna nawozowego?

Podstawowym surowcem do produkcji nawozów wapniowych są złoża wapieni i margli, natomiast wapniowo-magnezowych dolomit. Nawozy wapniowe i wapniowo-magnezowe węglanowe otrzymuje się w wyniku dokładnego rozdrobnienia kopaliny - wapieni i dolomitów. Natomiast nawozy wapniowe tlenkowe uzyskuje się w wyniku wyprężania skał wapiennych, a wapno magnezowe tlenkowe poddając prażeniu dolomit. Do odkwaszania gleb stosuje się również wiele produktów odpadowych z różnych gałęzi przemysłu (np. wapno posodowe -

odpadowy węglan wapnia z przemysłu sodowego, wapno defekacyjne - odpad powstający przy produkcji cukru).

Owartości nawozów do odkwaszania gleb informuje tzw. ogólna alkaliczność, której wartość bez względu na formy i skład chemiczny związków podaje się w procentach CaO. Produkt (nawóz) odkwasza glebę, gdy w wyniku jego przemian w glebie powstają jony OH^- lub HCO_3^- . Właściwości takie wykazują związki wapnia i magnezu występujące w formie tlenków, węglanów i krzemianów. Tempo przemian nawozów odkwaszających glebę, a tym samym szybkość odkwaszania, zależy od ich formy. W roztworze glebowym najszybciej rozpuszczają się formy tlenkowe, znacznie wolniej węglanowe, a najwolniej formy krzemianowe. Węglany i krzemiany wapnia i magnezu praktycznie nie rozpuszczają się w wodzie, związki te ulegają przemianom powoli pod wpływem kwasów występujących w glebie.

Wskaźniki jakościowe wapna nawozowego

Podstawowymi wskaźnikami do oceny nawozów wapniowych i wapniowo-magnezowych są:

- Siła zobojętniania (ogólna alkaliczność), czyli zdolność jednostki masy nawozu do zobojętniania określonej ilości kwasu. Wyraża się ją w procentach w stosunku do siły zobojętniania 1 g CaO przyjętej za

100 procent. Praktycznie siła zobojętniania może być mniejsza lub większa od procentowej zawartości CaO w nawozie. Ogólna alkaliczność mniejsza niż procent CaO w nawozie ma miejsce wówczas, gdy wapń w nawozie występuje częściowo w postaci soli obojętnych, np. siarczanu wapnia (CaSO_4). Siła zobojętniania większa niż procent CaO ma miejsce wówczas, gdy w nawozie obok wapnia występuje również magnez. Wynika to z faktu, że tlenek magnezu ma o 40 procent większą siłę zobojętniania niż tlenek wapnia (1 t MgO powoduje taki sam efekt odkwaszający w glebie jak 1,4 t CaO). Z tego względu dolomit ma większą siłę zobojętniania niż wapienie, oczywiście pod warunkiem, że ulegnie rozpuszczeniu w środowisku glebowym i będzie wystarczająco aktywny chemicznie.

- Aktywność chemiczna (reaktywność) jest bardzo ważną cechą nawozów węglanowych, gdyż od niej zależy szybkość odkwaszania gleby. Aktywność chemiczna jest ściśle związana ze stanem fizycznym surowca wapniowego (surowiec twardy jest mało aktywny). Twardość wapieni zależy natomiast od ich pochodzenia, wieku geologicznego i struktury. Skały geologicznie starsze są zwykle twarde. Aktywność chemiczna wzrasta w miarę coraz drobniejszego przemianowania surowca, dlatego surowce wapniowe o małej aktywności chemicznej należy bardziej rozdrabniać. Reaktywność nawozów węglanowych waha się od kilkunastu procent dla najstarszych wapieni i dolomitów z okresu prekambryjskiego, do prawie 100 procent dla miękkich skał z okresu kredowego.

dr inż. Elżbieta Kaczyńska,
Kierownik Działu Rolnictwa
Ekologicznego i Ochrony Środowiska

Źródła:

1. Filipek T. i inni „Zakwaszenie i wapnowanie gleb”, Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA 2015;
2. Filipek T., Fotyma M., Lipiński W. „Stan, przyczyny i skutki zakwaszenia gleb ornych w Polsce”, Nawozy i Nawożenie - Fertilizers and Fertilization, 2006, 27.
3. Jadczyński T., Kowalczyk J., Lipiński W. „Zalecenia nawozowe dla roślin uprawy polowej i trwałych użytków zielonych”, Materiały szkoleniowe nr 95, Puławy 2010.

REKLAMA

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
z siedzibą w Olsztynie

ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel./fax 89 535 76 84, 89 526 44 39

e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl

Oddział w Oleku

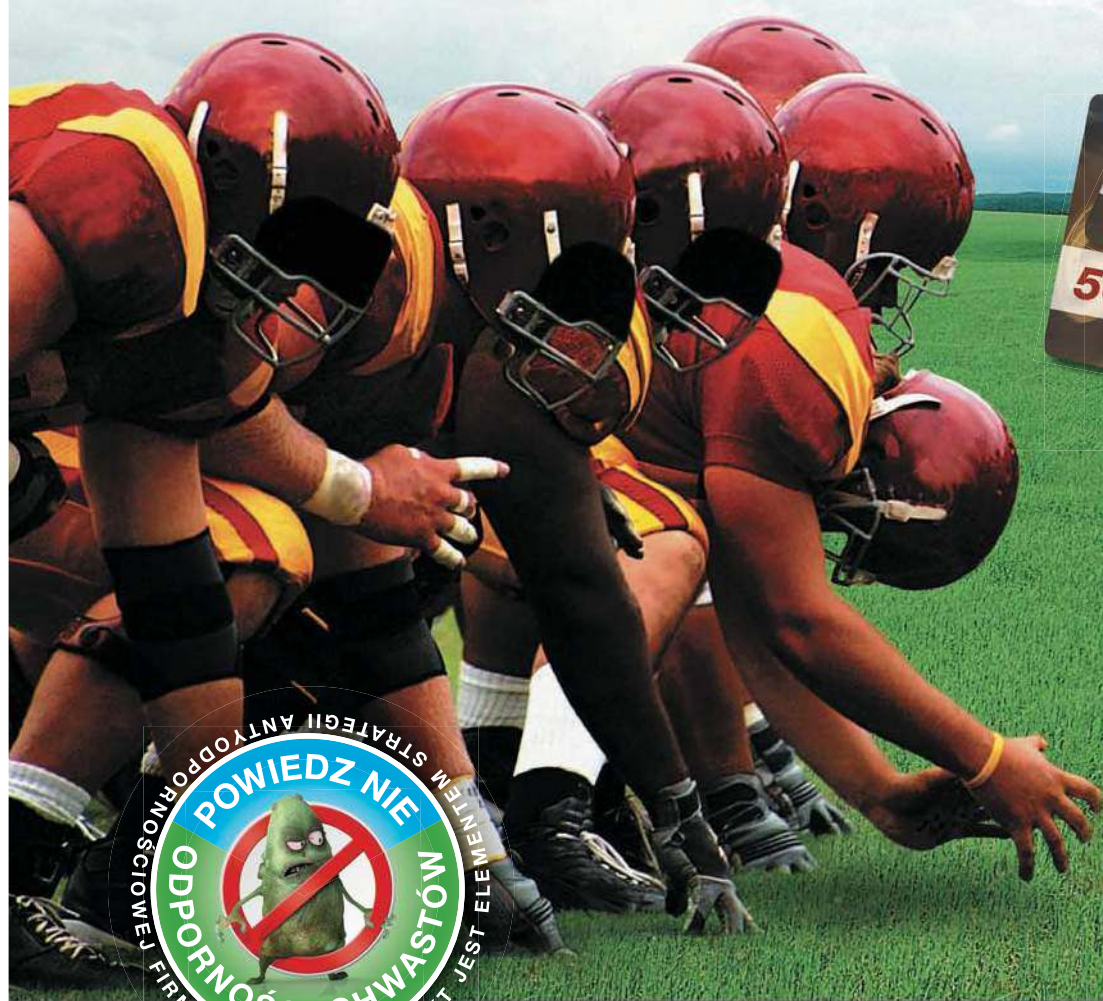
al. Zwycięstwa 1010, 19-400 Olecko
tel./fax 87 520 30 31, 87 520 30 32

e-mail: olecko.sekretariat@w-modr.pl

365190lbr-c-0

Obrona w komplecie

- kompletne rozwiązanie
- pewne zwalczanie miotły zbożowej, także uodpornionej
- ważny element strategii antyodpornościowej

KOMPLET®
560 SC

POWER by

**Kup Komplet
i odbierz kartę
paliwową!***

szczegóły na
www.paliwonazabieg.pl

* Karta paliwowa Orlen o wartości 150 zł za zakup 15 l Komplet; o wartości 50 zł za zakup 5 l Komplet.

Promocja trwa od 15.07.2019 do 15.11.2019

Komplet® 560 SC – ze środków ochrony roślin należy korzystać z zachowaniem bezpieczeństwa. Przed każdym użyciem przeczytaj informacje zamieszczone w etykiecie i informacje dotyczące produktu. Zwróć szczególną uwagę na stosowane zwroty wskazujące na rodzaj zagrożenia i symbole ostrzegawcze umieszczone w etykietach oraz przestrzegaj zalecanych środków bezpieczeństwa.

Bayer Sp. z o.o., tel. 22 572 36 12
Al. Jerozolimskie 158, 02-326 Warszawa

www.agro.bayer.com.pl

Dobre praktyki przy stosowaniu środków ochrony roślin

Bezpieczne i odpowiedzialne stosowanie środków ochrony roślin jest jednym z filarów zrównoważonego rolnictwa. Użytkownicy środków ochrony roślin powinni posługiwać się nimi z dbałością o środowisko naturalne a także bezpieczeństwo własne i osób postronnych.

Nowoczesne środki ochrony roślin przy właściwym ich użytkowaniu są bowiem pełni bezpieczne – wykorzystanie ich zgodnie z etykietą daje gwarancję, że rolnik nie zostanie narażony na niekorzystne działanie zawartych w nich stężonych substancji chemicznych. Zakres niezbędnej ochrony uzależniony jest od wielu czynników, takich jak klasa toksyczności produktu, jego przeznaczenie czy sposób użycia i wskazany w instrukcji użytkowania preparatu.

STOSOWANIE ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN, OPRÓCZ DUŻEJ WIEDZY I DOŚWIADCZENIA, WYMAGA TAKŻE UŻYCIA ODPOWIEDNIO SKALIBROWANEGO SPRZĘTU I CERTYFIKOWANEJ ODZIEŻY OCHRONNEJ.

Reguła ta dotyczy nie tylko samego momentu wykonywania zabiegu ochrony roślin, ale wszystkich etapów pracy – od przygotowania cieczy użytkowej do gospodarowania pustymi opakowaniami po zużytych środkach.

Ochrona podczas oprysku

Pracę ze środkami ochrony roślin należy rozpocząć od sprawdzenia założeń zawartych na etykiecie produktu. Informacje w niej zawarte różnią się w zależności od środka, dlatego należy ją każdorazowo uważnie przeczytać. Dokładna lektura etykiety pozwoli nie tylko zastosować odpowiednią

dawkę środka i zapobiecnie zatruciom pszczoł, lecz także pomoże dobrać odpowiednią odzież ochronną, taką jak rękawice, maska, gogle i kombinezon. Certyfikowaną odzież ochronną (z symbolem CE) można kupić w sklepie ze środkami ochrony roślin lub artykułami BHP. Podczas wykonywania zabiegu zawsze trzeba pamiętać o noszeniu środków ochrony indywidualnej.

Rękawice

Podczas przygotowywania cieczy użytkowej, czyli podczas pracy ze stężonym produktem, szczególnie ważne jest stosowanie wielorazowych, fłokowanych rękawic nitrylowych z długim mankietem. Takie nieprzepuszczalne rękawice chronią nie tylko przed szkodliwym działaniem substancji chemicznych, lecz także przed urazami mechanicznymi. Rękawice nitrylowe stosujemy także podczas oprysku. Przed założeniem rękawic sprawdzamy czy nie są uszkodzone, a przed zdjęciem zawsze umyjemy je pod bieżącą wodą – to przedłuży trwałość rękawic i zapobiega ich skażeniu od wewnątrz.

ZDEJMUJĄC RĘKAWICE PAMIĘTAJMY, ABY NIE DOTYKAĆ ICH CZĘŚCI ZEWNĘTRZNEJ – NIGDY NIE WYWRACAMY RĘKAWIC NA LEWĄ STRONĘ, BO UTRUDNI TO ICH PONOWNE UŻYCIE I SKAZI WNĘTRZE.

Joanna Gałązka

Maska

W zależności od rodzaju środka ochrony roślin, ochronę dróg oddechowych zapewni dobrze dopasowana do twarzy półmaska z filtrem przeciwpylowym P2 lub P3, półmaska z filtrem pochłaniającym A2 lub półmaska filtrująca-pochłaniająca z filtrami A2/P2. Oczy i twarz ochronimy za pomocą gogli i ekranu, a głowę – czapką z daszkiem lub kapturem kombinezonu.

Kombinezon

Kolejnym elementem ubioru jest kombinezon – jednorazowy lub wielokrotnego użytku – zapewniający ochronę przeciwcemiczną zgodną

z kategorią III, minimum typ 4. Pod kombinezon chowamy mankiety rękawic i cholewy butów.

Obuwie

Obuwie ochronne również powinno być wykonane z nieprzepuszczalnych materiałów, takich jak guma, winyl lub neopren. Prawdopodobnie założone obuwie do oprysków powinno być zakryte nogawkami spodni kombinezonu.

Szczelna kabina ciągnika

Badania przeprowadzone w różnych krajach dowodzą, że używanie ciągnika ze szczelną kabiną przy stosowaniu środków ochrony roślin 10-krotnie zmniejsza

poziom narażenia na kontakt z cieczą użytkową. W kabinie ciągnika muszą znajdować się: opakowanie nitrylowych rękawic jednorazowych – na wypadek konieczności zmiany ustawień opryskiwacza lub drobnej naprawy, worek plastikowy na zużyte rękawice i pojemnik z czystą wodą, aby natychmiast przemyć części ciała (oczy, dłonie, twarz), które miały kontakt z cieczą użytkową.

Po skończonej pracy

Po zakończeniu pracy należy wziąć kąpiel i zadbać o dobry stan odzieży ochronnej zgodnie z instrukcjami producentów. Przy czyszczeniu i praniu odzieży trzeba pamiętać o:

- umyciu rękawic oraz butów wodą przed ich zdjęciem,
- wyczyszczeniu wnętrza maski szmatką lub wilgotnym ręcznikiem z użyciem delikatnego środka do mycia naczyń,
- wymianie maski jednorazowej po każdym użyciu,
- umyciu wodą okularów ochronnych po każdym dniu pracy.

W przypadku kombinezonów ochronnych:

- jednorazowego użytku – należy wymieniać po każdym dniu pracy,
- wielokrotnego użytku – nie powinno się przekraczać maksymalnej liczby prania.

PODOBNIENIE JAK PRZETERMINOWANE CZY NIEZUŻYTE DO KOŃCA ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN, TAK SAMO ZUŻYTE ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ NALEŻY TRAKTOWAĆ JAKO ODPAD NIEBEZPIECZNY I PRZEKAZAĆ JE FIRMOM ŚWIADCZĄCYM PROFESJONALNE USŁUGI ODBIORU, TRANSPORTU I UNIESZKODLIWIANIA TAKICH ODPADÓW.

Najnowsze rozwiązania i najlepsze praktyki dotyczące stosowania środków ochrony roślin zebrane zostały na stronie internetowej www.bezpiecznie.org – bezpłatnej bazy wiedzy, zawierającej praktyczne wskazówki m.in. na temat odzieży ochronnej, kalibracji opryskiwaczy oraz ewidencji zabiegów ochrony roślin.

Joanna Gałązka
Polskie Stowarzyszenie
Ochrony Roślin

Bor – kluczowy pierwiastek w uprawie rzepaku

Kluczową rolę w okresie jesieni odgrywa bor. Jest najważniejszym mikroelementem w uprawie rzepaku. Dobre zaopatrzenie roślin rzepaku w ten pierwiastek zwiększa efektywność pobierania innych składników pokarmowych. Jest niezbędny od początku wegetacji, konieczne zatem jest dobre zaopatrzenie w ten składnik już na samym starcie.

Uprawa rzepaku ozimego w sprzyjających warunkach może być rentowna. Genetyczny potencjał plonotwórczy tej rośliny wynosi 8 t/ha. Oczywiście w naszym kraju jest on niemożliwy do uzyskania, nawet w wyjątkowo sprzyjających warunkach. Ograniczenia i klimatyczne i glebowe nie pozwalają na osiągnięcie takich plonów. Przez ostatnie lata standardem było uzyskiwanie przez polskich rolników zbiorów na poziomie 4,5 t/ha. Miniony sezon, głównie z uwagi na panującą praktycznie przez cały rok suszę, okazał się wyjątkowo niekorzystny dla producentów rzepaku. Zopublikowanych przez COBORU wstępnych wyników plonowania prowadzonych w ramach doświadczeń porostowych wynika, iż odmiany wzorcowe dały plon na poziomie 3,6 t/ha. To zdecydowanie za mało, by móc stwierdzić, iż uprawa rzepaku jest opłacalna. Tym bardziej, że ta sama jednostka naukowa kilka lat temu badając potencjał plonotwórczy tej rośliny w optymalnych warunkach uzyskiwała plony na poziomie 6,5 t/ha, a średnie możliwości produkcyjne oszacowano na ponad 5 t/ha. I takie rekordowo wysokie plony uzyskiwali niektórzy polscy rolnicy. Niestety, niedobór wody już trzeci rok z rzędu redukuje plon. Produkcja rzepaku w takich warunkach przestaje być rentowna.

UZYSKANIE WYSOKICH PLONÓW TO PRIORYTET KAŻDEGO PRODUCENTA. Z UWAGI

NA UBIEGŁOROCZNE DOŚWIADCZENIA, NIEZBĘDNE BĘDZIE UTRZYMANIE WYSOKICH STANDARDÓW PRODUKCJI ORAZ ZMODYFIKOWANIE TECHNOLOGII NAWOŻENIA, BY ODPOWIEDNIO PRZYGOTOWAĆ ROŚLINY NA EWENTUALNE STRESY ZWIĄZANE Z POJAWIENIEM SIĘ ANOMALII POGODOWYCH.

Rzepak został już posiany. Aktualnie producenci rozważają wybór odpowiednich preparatów stymulujących i odżywiających plantację, by doprowadzić rośliny do optymalnego rozwoju przed okresem spoczynku zimowego oraz zagwarantować szybki start wiosną. Jesienią kształtuje się potencjał plonotwórczy. Osłabione w początkowych fazach rozwojowych rośliny nie będą w stanie nadrobić strat wiosną. W okresie jesieni następuje zawiązywanie się organów generatywnych – tworzą się zawiązki pędów bocznych i kwiatostanów. Zbiegi przeprowadzone w tym terminie bezpośrednio przełożą się na przyszłoroczny wynik

Fot. Doradca Rolniczy

produkcyjny. Niedobór wody, który w naszym kraju staje się standardem, upośledza i dostępność i przemieszczanie się składników odżywczych. Niezbędnym zabiegiem będzie zatem dolistne odżywienie upraw rzepaku.

Kluczową rolę w okresie jesieni odgrywa bor. Jest najważniejszym mikroelementem w uprawie rzepaku. Dobre zaopatrzenie roślin rzepaku w ten pierwiastek zwiększa efektywność pobierania innych składników pokarmowych. Jest niezbędny od początku wegetacji, konieczne zatem jest dobre zaopatrzenie w ten składnik już na samym starcie. Tym bardziej, że większość polskich gleb zawiera niedostateczne ilości boru, jest on pierwiastkiem deficytowym, wymywanym z gleby, słabo sorbowanym. Kontroluje on aktywność hormonów roślinnych, które są odpowiedzialne za wzrost najmłodszych komórek zarówno korzeni, jak i organów nadziemnych. Jesienna aplikacja ma na celu uzyskanie prawidłowego pokroju roślin. Odżywienie borem zapewnia odpowiednią wielkość rozety, mocną i grubą szyjkę korzeniową, a także głęboki system palowy. Pierwiastek ten bierze udział w kształtowaniu

struktury ścian komórkowych – tworzenie silnych pędów. Od początku jesiennej wegetacji jest niezbędny zarówno dla prawidłowego rozwoju systemu korzeniowego, jak i rozety nadziemnej oraz zawiązków organów generatywnych. Główną funkcją tego mikroelementu jest wspomaganie rozwoju systemu korzeniowego. Przy jego deficycie system korzeniowy jest słabo rozwinięty z wytworzonymi pustymi przestrzeniami w tkankach korzeni.

JESIENNE ZANIECHANIE DOKARMIANIA PLANTACJI BOREM POGŁĘBIA NIEDOBÓR TEGO PIERWIASTKA. WIOSNĄ PROWADZI TO DO PĘKANIA ŁODYG, CO PRZYZCYNIA SIĘ DO USZKODZENIA WIĄZEK PRZEWODZĄCYCH I UPOŚLEDZENIA TRANSPORTU SKŁADNIKÓW POKARMOWYCH.

Wiosną brzegi najstarszych liści roślin objętych niedoborem boru są przebarwione na fioletowo-czerwono i zawinięte do góry. Ponadto nieodżywione borem rośliny są podatne na uszkodzenia mechaniczne. Gorzej zimują. Niedobór boru objawia się także niską ilością łuszczyzny rzepaku (górne łuszczyzny po zawiązaniu się nasion zasychają), małą liczbą ziaren w łuszczyźnie oraz zwiększoną ilością pędów, z których po kwitnieniu nie powstają łuszczyzny. Ten mikroelement nie tylko wpływa na zwiększenie plonu, ale bardzo korzystnie wpływa na polepszenie jego parametrów jakościowych.

Bor w uprawie rzepaku ma kluczowe znaczenie przede wszystkim dla przemian i transportu węglowodanów, wzrostu komórek w merystemach i korzenia i pędów, a także i dla produkcji pyłku kwiatowego. Z uwagi na małą ruchliwość pierwiastka w roślinie, jak i jego niedobory w glebach, niezbędne jest kilkukrotne odżywienie plantacji tym pierwiastkiem. Proces dokarmiania należy rozpocząć już jesienią, najkorzystniej jest przeprowadzić zabieg w fazie 4-8 liścia ((BBCH 14-18).

Przykładem preparatu, który podany jesienią zapewnia prawidłowy wzrost i rozwój najmłodszych części roślin rzepaku ozimego: stożków wzrostu, korzeni (zwłaszcza włóśnikowych – lepsze pobieranie wody i składników pokarmowych) jest Bormax Turbo. Stosowany profilaktycznie jest bardzo efektywnym źródłem boru. Jest też niezbędny w przypadku występowania warunków glebowych ograniczających dostępność tego składnika dla roślin (wysokie lub niskie pH, niedobór wody w glebie, niska zawartość substancji organicznej).

Rozgoryczenie producentów rzepaku jest ogromne. Kolejny rok z rzędu plony były zdecydowanie niższe niż oczekiwano. Odpowiednie przygotowanie upraw do spoczynku zimowego będzie priorytetem producentów rzepaku. Dokarmianie plantacji borem może okazać się skutecznym narzędziem, które przed zimą zapewni roślinom odpowiednią kondycję i zwiększy ich zimotrwałość. Ważne, by zabieg dokarmiania miał charakter prewencyjny i stał się standardowym elementem agrotechniki, nie zaś był wyłącznie działaniem interwencyjnym.

Anna Rogowska

Głownia guzowata kukurydzy

Kukurydza jest podatna na infekcje w bardzo szerokim przedziale czasu. Korelując cykl rozwojowy sprawcy i najwyższą wrażliwość żywiciela można wyznaczyć trzy najbardziej szkodliwe w produkcji kukurydzy fazy infekcji.

Sezony wegetacyjne o wysokich temperaturach powietrza nawet do 39°C oraz skąpych opadach sprzyjają występowaniu głowni guzowatej kukurydzy, co obserwowaliśmy w bieżącym sezonie wegetacyjnym. Na stanowiskach, gdzie kukurydę uprawia się w monokulturze oraz narażonych na uszkodzenia powodowane żerowaniem owadów (głównie ploniarki zbożówki, mszyc, skoczków, wciornastków) lub czynnikami abiotycznymi (podczas zabiegów, gradobiciem, nawiewającym piaskiem) również może wzrastać nasilenie objawów głowni. Są nimi charakterystyczne guzy, które początkowo są elastyczne, srebrzystobiałe i wypełnione mazią, ciemno wybarwioną masą zarodników. Kolejno te dojrzewają i wówczas błona otaczająca guz staje się pergaminowa i krucha, łatwo pękająca i uwalnia zarodniki, które mogą do 3 lat przetrwać w glebie. Objawy głowni najczęściej rozpoznajemy na kolbach, jednak grzyb może porażać wszystkie naziemne części rośliny: korzenie podporowe, liście, łodygę oraz wiechę, tworząc na nich pojedyncze lub liczne guzy.

KUKURYDZA JEST PODATNA NA INFEKCJE W BARDZO SZEROKIM PRZEDZIELE CZASU.

Korelując cykl rozwojowy sprawcy i najwyższą wrażliwość żywiciela można wyznaczyć trzy najbardziej szkodliwe w produkcji kukurydzy fazy: od czwartego do siódmego liścia, w czasie wiechowania i pylenia oraz w okresie dojrzewania ziarniaków.

Straty mogą być na poziomie 10-20% plonu, jedynie w epidemicznym nasileniu powodują 90-100% spadek plonu. W uprawie kukurydzy cukrowej pojedyncze guzy są przesłanką do dyskwalifikacji uprawy.

Szkodliwość choroby wyraża się w niższym plonie zielonej i suchej masy, na co głównie wpływa niekorzystny stosunek niewypełnionych kolb do reszty masy kukurydzy. W porażonym materiale roślinnym wzrasta zawartość włókna surowego i spada ilość związków bezazotowych, we frakcjach tłuszczowych obecny jest barwnik zarodników sprawcy choroby. Zielonka ma niższą zawartość cukru, niższą wartość energetyczną i pogarsza się strawność paszy.

W badaniach dotychczas prowadzonych nie udowodniono negatywnego wpływu patogena na smakowość i kolejno na parametry kondycji zdrowia zwierząt czy mleka po podaniu paszy z porażonej kukurydzy. Nie zaleca się jednak przekraczania udziału takiej paszy w skarmianiu krów mlecznych w okresie zasuszania i okresie laktacji, natomiast ograniczenia nie dotyczą bydła opasowego.

OBECNOŚĆ NIELICZNYCH GUZÓW GŁOWNIOWYCH NIE ELIMINUJE ZATEM PASZY, A WYMAGA JEDYNI KONTROLI BILANSU ŻYWIENIOWEGO ZWIERZĄT.

Objawy głowni najczęściej rozpoznajemy na kolbach, jednak grzyb może porażać wszystkie naziemne części rośliny

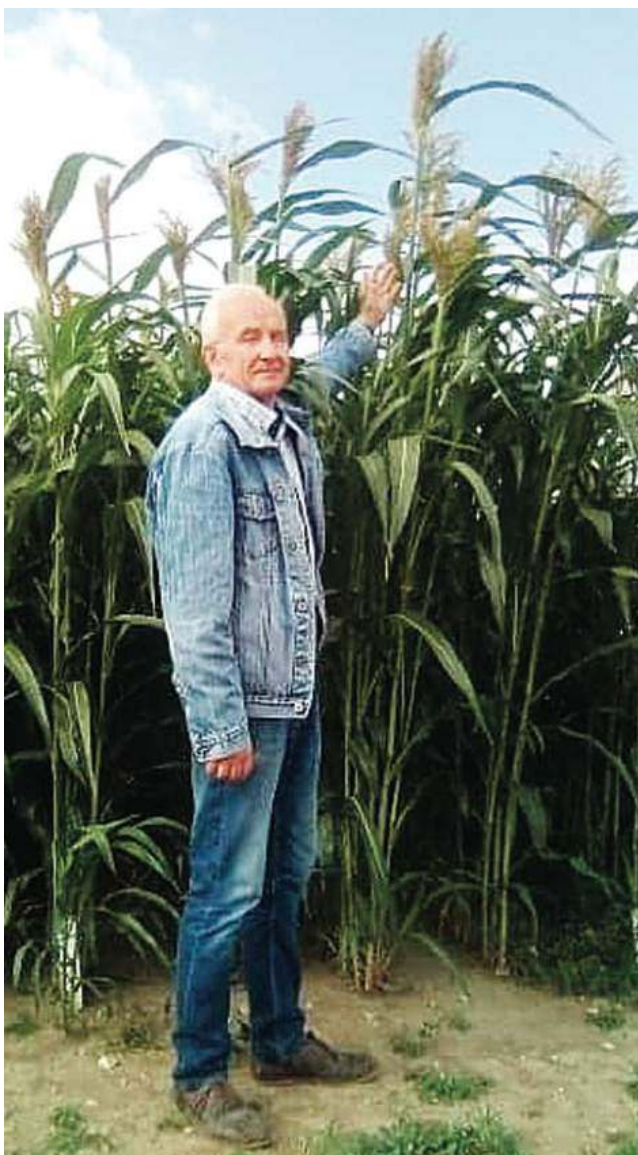
SZKODLIWOŚĆ CHOROBY WYRAŻA SIĘ W NIŻSZYM PLONIE ZIELONEJ I SUCHEJ MASY, NA CO GŁÓWNIIE WPŁYWA NIEKORZYSTNY STOSUNEK NIEWYPEŁNIONYCH KOLB DO RESZTY MASY KUKURYDZY.

Chociaż do infekcji *Ustilago maydis* może dojść niemal w całym okresie wegetacji kukurydzy to ochrona chemiczna polega jedynie na wykorzystaniu zapraw nasiennych chroniących rośliny jedynie we wczesnych stadiach rozwojowych. Wśród aktualnie zarejestrowanych zapraw są cztery, z których zawierająca tiuram będzie możliwa do stosowania, przechowywania lub unieszkodliwiania jedynie do 30 stycznia 2020 r. i będzie całkowicie wycofana z rynku środków ochrony roślin. Pozostają trzy produkty zawierające sedaksan, tritikonazol, fludioksonil wraz matalakylem -M. Zapobieganie nasileniu głowni guzowatej kukurydzy może też polegać na poprawnym zmianowaniu, zrównoważonym nawożeniu NPK i preferencji odmian mniej podatnych. Nie powinno się stosować obornika, pochodzącego od zwierząt skarmianych paszą z chorych roślin, ponieważ stwierdzano licznie teliospory - długowieczne zarodniki patogena w odchodach zwierząt.

dr Marta Damszel
UMW Olsztyn

SORGO roślina niszowa, ale z potencjałem

Sorgo, jako bezglutenowe zboże, może być ciekawą alternatywą dla rolników, którzy dysponują słabymi gruntami z niedoborem wody. Jednak każdy musi sam poeksperymentować i wybrać najlepszą technologię uprawy w swoim gospodarstwie.

Henryk Pastuszek, dyrektor Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian we Wróclawie

Sorgo jako roślina uprawna jest znana ludzkości od bardzo dawna. Szacuje się, że na terenach Afryki było uprawiane już 3-5 tysięcy lat temu. Ponieważ sorgo pochodzi właśnie z Afryki, roślina ta cechuje się bardzo dobrą tolerancją na wysokie temperatury i niedobory wody. Sorgo może być uprawiane na glebach lekkich, jednak dużo lepiej plonuje na kompleksach

bardziej żyznych. Do dziś sorgo jest uprawiane głównie w Afryce i ciepłych krajach Azji. W krajach mniej rozwiniętych uprawia się je głównie z przeznaczeniem na pokarm dla ludzi (ziarno sorga nie zawiera glutenu i ma podobne właściwości do ziarna kukurydzy). Natomiast w krajach wysoko rozwiniętych przeznacza się je głównie na paszę dla zwierząt, w formie kiszzonek.

WARTO DODAĆ, ŻE SORGO JAKO ZBOŻE ZAJMUJE PIĄTE MIEJSCE NA ŚWIECIE POD KĄTEM ŚWIATOWEJ PRODUKCJI ZBÓŻ.

W naszym kraju sorgo jest rośliną niszową. Jednak z powodu coraz częściej występujących niedoborów wody jak i sporego arealu gleb słabych, można by się pokusić o stwierdzenie, że w przyszłości roślina ta będzie konkurować z kukurydzą głównie w produkcji „na ziarno”. Jeśli chodzi o kiszzonek, kukurydza jest dużo lepszą rośliną do ich wytwarzania z uwagi na energetyczność wytworzonej paszy (sorgo - pomimo bardzo wysokiego potencjału plonu masy z ha - ma niższą energetyczność z uwagi na brak wykształconego ziarna, mniejszą zawartość suchej masy - ok. 22% oraz więcej włókna surowego - ok. 30 %).

Skupmy się więc na agrotechnice sorga w uprawie go na ziarno.

Sorgo jest rośliną jarą. Wszystkie uprawki późniewne jak i orkę zimową wykonujemy podobnie jak pod kukurydzą. Optymalny termin siewu od 15 maja do pierwszej dekady czerwca.

SORGO LUBI OGRZANĄ GLEBĘ. WTEDY OBSERWUJEMY BARDZO SZYBKIE I WYRÓWNANE WSCHODY.

W przypadku ochłodzenia, wschody mogą się przeciągać i nie będą wyrównane. Temperatura gleby: 12-14 stopni C. Głębokość siewu: od 3 do 5 cm, przy rozstawie międzyrzędzi od 35 do 50 cm. Optymalna obsada roślin to 220-240 tysięcy szt./ha. Zapotrzebowanie na składniki pokarmowe to: około N-150 kg/ha; P₂O₅-50-70 kg/ha; K₂O-150 kg/ha. Dodatkowo wapń 30-50 kg/ha oraz Mg 15-30 kg/ha. Technologia nawożenia podobnie jak w przypadku kukurydzy, najczęściej

w trakcie siewu. Ważne jest, aby nie dopuścić do zachwaszczenia plantacji w pierwszej fazie wzrostu podobnie jak w produkcji kukurydzy. W naszej szerokości geograficznej, szkodniki w produkcji sorgo, raczej nie stanowią problemu. Odmiany na ziarno nie są wysokie. Dorastają do 1-1,6 m. Zbiór przeprowadzamy z reguły na początku października. Jednoetapowo kombajnem zbożowym starając się kosić same wiechy. Na lepszych stanowiskach, plon

ziarna może wynieść nawet do 11 ton/ha. Ziarno konieczne należy dosuszyć.

Sorgo, jako bezglutenowe zboże, może być ciekawą alternatywą dla rolników, którzy dysponują słabymi gruntami z niedoborem wody. Jednak każdy musi sam poeksperymentować i wybrać najlepszą technologię uprawy w swoim gospodarstwie poprzez odpowiedni dobór odmian, nawożenie i ogólnie ujmując agrotechnikę.

Bartłomiej Ptasek

Sorgo jest rośliną jarą. Wszystkie uprawki późniewne jak i orkę zimową wykonujemy podobnie jak pod kukurydzą.

REKLAMA

Hyundai Tucson. Poznaj sportową wersję N Line.

N Line

**Przestuj, aby wziąć udział w loterii.
Do wygrania:**

Zależy Ci na ekscytującej stylizacji samochodu?

Nowy Hyundai Tucson N Line to nowa, agresywna sylwetka ze sportowymi akcentami: unikatowym kaskadowym grillem, 19-calowymi felgami i sportowymi oponami. Specjalnie dostrójone zawieszenie daje fantastyczne prowadzenie na drodze. A do tego nowoczesne systemy bezpieczeństwa, nawigacja z 8-calowym, dotykowym ekranem, kamerą cofania, obsługą Apple CarPlay™ i Android Auto™ i 5-letnia gwarancja bez limitu kilometrów. Zapisz się na jazdę próbną i weź udział w Wielkiej Loterii Jazd Testowych Hyundai.

**Specjalne rabaty
dla rolników!**

Hyundai Daszuta

Tuwima 23, Olsztyn

89 541-84-66

Znajdź nas: Facebook Youtube Instagram

Pełna oferta: www.daszuta.hyundai.pl

WE DWOJE

Drodzy Czytelnicy, rubrykę naszą dedykujemy wszystkim poszukującym swojej drugiej połowy wśród osób mieszkających lub chcących zamieszkać na terenach wiejskich.

Jak zamieścić swój anons lub wysłać list? Wystarczy wypełnić i wysłać zamieszczony poniżej kupon, w którym należy napisać hasło ogłaszającego się (np. KAWALER Z MAZUR) i numer rubryki. W tym wydaniu jest to numer 09/2019. Należy też pamiętać, by do listu załączyć znaczek pocztowy za 2,6 zł. Ogłoszenia są bezpłatne, ale muszą być napisane na kuponie zamieszczonym poniżej. Listy związane z naszą rubryką, należy wysłać na adres redakcji: „Gazeta Olsztyńska”, ul. Partyzantów 28, 10-521 Olsztyn, z dopiskiem: We dwoje. W razie pytań zapraszamy do kontaktu telefonicznego pod numerem (89)539-74-82.

Panowie

WE DWOJE NR 09/2019

OD 40 – DO 60 LAT ELEGANCKI WDOWIEC

176/74/59 jestem bez zadnych zobowiazan i nalogow, niezalezny finansowo i mieszkaniowo, zmotoryzowany, ktoremu mozna zaufac, zyciowa wobec innych, troskliwy i czuly. Jestem z okolic Dzialdowa.

POWYZEJ 60 LAT TADEUSZ Z OSTRÓDY

Rozwiedziony 69/171/84, szczuply, emeryt lubiaczy tanczyć. Mieszkam sam, zmotoryzowany, poznam mila Panią, która chcialaby być razem, lubiaca tanczyć, może być z Olsztyna lub okolic.

SAMOTNY Z ELBLĄGA

Mam 60 lat jestem spokojnego charakteru, jestem na rencie, dorabiam dorywco. Dokucz mi strasznie samotnosć, chcialbym poznać Panią ze swojego miasta, z którą chcialbym spędzić cale swoje zycie.

RYSEK

Mam 62 lata , 175cm wzrostu stanu wolnego, wykształcenie średnie, pracuje, mam własne mieszkanie, szukam Pani w wieku 52-55 lat, spokojną, cel stały związek.

ATRAKCYJNY

Zadbany, szczuply, wolny 64/175, zmotoryzowany, niezalezny finansowo i mieszkaniowo, poznam Panią w zbliżonym wieku z Olsztyna, nr. Telefonu przyspieszy kontakt.

POSZUKUJACY

Jestem emerytem bez nalogow i zobowiazan, niepalacy. Poszukuje Pani emerytki samotnej bezdzietnej lat 66-70 o dobrym zdrowiu i zasilku, z wykształceniem średnim, uczciwej, wzrost 170cm, szczuplej bez zobowiazan, która ceni sobie przyjaźń i miłość we dwoje oraz aby mogła u mnie zamieszkać.

JEDYNAK

Wdowiec 71/178/70 z wykształceniem, niezłą aparycją i prewencją, pozna Panią z Olsztyna lub okolic – cel stały związek

EMERYT Z OLSZTYNA

Mam 69 lat, 168 cm wzrostu, jestem niezalezny mieszkaniowo i finansowo, poznam Panią w wieku do 65 lat z Olsztyna lub okolic.

SAMOTNY 78

Wdowiec 78 lat, szuka przyjaciółki, wiek obojętny, aby była uczciwa i miła, to ja pocieszę

zagram, zaśpiwam i przytulę, tak Ci kochanie obecuję.

RAK 62

Atrakcyjny, zadbany, ułożony 174/80, zmotoryzowany, odpowiedzialny, niezalezny, bez nalogow, majacy swoje pasje i zainteresowania, kocham sport i ludzi, poznam mila Panią. Cel stały związek.

WAGA 73

Mieszkam w Olsztynie, 170/74, niezalezny finansowo, wdowiec, zadbany, bez nalogow. Poznam Panią wdowę z Olsztyna, cel stały związek.

ILAWIANIN

Wolny emeryt bez nalogow i zobowiazan, wierzacy z własnym M, uczciwy i tolerancyjny Pozna mila Panią bez nalogow i zobowiazan wierzącą, uczciwą, kulturalną, skromną, szczupłą i zadbana. Pani może u mnie zamieszkać.

UCZCIWY WDOWIEC

Samotny wdowiec z Olsztyna, pogodny, uczciwy, średniego wzrostu i budowy, zadbany po osiemdziesiątce, miłośnik przyrody, zmotoryzowany i dobrze sytuowany z mieszkaniem. Poznam bratnią duszę po siedemdziesiątce.

RÓŻA

Bezdzienna Pani bez nalogow pozna Pana.

Z OLSZTYNA

Olsztynianka, Wdowa 70 lat o pogodnym usposobieniu, lubiaca przyrode i muzyke, niezalezna finansowo i mieszkaniowo, pozna Pana bez uciagliwych nalogow z Olsztyna lub pobliskiej okolicy, cel przyjaźń.

SAMOTNA WDOWA

64/158/50 bez nalogow, szukam przyjaciół obojga płci z którymi moglabym sie spotykac, odwiedzac, porozmawiac o troskach dnia codziennego. Samotnosć w długie jesienne wieczory jest ciężka. Najchętniej z Elbląga lub okolic.

SAMOTNA Z OLSZTYNA

Jestem samotna, mam 61 lat, niezalezna poznam Pana wdowca, zmotoryzowanego, pragnącego ciepla i zycia we dwoje cel stały związek lub przyjaźń.

WESOŁA

Zadbana, szczupła, niska 70- latka pozna samotnego Pana z Olsztyna lub okolic. Pana, któremu dokucz samotnosć, który lubi spacerować, muzykę, bez dokuczliwych nalogow, niezaleznego finansowo i mieszkaniowo. Jestem osoba zyciowa i czula, potraciaca kochac.

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

! F.H.U. kupi knury, maciory, bydło, samochód+ waga, faktura, tel.721-040-072.

! Kupię byczki, jałówki, w każdej kondycji, 100kg- 400kg do dalszego chowu. 607-53-32-66

GEŚI chowane naturalnie, na wolnym wybiegu, karmione owsem sprzedam. tel.572-968-286

KOKOSZKI OKAZJA, szczepione różnokolorowe, 16-20 tygodniowe-sprzedam z dowozem na miejsce tel.505-919-321.

KUPIĘ jałówek i byczki od 200kg wzwyż, 692-411-362

KURKI MŁODE ODCHOWANE, szczepione, różnokolorowe- sprzedam, dowóz GRATIS tel.791-348-180.

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

NML Sprzedam cielaka, 518-966-527

NML Sprzedam cielaki- byczki, jałówki, 516-181-554

NML Sprzedam jałowicę wysoko-cielną, wycielenie 5.10.2019r., 508-731-074

SPRZEDAM cielęta 2 miesięczne, byczki, 504-046-780

SPRZEDAM jałówki cielne, 4szt z wycieleniem na wrzesień. 660-736-741

SPRZEDAM jałówki wysokocielne. 501-460-353

SPRZEDAM klacz 3 letnią, ojciec Gesir, matka Fala, księga główna. 517-697- 305, 504-751-605

SPRZEDAM kogutki rajske, 693-126-864

SPRZEDAM krowę na wycieleniu 3 raz, biało grzbietka, czarno biała 3 raz, 5 m-cy, cielna. Kosiarkę rotacyjną, przyczepę 1 osiową, wyw. na 3 strony, 605-981-589

SPRZEDAM krowę, jałówka, cielna, byk 400kg, cielak 150kg. 500-35-85-97

SPRZEDAŻ kaczek, brojlera do uboju i po uboju. Lubawa, ul.Toruńska 1, 514-210-314

maszyny rolnicze

DMUCHAWA do zboża 7,5kW-1000zl. 574-993-037

KOMBAJN ziemniaczany Anna sprzedam, 510-212-297

NML Sprzedam pszenżyto i kombajn ziemniaczany Anna, 691-839-482

NML Sprzedam wał kruszący 6m ciągany, pług dwuskbowy obrotowy, talerzówka 2,2m, pług czteroskbowy obrotowy Overum tel.698-703-449

NML Sprzedam wiertarkę stołową, gilotnę hydrauliczną do blachy, zwolnica do Claas Mercator, tokarnię do metalu, tel.698-703-449

PŁUGI, beczkowozy, zgrabiarki, kosiarki, agregaty, siewniki, ładowarki, ciągniki, opryskiwacze, 507-962-508

PRZYCZEPY do bel. 509-845-629

SERWIS maszyn rolniczych. 604-141-742

SILNIK do C-360 oraz Perkins 3P po remoncie. 509-845-629

SILNIK IFA, koparkę 1202 Atlas, tyżkę DETA, opony 16,9/28, 724-742-559

SPRZEDAM kombajn ziemniaczany ANNA II, gotowy do pracy, 516-971-830

SPRZEDAM mało używany siewnik zbożowy „Poznaniak”. 506-81-69-64.

UŻYWANE CZĘŚCI URSUS-ZETOR silniki; skrzynie biegów; tylne mosty; zwolnice; podnośniki; przednie napędy; bloki; głowice i inne; możliwość wysyłki ceny od 100zł., 601-598-983

WAŁ kruszący 6m ciągany, pług dwuskbowy obrotowy, talerzówka 2,2m, pług czteroskbowy obrotowy Overum- sprzedam tel.698-703-449

WIERTARKA stołowa, gilotyna hydrauliczna do blachy, zwolnica do Claas Mercator, tokarnia do metalu- sprzedam tel.698-703-449

ciągniki

NML Sprzedam ciągnik C-360 po remoncie, 883-056-851

SPRZEDAM konwie kompletne z przewodami i pulsatorami tanio, 501-201-523

produkty rolne

NML Sprzedam siano w kostce dobrej jakości, 56-472-15-69

SPRZEDAM gorczycę na poplon, zbiór 2018r., oczyszczona i sucha, 500-129-026

SPRZEDAM jęczmień i pszenicę, 665-378-301

SPRZEDAM kukurydzę na ziarna lub na kiszonkę, okolice Wieczfni i Iłowa, 608-164-160

SPRZEDAM kukurydzę na ziarno i kiszonkę, okolice Wieczfni i Iłowa, 608-164-160

SPRZEDAM mieszanekę zbożową

i żyto hybrydowe. Cena do uzgodnienia, 609-132-044

SPRZEDAM pszenicę ozimą dobrej jakości, nadaje się do siewu, 606-713-778

SPRZEDAM pszenżyto ozime, czyszczone, 604-846-684

SPRZEDAM pszenżyto, jęczmień. 603-185-238.

SPRZEDAM siano słoma w kostach, siano kiszonka. 511-272-090

SPRZEDAM słomę żytnią baloty, 120cm, 30zł/szt, Frygnowo, 509-683-256

SPRZEDAM ziemnaki Irga. 698-640-426

SPRZEDAM ziemniaki Irga. 514-897-954

SPRZEDAM żyto hybrydowe do siewu. 502-329-692.

ZIEMIANKI irga, wineta- sprzedam. 723-238-223

inne

CHŁODNIE do mleka 500l, doarekę sprzedam. 880-397-524

KUPIĘ ciągniki, sprawne lub do remontu. 888-881-802

ORKA, uprawa, siew agregatem, 724-744-684

SPRZEDAM owies, zgrabiarka 5, lejek. 500-35-85-97

SPRZEDAM3HA łaki ze stawem, siano-bele, rozrzućnik 2-osiowy do obornika, 795-119-048

USŁUGI dla rolnictwa Działdowo agromachines.pl, 501-385-555

WEZMĘ w dzierżawę grunty orne. Atrakcyjne warunki, 507-089-077

WEZMĘ ziemię w dzierżawę. Okolice: Złotowa, Omule, Prątnica, 665-833-901

ZIEMIA rolna, 6ha, sprzedam. Szczepankowo 23, 509-371-064, (89)645-02-14

Gdzie nas szukać?

Małgorzata Dargiewicz
Dyrektor projektu
Rolnicze ABC
Tel. (89) 5397473
Kom. 502-499-528
m.dargiewicz@rolniczeabc.pl
www.rolniczeabc.pl
fb: rolniczeabc

Następne wydanie
16 października 2019

Nr 9/2019

hasło

imię i nazwisko.....

adres.....

nr PESEL rok urodzenia.....

treść zgłoszenia (maksimum 30 słów).....

Powyższe dane do wiadomości redakcji własnoręczny podpis.....

Polub rolniczeabc na Facebooku

Wykorzystanie potencjału genetycznego młodzieży hodowlanej – 1000 g przyrostu na dobę, Czy to możliwe?

Pomimo intensywnego rozwoju hodowli bydła mlecznego w naszym kraju nadal jesteśmy importerem około 80 tys sztuk jałówek z Holandii, Danii, Niemiec, Francji i innych krajów przeznaczonych do dalszego użytkowania mlecznego. Takie zakupy dla każdego rozwijającego się gospodarstwa są sporym obciążeniem finansowym i niosą ryzyko zawleczenia chorób oraz zakupu zwierząt dla których w drodze selekcji nie znalazło się miejsce woborze w której się urodziły.

Dlatego więc nie możemy w pełni wykorzystać potencjału genetycznego zwierząt hodowlanych w naszym kraju który już dziś w nielicznych gospodarstwach pozwala na produkcję 11-15 tys. kg mleka w 305 dniowej laktacji. Już od początku lat 90-tych sukcesywnie zmienia się udział polskich stad z rasy Polskiej Białej Czarnej do Holsztyńsko Fryzyjskiej. Większość gospodarstw będących pod oceną kontroli użyteczności utrzymuje zwierzęta mające 95-100% dopływ rasy HF. Zwierzęta rasy HF zaprogramowane są na wysoką produkcję mleka przekraczającą zdecydowanie 10 000 kg mleka w 305 dni.

Przedstawiamy więc jeden z podstawowych czynników, który pozwala na pełne wykorzystanie potencjału zwierząt i osiąganie średniej produkcji na poziomie 40 kg

mleka. Dobry start to zdrowe zwierzęta, intensywny wzrost i szybsze wycielenie oraz niższy koszt odchowu i bardzo wysoka produkcja życiowa w przyszłości.

Ekspert radzi:

(Mateusz Mieczkowski ekspert ds. bydła w De Heus sp. z o.o.)

Najważniejszym okresem rozwoju zwierząt jest okres przejściowy zaczynający się już w życiu płodowym i trwający do momentu przejścia na preparat mlekozastępczy w 3-5 dniu życia. Dobrze odżywiona krowa w zasuszeniu rodzi cielęta, które ważą średnio 43-47 kg dzięki czemu możliwe jest pobranie dużych ilości preparatu opartego na białku mleka. Aby osiągnąć jak najwyższe przyrosty cielęta musi pobrać minimum 4 kg siary do 4 godzin po wycieleniu w systemie 2 l po urodzeniu i 2 l do 4 godzin lub 4 l na raz. Cielęta, które prawidłowo rozwinęły się jako płód oraz otrzymały prawidłowe ilości siary pobierają już 7-8 kg pojęcia już w 3-5 dniu życia dzięki czemu ich przyrosty w pierwszym tygodniu wynoszą już 900-1000 g! Osiągając przyrosty na poziomie 950-1000 g dziennie już od pierwszego tygodnia życia maksymalizujemy rozwój kalibru zwierząt- pojemności żwacza, płuc, wydajności nerek, wątroby oraz serca. Zapewnienie wysokiej ilości białka mlecznego buduje przede wszystkim bardzo wysokie zwierzęta o mocnej budowie ciała. Źródła mleczne zawarte w prepara-

cie połączone z prawidłową zawartością aminokwasów wzmacniają odporność zwierząt przez co są zdrowsze i lepiej zbudowane. Pamiętajmy, że ilość białka i jego jakość wpływa bezpośrednio na produkcję ciał odpornościowych wpływających na odporność zwierząt. Dobrej jakości preparat dostarczać minimum 380-400 g jakościowego białka dziennie. Opisana ilość wystarcza na zaspokojenie potrzeb bytowych oraz wzrostowych na poziomie 950-1000g dziennie. Cały okres odpoju powinien być przeprowadzony w jak najczystszych warunkach higienicznych w pojedynkach lub grupach maksymalnie do 10 zwierząt. Zachowanie czystości pomieszczeń, podawania preparatu są czynnikami kluczowymi do zapewnienia prawidłowego zdrowia oraz wysokich przyrostów. Najlepiej jeżeli cielęta przechodzą do grup dopiero około 90 dnia życia - są na tyle duże, że bez problemu dadzą sobie radę z innymi zwierzętami a ich status zdrowotny i przyrosty pozostaną na bardzo wysokim poziomie. Do 120 dnia życia nie powinno się podawać pasz zawierających kwasy kizjonkarskie, których zwierzęta prawidłowo nie trawia; podawanie kizjonek obniża przyrosty oraz obniża status zdrowotny zwierząt. Podawanie paszy zawierającej mikronizowane ziarno kukurydzy, susz z lucerny, oraz prawidłowo skomponowane białka pozwala prawidłowo rozwinąć żwacz, uniknąć pobierania brudnej ściółki

przez zwierzęta oraz po odstawieniu preparatu maksymalizować pobranie do 5,5-7 kg Kaliber

TMR dziennie. Tak wysoka ilość preparatu zabezpiecza zwierzęta pod kątem składników pokar-

mowych oraz stymuluje ciągły wzrost na poziomie powyżej 1000 g dziennie.

Intensywny program odchowu młodzieży

Jak uzyskać 134 cm w kłębie oraz 400 kg wagi średnio w 10-12 miesiącu życia jałówki?

Kaliber Gold

Preparat mlekozastępczy

Najwyższy poziom białka wśród preparatów na rynku

Wysokie przyrosty i zdrowe cielęta

Poziom włókna 0,00

Wysoka smakowitość

Wysoka strawność składników pokarmowych

Z dodatkiem siewki z lucerny, płatkowanej kukurydzy oraz łuski owsianej - dla prawidłowego rozwoju żwacza

Kaliber TMR

Innowacyjna pasza dla cieląt

Intensywny odchow – szansa na wykorzystanie potencjału genetycznego cieląt

Dowiedz się więcej na www.deheus.pl lub u swojego dystrybutora pasz De Heus!

DYSTRYBUTORZY

1. Zakład Handlowo-Usługowy Spec-Drob Sp. z o.o.
ul. Kołobrzeska 42, 10-434 Olsztyn
Tel. 534 117 094
e-mail: biuro@specdrob.pl

2. Krzyżewska Wiesława – PHD
Ul. Piłsudskiego 137, 06-300 Przasnysz
Tel. 029 752 34 48
e-mail: wkrzyzewski@wp.pl

3. Agro Premium Joanna Klimaszewska
Turowo 15, 06-415 Czernice Borowe
Tel. 600 395 360
e-mail: marius.klimaszewski@agropremium.pl

4. PPH-U „ALDO” spółka jawna
Leszek Długołęcki, Andrzej Długołęcki
Surowe 116, 07-431 Czarnia
Tel. 029 772 75 70
e-mail: biuro@aldo.agro.pl

Prawidłowy wzrost zwierząt osiągamy już po 270 dniu życia

Nowoczesny rolnik w nowoczesnej szkole

Zespół Szkół Rolniczych im. biskupa Ignacego Błażeja Krasickiego w Smolajnach zaprasza.

ZSR w Smolajnach to nowoczesna szkoła z wieloletnią tradycją. Placówka zapewnia różne kierunki kształcenia, zgodnie z potrzebami rynku pracy i trendami uniijnymi. W skład Zespołu wchodzi zarówno szkoły dla młodzieży (technikum czteroletnie o profilu technik rolnik, technik weterynarii, technik architektury krajobrazu oraz technik agrobiznesu oraz szkoła branżowa I stopnia), jak i kwalifikacyjne kursy zawodowe dla dorosłych (R.3 i R.16).

Od września 2019 r., przez dwa lata, Zespół Szkół Rol-

niczych im. biskupa Ignacego Błażeja Krasickiego w Smolajnach będzie uczestniczył w projekcie „NOWOCZESNY ROLNIK W NOWOCZESNEJ

SZKOLE” finansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt jest odpowiedzią na potrzebę poprawy jakości i atrakcyjności kształcenia

zawodowego oraz dostosowania systemu edukacyjnego do wymogów rynku pracy. W ramach projektu zostaną zakupione nowoczesne maszyny rolnicze m.in.: kombajn, ciągnik rolniczy, pług obrotowy, agregat uprawowo-siewny, opryskiwacz, itp. Uczniowie będą mogli zdobyć dodatkowe kwalifikacje i umiejętności zawodowe. Szkoła zorganizuje pozalekcyjne kursy kombajnisty, groomerski czy inseminacji zwierząt. Dodatkowo nasi uczniowie realizować będą płatne praktyki w ramach wyżej wymienionych kursów. Dzięki staraniom Powiatu Olsztyńskiego we wrześniu br. szkoła wzbogaciła się o samochód -bus marki Volkswagen, który w darze przekazali przedstawiciele Caritas regionu Osnabruck.

Grono nauczycielskie szkoły wierzy, że podnie-

OD WRZESNIA 2019 R., PRZESZ DWA LATA, ZESPÓŁ SZKÓŁ ROLNICZYCH IM. BISKUPA IGNACEGO BŁAŻEJA KRASICKIEGO W SMOLAJNACH BĘDZIE UCZESTNICZYŁ W PROJEKCIE „NOWOCZESNY ROLNIK W NOWOCZESNEJ SZKOLE” FINANSOWANYM Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO.

sienie kwalifikacji zawodowych ułatwi jej absolwentom podjęcie pierwszej pracy, w której będą w pełni wykorzystywać posiadane

umiejętności oraz spełniać swoje aspiracje zawodowe. Szkoła zaprasza wszystkich chętnych do nauki w swoich murach.

REKLAMA

SOKOŁÓW

LIDER UBOJU BYDŁA

zaprasza do współpracy producentów bydła

GWARANTUJEMY:

- stabilny zbył (możliwość kontraktacji)
- rzetelną ocenę poubojową
- atrakcyjne ceny skupu
- pewną i terminową płatność
- możliwość atrakcyjnego sfinansowania zakupu cieląt
- pomoc w zorganizowaniu cieląt do opasu
- możliwość uzyskania gwarancji cen zbytu

Nasi przedstawiciele w regionach:

Wschodni - tel. 795160929

Płd-wsch. - tel. 608383702

Północny - tel. 660444064

Południowy - tel. 668523735

Centralny - tel. 608508556

Zachodni - tel. 795509058

Płn.- zach - tel. 668499163

Biura:

Sokołów Podl. - (25) 6408334 | Koło - (63) 2626484 | Tarnów - (14) 6317728

Jesteś producentem, pośrednikiem, organizatorem skupu, interesuje Cię stabilna partnerska współpraca?

ZGŁOŚ SIĘ DO NAS.

898190tr-a-M

REKLAMA

Szanowny Rolniku!

Nie pożyczaj, kup FUCHTEL

młynek do odwiewania

zboża z silnikiem

tel.: 608-256-701

89 645-46-61

www.fuchtel2007.pl

900 zł

Możliwość wysyłki kurierem za dopłatą!!!

37319luz-a-M

